

minden 127
közönséges
rel, kompakt
relfizetés

államvasutak
osága.
zám.

hirtudomány.

királyi Állam-
gatósága 360
köri nyomásra
00 légköri
nál használ-
liter viz be-
épes dréger-
ott folyt aczél-
16 forrasztás,
s nélkül húzott
n. n. Blan-gáz
alkalmas, le-
sissakkal bíró
laezkok) szál-
eknél a aréger-
tömlő meg-
szolgáló bal-
aranyával el-
ványival bir-
ómitőanyaggal
helyet a csepp-
gtámadni nem
mos pályázatot

s módokat
ánlati felhívás,
ap és bővebb
a magy. kir.
gazgatóságú-
s leltárbeszer-
váltánál, Bpest,
y-ut 73., II. em.
ó. A minta
tekinthető.
ályozatra vo-
ként egy ko-
gel ellátandó,
itékban lezárt
ecsetjével lo-
ánlatok 1908.
5-én déli 12
tebb említett
il benyújtán-
osta után oda

sz 1908. szept-
napjának déli
magyar kir.
főpénztárnál
L. Andrássy-ut
le.

8. júl. havában.
igazgatóság.

ET
B. MINT
DELT FÉNYKÉP
ASOK
ETNAGYSÁG
RONÁÉRT
PARTYVAL
NAGYSÁGBAN
A SZINES
KÉP
KORONA.
MINDENÜTT
TÉNYEK.
SSAG
NYBAI
ÉPÍTŐ ÉS
ZETI MŰTEREM
OTTENBILÉK-040
1908. évi PÁRSI
ZI KIÁLLITÁSON
KERESZTELÉS
ÉREMMELE.

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Zeppelin és a császár.

Budapest, augusztus 6.

Abban a tragikus eseményben, mely Zeppelint s vele egész Németországot érte, van egy felemelő mozzanat, melyet igazán irigylünk a németektől. S ez az a távirat, melyet Vilmos császár intézett Zeppelinhez: „Nem kell elcsüggedni. A balszerencse dacára Németország elől jár a világban. Ne csüggedjen.“

Igazán nem vagyunk imádói Vilmos császárnak. Azok a pózok, amelyekben állandóan jár, egyáltalán nem teszik őt rokonszenvéssé. De rokonszenvéssé teszi őt az a nemzeti érzés, amely minden szavában, minden cselekedetében megnyilatkozik, s amely egyik záloga a német nagyságnak és haladásnak. Mikor ezt a táviratot olvastuk, melancholia fogott el bennünket, mert kétszeres súlylál éreztük azt a szerencsétlenséget, amely minden országra nehezedik, melynek a trónján idegen dinasztia ül. Elgondoltuk, hogy ha nálunk született volna Zeppelin, s nálunk kísérletezett volna, minő csekély érdeklődés kísérte volna fáradozásait az udvar részéről, ahol csak új templomok felszentelésekor vagy zárdák alapkövetételénél érez az udvar valami közösséget a nemzettel, egyébként pedig olyan elérhetetlen messzeségbe van tőle, hogy hozzá a nemzet panaszai, vágyai, törekvései, reményei el nem hatnak s mint örömeiben nem

vesz soha részt, bánata is érzéketlenül hagyja.

Zeppelin léghajójának utját a német császár a legnagyobb érdeklődéssel kísérte. Mikor senki sem hitt sikerében, a császár volt az, aki buzdításával és pártfogásával állandóan mellette volt, s mikor egy balszerencse egész életének munkásságát megsemmisítette, a császár volt az első, aki bátorító és vigasztaló szavakkal fordult hozzá. S a német erő, a német öntudat, a német önbizalom nyilatkozott meg táviratában. Ne csüggedjen! A balszerencse dacára Németország elől jár a világban. S megindul a gyűjtés az egész birodalomban és ha kell két, három, tíz millió márka fog összegyűlni, hogy az új léghajó elkészüljön s az agitációt maga Vilmos császár fogja vezetni. Mert ahogy ő magát utolsó csepp véreig németnek érzi és németnek vallja, a német szorgalomnak, munkának, zsenialitásnak diadalából is ki akarja venni a részét, nem azért, mert ő a császár, hanem azért, mert ő is a német nemzet tagjának vallja magát.

S ezért nem képzelhető el olyan balszerencse, melyet a német nép elviselni ne tudna. Nincs egyetlen német polgár sem, aki ne a legnagyobb hálával csüggne uralkodóján, mert tudja róla, hogy a „dinasztikus érdeket“ nem abban látja, hogy a nemzeti érzést letörje, hanem éppen ellenkezőleg abban, hogy azt nagyra növelje. S maga jár elől a jó példával. Nincs olyan nemzeti kérdés,

amelyet kicsinyelne, amelyet figyelemre ne méltatna, amelyen ne a legnagyobb lelkesedéssel csüggne s tekintélyben is népe előtt nem azért a legnagyobb, mert isten kegyelméből korona van a fején, hanem azért, mert a népe szívében is a legelső. A német lojalitás éppen ezért nem az a mondva csinált, gondosan ápolt melegágyi növény, mely, mert nem őszinte, csak külsőségekben és parancsszóra nyilatkozik meg, hanem a német nép lelkében élő erős, elementáris érzés. S minden német ember érzi, hogy a nemzeti vágyak diadalra juttatásában maga a császár a nemzet vezére s nem a legnagyobb, legfőbb, sőt egyedüli legyőzhetetlen akadály, mint nálunk.

S abban a katasztrófában, mely Zeppelint léghajóját érte, az a felemelő tudat megmaradt a német nemzet számára, hogy ha a kormányozható léghajó a megkísérelt módon megvalósítható, úgy a császárra számítani lehet. Az eszmét nem engedi elbukni, mert hisz ő volt az, aki a nemzeti büszkeség kérdésévé tette, hogy Zeppelint cserben ne hagyja a nemzete, sem akkor, mikor áldozatkész-ség kell, sem akkor, mikor vigasztalás.

S ha van valami középkori szellem Vilmos császárnak, ez nem csak az erős autokrata és feudális törekvés, hanem érzése annak is, ami a középkorban egyes nemeseket a trónra juttatott, hogy nemzeti érzésben, erőben, hazaszeretletben a legkiválóbbnak kell

A székesfehérvári vándorok.

Írta: Váradai Antal.

(Utánnovomás Ulos.)

A Nemzeti Színháznak 1837. évi húsvét napjára el kellett volna készülni. Hatalmas vinkulumokkal kötötte le a mesterembereket Földváry Gábor, a nagy színházépítő alispán, de a hunczut májszter-ész tuljárt a táblalabiró s akasztottak a nyakába olyan vis-majókat, hogy még a hatalmas megyei ur sem tudott keresztülgázolni rajtuk.

Elsősorban nem volt elég anyaguk, mert nem gondoskodtak kellő időben. Ennek a hiányát azzal takargatták, hogy az alapépitmény nem elég erős s arra a tetőzetet, meg a gépezeteket nem lehet reá állítani. Ezt a kifogást persze nem a helybeli iparosok tették, hanem a müncheni gépmester, akit helybeli német mesteremberkollégái a moratóriumnak megnyertek. Mit volt mit tenni, szélesebbre kellett ásní az alapokat, új falat húzni a már fölépített mellé, azalatt aztán megérkezett az anyag s ment az építés tovább, — persze vinkulum nélkül. Különbben hatszáz darab aranyába került volna Zitterbarth urannak minden haladék.

Csak Zofcsák asztalosmester tartott be lelkiismeretesen minden határidőt. Bele is került a házába, szőléjébe. El kellett adnia, hogy kötelezettségeinek eleget tehessen. De eleget tett. Megéri nekem a becsület! — mondotta a németeknek, akik a markukba nevettek a — becsüle-

tes magyaron. Nekik csak hasznuk volt a nemzeti lelkesedésből.

Mig azonban elkészül az új pestvármegyei színház, a budai színész-truppnak valahol hazáról kellett gondoskodni s erre a célra jó volt a szomszédos Székesfehérvár. Ott közel lesznek, egy szóra haza jöhetnek. Ez a „haza“ az új színház. Ezért koplaltak két esztendeig, föláldozván a kis fizetésüket a színház építésére, ameddig csak az készen nem lesz.

„Az egész társaságot Székesfehérvárra szállítottuk, — írja Szilágyi, — messzebbre nem akarván távozni, hogy folytonos összeköttetésben lehessünk a pesti színházi bizottmányival, melynek felszólítására azonnal kéznél lehessünk, csak Kántorné asszony vált el rövid időre tőlünk, felkérve bennünket, engednénk meg, hogy a nyarat a pesti színház megnyitásáig gyermeke s családja körében tölthesse nyugalomban. Mi, bár sajnálva nélkülöztük, de aki oly buzgón türt és nélkülözött panasz nélkül, annak szerény óhaját nem tagadhattuk meg, ő tehát távozott Debreczenbe, — mi Fehérvárra. Hogy ottan mit talált? az más lapra tartozik. Egyetlen gyermekében sem lelt örömet, még pedig csudálatos természetéből folyólag, a szegény gyermeknek egy rosszkor és rosszú ejtett szava miatt. A leánya, aki anyját alig látta az életben, mikor a hatalmas asszony egész színészes örömmel tárta ki feléje karjait, — formaliter megijedt tőle és hátrált. Kántorné erre pose-ban, mint ahogy a szinpadon szokta, — ráriad: Hát nem ismeresz engem? Szegény félénk teremtés reszketve mondta rá, hogy: igenis, ismerem az — asszonysá-

got! . . . Ez éppen elég volt ennek a tulérékeny művészléleknek, hogy összeszedje a czók-mók-ját s menjen ujra világgá a lánya nélkül, akit azontul nem is kívánt látni. Bolond ez a színész-nép mindenképpen, mondotta a debreczeni czívisné, aki a leányt nevelte és a szomszédok, de tán más is, — igazat adtak neki! . . .“

A mieink pedig azalatt birtokukba vették Székesfehérvárat, de nem nagy örömük tellett benne.

„— A fehérvári színházat oly rossz állapotban találtuk, amiről nem is álmodtunk. Mert ahol ezelett harmincz évvel működtem, — írja Szilágyi, — hol a szini előadásokra minden függönyök és diszitmények fölhalmozva heverték, most csak pusztá falakat láttunk, hire sem volt mindannak, kivéve néhány rongy és lécz tördelt darabjait. Hogy a káposzta is megmaradjon s a kecske is jóllakjék, Telepi György teremő ügyességét vettük igénybe és a papiroskereskedők raktárait. E raktárakat csakhamar kipusztítottuk, minden előadásra új diszitmények és függönyök születtek, Telepi éjjel-nappal festett, mi segítettünk festéket törni, papírárusokat össze-ragasztani — és, hogy festői kifejezéssel éljek: grundirozni. Ez meg is tette a hatását, mert a közönség, mely eleinte gyöngén mutatkozott, napról-napra szaporodott s nem győzte csudálni az új festményeket, melyeket mindannyiszor meg is tapsolt és ez szükséges is volt, mert Telepi ebből a tapsból meritett új művészi kedvet és ihletést, különben bizony Isten beleunt volna az örökös mázolásba!“

„A taps erőt ad, — mond az ócska napló, —

lennie valamennyi közt. Mert a nemzet ingyen nem adja a szeretetet, s azt nem lehet csak azzal megszerezni, hogy trónra ül, s magát uralkodónak nevezi.

Budapest, augusztus 6.

A karlócai patriárcha-választás. Wekerle Sándor miniszterelnök mai ischli audienciájának egyik igen fontos tárgya volt a karlócai patriárcha-választás ügye, amely politikailag is nagyjelentőségű kérdés. Ma döntött a király Zmejanovics Gábor verseczi püspöknek a patriárchai székhelyben való megerősítése dolgában és pedig a kormány előterjesztéseivel összhangban. A fölfogás ebben a kérdésben egy lehet csupán. Az tudniillik, hogy a patriárchátus vagyona egyházi, kulturális és jótékony emberbaráti dolgokra fordítható csupán és semmiesetre sem politikai czélokra. A magyar kormány sohasem fogja megengedni, hogy ebből a vagyonból a nagy-szerb és a nagy-horvát nációnalista ábrándok táplálkozhassanak és ezért a patriárchátus élére olyan ember kerülhet csupán, aki biztosítékot nyújt nekünk, hogy állását és a vele járó hatalmat nem a magyar államiság ellen használja. Ilyen szellemben történt a királyi döntés, amelyet a miniszterelnök holnap hoz haza Ischlből s amely Zmejanovics megválasztását nem erősíti meg.

A bán és a minisztertanács. Félhivatalosan ma a következő kommunikét teszik közzé:

A mai **Obzor** Budapestről keltezett, de nyilvánvalóan Zágrábban gyártott hírt közöl, amely szerint báró Rauch/Pál horvát bán visszatért Zágrába Budapestre, anélkül, hogy csak egy pillanatra is résztvevő volna a minisztertanácsban, amely fontos horvát kérdéseket tárgyal, pedig a bán kizárólag Josipovich utazott Budapestre. Állítólag a bán kérte, hogy a minisztertanácsba bevonassék és várta is az erre szóló meghívást, de hiába. A nevezett lap is jelenti, hogy a bán nem az állítólag gróf Andrassy belügyminiszter és ő közte fennálló antagonizmus miatt nem vonták be a minisztertanács tárgyalásába, hanem ezt a megszegyenitést kizárólag Josipovich miniszternek köszönheti. Ez lenne az epilógusa ama polémianak, amely Josipovich és Rauch közt folyt. Ez az epilógus pedig Josipovich miniszter teljes és tökéletes győzelmét jelenti. Ugyanez a lap írja, hogy a bán nagyon elégedetlen amiatt, hogy a közös kormány most sem akar semmit sem hallani programjának megvalósításáról és állítólag egyáltalán nem akarja titkolni, hogy ez nem lehet így tovább. Ez okból a bán kihallgatást kért ő felségétől, Wekerle mi-

fölvillanyozza az embert, kifogyhatatlan tevékenységre ösztönzi, csak hogy a szellemi tőkét növelhesse!

Hogy az új diszleteket szokásban volt megtapsolni, azt magam is tudom tapasztalásból. Fiaital koromban, Pécsen volt egy kitűnő baritonista, egyúttal színházi festő, az én Csátár barátom, aki jutalomjátékára új diszleteket festött. Magam is segitettem neki mázolni s egy hátulról megvilágított zuhatagot, amely egy kicsit forgott is, olyan rengeteg tapsviharral fogadott a közönség, hogy csak rengett belé a ház. A jóve-delem se volt kicsi. Pedig ez Szilágyiék után ötven esztendővel történt.

Híres színházi festő volt Pártényi, a kiváló kómikus, aki egyik direktorát boszantotta meg a festményeivel. A leányai ugyanis folyton ingerkedtek a derék színházi piktórral, aki boszúból valami csintalan képet festett a direktorkisasszonyok öltözékszatala fölé. Amint ezt a direktor észreveszi, vad haraggal támad szegény Jánosra, mondván:

— Mely gaz ábrázolatot kentél, óh gazember, imez leány-asztalok fölé?

Pártényi nem jön zavarba, hanem egész nyugodtan rázza le magáról a felelősség terhét:

— Édes direktor uram, nem esmerik azon ábrát a kisasszonyok!

— De, gazember, nem úgy vannak az én lányaim nevelve, ördög bujjon beléd! . . .

Telepi festményei azonban dúcensek és művészi ihletűek valának. Nem is botránkozik vala meg azokon senki is, sőt nagy gyönyörűséggel szemlélték mindenek és tapsolják vala s bámulják régi és új tagok egyaránt, akár az új kaput,

miniszterelnök azonban ezt meg tudta hiusítani. Mindezekkel szemben illetékes helyről kijelentették Zágrábban, hogy mind e közlemények pusztán kombinációk. Való az, hogy a horvát bán nemcsak azon az ebéden vett részt, amelyet a miniszterelnök hétfőn minisztertanács tárgyalásába is és ez alkalommal általános jelentést tett a horvát politikai helyzetről. A horvát bán és gróf Andrassy miniszter állítólagos antagonizmusa, valamint a horvát-szerb koalíció sajtóorgánumai által mesterségesen megkonstruált konfliktus a horvát bán és Josipovich miniszter között egyaránt a másik országába való. A horvát bán programja keresztülvitelenek sürgetéséről egyáltalán nem lehet szó, minthogy a magyar kormány báró Rauch Pál horvát bánnak programját a legapróbb részletekig teljes mértékben helyesli és egyáltalán nem gondol arra, hogy keresztülvitelre elő bármennyi akadályt gördítsen. Ha mindaddig nem volt lehetséges a bán programjának az ország és a nép szempontjából annyira fontos pontjait megvalósítani, ennek okát sem Budapesten, sem a zágrábi Márkus-téren nem lehet keresni, hanem kizárólag a horvát-szerb koalíció és sajtóorgánumai által Horvátországban teremtett politikai helyzetben. A horvát bán azonban még ily harcmodor által sem engedi magát megfélemlíteni és habozás nélkül fog dolgozni missziója további teljesítésén, amelytől a horvát-szerb koalíció leghazugabb és legtendenciózusabb sajtótermékumai sem fogják eltéríteni.

Bolgár államtitkár kerületében. Bolgár Ferenc államtitkár, a kismartoni kerület orsz. képviselője ma délután választókerületébe, Rusztra érkezett, ahol a város közönsége rendkívül szívélyes fogadtatásban részesítette. Az utcákon az összes egyletek sorfalat állottak és a városházán Rátz Alfréd polgármester üdvözölte. Bolgár péntek estig marad Ruszton és azután Kismartonba utazik.

A horvát konfliktus. Dr. Pinterovics Antal eszéki képviselő, ki amaz emlékiratnak szerzője, mely a legutóbbi béketárgyalások alkalmával a tanácskozás alapjául szolgált, e kérdésre vonatkozólag következőleg nyilatkozott:

Hiábavaló dolog lenne, ha valaki tagadni akarná, hogy a horvátoknak épp úgy, mint a magyaroknak, komolyan kell arra törekedniök, hogy a konfliktus mielőbb véget érjen. Hogy ki tegye a kezdő lépést, az teljesen mellékes. A magyarok, mint az erősebb fél, mindenesetre inkább vannak azon helyzetben, hogy a kezdeményezést magukra vállalják, mert nálunk sokan vannak, akik bizonyos megalázást vélnék látni abban, ha a horvátok teszik meg az első lépést. Csak az a baj, hogy a magyarok és a horvátok körében nagyon kevés azoknak a száma, akik a speciális közjogi viszonyaink természetébe komolyan behatoltak volna, ami mindkét részről okozója a tulzásoknak és a helytelen fölfogásoknak. Ma már

és a fiatalok között a szépséges Benke Judit, az öreg Benke bácsi leánya, aki most már másodízben próbál a színpadon szerencsét, mert első alkalommal Fáy is, Döbrentei is, nem jósoltak neki jóvendőt. Székesfehérvárott aztán mégis fölléptette őtet Megyeri, még pedig Kántorné valamelyik szerepében, — (kár, hogy Szilágyi nem írja, melyikben?), — csak azt jegyzi föl róla a naplójában, hogy: „ő, ki eddig mellőzve volt ily szerepektől, — (értsd: nem kapott éféle tragikus rollékat), — vagy talán maga sem bizott annyira magában, — oly feltűnőleg jól végzte első kísérletét, hogy mi, színészek, bátorítólá iparkodtunk megtartani őt igyekezetében s így napról-napra, fokónként emelkedett szakmájában.”

„Ez is példa, — ugymond Szilágyi, — azokra az igazgatókra, kik csak készhez nyulnak s az ifiak tehetségeit kifürkészni vagy nem tudják, vagy restellik.”

A jövedelmek Fehérvárott nem voltak valami fényesek, de elég tisztességesek arra, hogy megélhessenek belőle, sőt valamieskét, szigorú takarékosággal, félre is tehesse, mert, hej, messze volt még az új színház megnyitása s a biztos megélhetés . . . „Takarékosak voltunk, csak hogy néhány tallért, — de ezüstöt ám, mert huszasokkal és tallérokkal fizettek akkoron, — hazavihessünk néhanapián szükségben hátrahagyott családunknak. Mily öröme volt kis Lilla leánykámnak, mikor gyalog Budára jöve, — kezébe adtam huszonöt tallért, hogy adja oda édesanyjának! . . . Mert bizony gyalog jártunk Fehérvárról Budára, csak hogy a kocsiért megkíméljük, nem egyszer, hanem sokszor, csak hogy láthassuk, mennvire haladt a színház építése?

nem a kölcsönös szeretet, vagy gyűlölség szempontjából tárgyalhatjuk a kérdést, ma tisztán és kizárólag a méltányosság és mindenekfelett az igazságosság alapján kell elindulni. A horvátokat például rendkívül elkeseríti az az örökös szemrehányás, hogy Magyarország egyszerűen kitartja Horvátországot. Mi ellenkező véleményen/vagyunk és azért évtizedek óta sürgetjük, hogy a közös bevételek Horvátországra vonatkozólag külön mutattassanak ki. Ezt maga Khuen-Héderváry is hiába sürgette és nekünk ezen követeléshez ragaszkodnunk kell, hadd lássuk, mennyiben igaz a szemrehányás. Ezen kimutatások különben is szükségesek, mert a pénzügyi kiegyezés 1913-ban amugy is megújítandó és nem lehet feltételezni, hogy akár a magyar, akár a horvát regnikoláris deputáció ezen kimutatások nélkül mennék bele a tárgyalásokba. A magyar kormány egy csapással új helyzetet teremtene Horvátországban, ha kiadná a rendeletet, hogy a közös bevételek Horvátországra nézve ezentalon külön kimutatandók, miként ezt a kiegyezési törvény is előírja. A magyarok, mint elismert alkotmányos nép — mondja tovább Pinterovics — a legnagyobb közömbösséggel nézik, hogy Horvátországban egyáltalában alkotmányos élet és szabadság nincs. Mennyire fájlalniok kell a horvátoknak azt, ha látják, hogy a horvát országgyűlés által a bírák függetlenségéről hozott törvény a magyar kormány vonatkozásá miatt szentesítetlen maradt. Mi is akarjuk kiépíteni alkotmánybiztosítékainkat, meg akarjuk teremteni a közigazgatási bíróságot, haladni akarunk kulturális és gazdasági tekintetben, de kezünk meg van kötve, sőt törvényhozási tekintetben ki vagyunk téve a majorizálásnak, mely pedig, akár legyen államegység, akár államközösség, minden esetre tarthatatlan állapot. Szóval Magyarország és Horvátország között tisztázni kell a helyzetet, tisztázni a kiegyezési törvény alapján. Miután egymásra vagyunk utalva és egymás nélkül meg nem lehetünk, ennek mielőbb meg kell történnie. A mai állapot csak elégtelenséget kelt és mennél nagyobb arányokat ölt a mai kormányzat mellett ezen elégtelenség, annál nehezebb lesz a békés kibontakozás. Azért járultam szívesen hozzá az eszmék tisztázásához és nem kétlem, hogy a magyarok részéről tapasztalt komoly elhatározás a horvátok részéről is viszonzásra fog találni. Igaz, hogy sok kérdés vár tisztázásra, így a bán felelősségének és a kinevezés módjának kérdése és sok más alkotmányjogi térség megszüntetése, azonban azt mindenki tudja, hogy egyszerre mindezeket nem lehet elintézni, de a vizslay okainak elhárítása ha talán nem létkérdés, de mindenesetre igen lényeges érdeke épp úgy Magyarországnak, mint Horvátországnak.

Új törvények. Ma megjelent az „Országos Törvénytár” (Corpus Juris) a következő tartalommal: XXXVI. t.-czikk. A büntetőtörvénykönyvek és a bírói perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról; XXXVII. t.-czikk. Az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló 1899. évi XV. t.-czikk hatályának meghosszabbításáról; XXXVIII.

Lelkünkhez tapadt az, mint szegény, édes jó hazánk! . . .

E gyalogvándorlás illusztrálására érdekes ez a kis epizód, amelyet Szilágyi atyamester ír le a naplójában. Valóságos bámulat fog el, mikor olvassuk, ma is, a sportok és testi erőfeszítések kultuszának korában!

„— Egy nap előadás után együtt vacsorálva, — a szükség összeszoktatott bennünket, — azt mondom: Megyek Budára, mert holnap úgy sincsen előadásunk. Holnapután, az előadásra vissza is térek.

— Mikor indulsz? — kérdi Udvarhelyi Miklós barátom.

— Mindjárt! — volt a válasz.

— Van szekered?

— Gyalog megyek, — feleli Szilágyi. — Nincs szekerre való pénzem.

— Megyek én is veled, — mondja nagy fenn Udvarhelyi.

— Nem fogsz tudni velem jöhetni . . .

— Mért ne? Tán azt hiszed, — mondja Udvarhelyi, — jobban bírod a gyaloglást, mint én? . . .

— Azt hiszem, hogy elmaradozol, én pedig, ha megindulok, restellek rád várakozni!

— Azért is megmutatom, hogy nem fogsz ki rajtam! . . .

Elindultunk tehát pontban 12 órakor éjjelben, de mikor a szőlők alá értünk, már elmaradozott. Kiabált utánam: várjam be! . . . Mondottam ugy-e, hogy terhemre lesz? . . . De hát csak be kellett várnom, mert nagyon kiabált.

Sötét is lett, az ég beborult s az eső szitált volt csendesen. Mentünk, de ő ismét maradozo

t.-cikk. A közegészségügy rendezéséről szóló 1876: XIV. t.-cikk II. rész I. fejezetének (Közegészségügyi szolgálat a községeknél) módosításáról: XXXIX. t.-cikk. A birtokrendezést, különösen az urbéri elkülönítést, arányosítást és tagosítást tárgyazó 1836: VI., X., XII., 1840: VII., XXX., XXXI. és 1871: LII. törvények módosításáról és kiegészítéséről. Ez utóbbi törvényekre vonatkozólag az igazságügy-miniszter már kiadta a végrehajtási utasításokat.

A miniszterelnök a királynál.

— Az Ischli audiencia. —

Budapest, augusztus 6.

A két napos miniszteri tanácskozás határozatait ma délelőtt terjesztette Wekerle Sándor miniszterelnök a király elé. Bécsen keresztül utazva tegnap éjjel érkezett a miniszterelnök Ischlbe, ahol a király ma délelőtt tizenegy órakor külön kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök a legutóbbi minisztertanács eredményéről, különösen a katolikus autonómiáról, a protestáns egyházak vagyonáról, Zmejanovics püspök patriárhává történt megválasztásáról tett jelentést a királynak Szóba került a parlament őszi munkaprogramja, beleértve a delegációkat is.

Abból a körülményből, hogy a miniszterelnök nem fog már a nyáron még egyszer az uralkodó elé járulni és hogy nem mehet kihallgatásra az igazságügyminiszter és a horvát bán sem, — nem nehéz arra következtetni, hogy a királynak igen nagy szüksége van arra, hogy teljes nyugalomban pihenjen és gyűjtsön erőt a télre.

A miniszterelnök Ischlből visszautazott Bécsbe s ott tölti a holnapi napot. Bécsben Aehrenthal báróval fog tárgyalni s tekintve, hogy Wekerle legutolsó érintkezése a külügyminiszterrel jóval a nevezetes törökországi események előtt történt, igen valószínű, hogy a holnapi megbeszélésen a törökországi viszonyoknak Magyarországot és Ausztriát érdeklő változása fog szóba kerülni. A miniszterelnök egyébiránt bécsi utjáról visszajövet, most már egész augusztusban Budapesten marad s itt a jövő évi költségvetés elkészítésén fog dolgozni. A parlamenti munka felvétele előtt több minisztertanács nem lesz.

— Megállj, az Istenért, hiszen ugy szaladsz, mint egy szabólegény, aki elvesztette a téglázó vasát! . . .

— Én csak mentem, be is értem az első faluba, ahol a kutyák ugattak. Ekkor már kérésre fakadt: ne hagyjam el, csak nem fogom akarni, hogy a kuvaszok martaléka legyen? . . . Bevártam hát, mire kiértünk a faluból, az eső is elállott, tovább ballagtunk Nyék felé, szóval akart tartani, csak ne siessenek.

— Mért hoztál puskát magaddal? Ugy sem vadászhatol itt az országuton?

— Nem tudod, barátom, hogy a vadászember nem fárad el, ha puska és vadásztársznya van a vállán? Egész nap is elmászkal velük anélkül, hogy elfáradna!

— Könnyű hát neked a gyaloglás, — panaszkodik Udvarhelyi, — ha előbb tudom, magam is hoztam volna! . . .

Igy tréfálkozva értünk be Nyékre. Pitymalott az ég. Udvarhelyi barátom megpillantott egy szekeret, — fazekas-szekér volt, — éppen fogni készült, a lovakat hozták az istállóból.

— Hová szándékozik? — kérdi a kocsis Udvarhelyi.

— Budára! — volt a válasz.

Már ekkor elhagyott engem az én barátom. Hittam, de azt felelte:

— Talán bolond vagyok? . . .

Mire megvirradt: Baracsán voltam, betértem a fogadóba egy csésze kávéra. Sokáig kellett várnom, míg elkészült. Azalatt Udvarhelyi barátom is megérkezett a fazekakkal. Hirtelen egy pohár pálinkát vett a szekeresnek és indultak.

A miniszterelnök kihallgatásáról s bécsi utazásáról a következőket jelentik:

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap délnél 12 óra 22 perczkor Bécsbe érkezett. Az állomáson gróf Nádkó Sándor fiumei kormányzó várta, aki a miniszterelnöknek a fiumei kormányosság folyó ügyeiről, közöttük a fiumei tisztviselők drágasági pótlékáról jelentést tett. Az ebéd után, amelyet a miniszterelnök az állomáson költött el, a nyugati pályaudvarra hajtattott, ahonnan 3 óra 40 perczkor folytatta útját Ischlbe. Ischlbe a miniszterelnök éjjel 11 óra 30 perczkor érkezett. Ma korán reggel a miniszterelnök rövid sétát tett, azután visszatért szállására, ahol hosszabb ideig dolgozott. Tizenegyedél órakor a miniszterelnök a királyi villába ment, ahol ő felsége tizenegy órakor kihallgatáson fogadta. A kihallgatás előtt a miniszterelnök egy újságíróknak a következőket mondotta:

— Ma, mint minden esztendőben, jelentést fogok tenni a királynak az általános politikai helyzetről. Ma este Bécsbe utazom, ahol a holnapi napot el fogom tölteni. Onnan visszautazom Budapestre. Augusztus hónapot Budapesten fogom eltölteni, mert mint pénzügyminiszternek a jövő ilyésszakig ki kell dolgoznom az 1909. esztendei költségvetést. Ischlbe az idén már nem fogok többé eljönni, mert a királynak nyaralása ideje alatt nyugalomra van szüksége. Az igazságügyminiszternek, vagy a bannak kihallgatásáról egyelőre szó sem lehet. A mi engem illet, én az idén nem megyek szabadságra, hanem csak néha fogok elutazni a Budapest közelében lévő birtokomra.

Az újságíróknak arra a kérdésére, vajon a miniszterelnöknek Budapestre való visszatérése után összehívja-e a minisztertanácsot, Wekerle Sándor azt felelte, hogy erről szó sem lehet. Augusztus 18-án, a király születése napján, mint rendesen, nagy ebédet fog adni.

Wekerle Sándor miniszterelnök audienciája, amelynek során jelentést tett a Felsőnek az általános politikai helyzetről és az e napokban Budapesten megtartott minisztertanács határozatairól, ma délelőtti 11 órától délután 1 óráig

— Szervusz, pajtás, — mondá, — hamarabb Budán leszek, mint te! . . .

— Majd meglátjuk! . . .

Reggelim után elindultam szokott gyorsasággal, a hideg-csárdánál utolértem.

— Szervusz, pajtás! . . . — mondám, — hamarabb leszek Budán, mint te! . . .

Ugy is lőn . . . Hazaértem szerencsésen, meg is fűrödtem a Rudasban, onnan kijöve találkoztam a fazekas-szekérrel, az én barátom úgy ült a kocsis mellett, mint macska a sövényen. Reákiáltottam:

— Szervusz, pajtás! Hamarabb leszek Pesten a színháznál, mint te!

Morgott valamit, de nem érthettem, hanem egy óra mulva találkoztunk a színháznál, együtt mentünk lakásunkra, Budára.

Másnap estvére meghittam utitársnak vissza, Fehérvárra, de kereken megtagadta. Én másnap este el is indultam, ő pedig Bütl postás-szekerén. Én délre, ő pedig este szerencsésen meg is érkezünk. De felfogadta, hogy soha velem gyalogsétát nem teend! . . .

Igy kedélyeskedtek az öregek s ilyen vándoroltak országszerte. Nagy Pista egyszer egy elfelejtett könyvért Győrből Erdélybe gyalogolt s csak visszafelé, Szeged tájékán fogadta el a sós-szekerek kínálását, hogy illyön fel, azt is csak azért, mert attól félt, hogy nem érkezik meg idejében az esti, már mint a másnap esti előadásra. És, azt mondják, oda is ért . . .

Színészei a huszadik századnak! mennyiért gyalogolnátok Székesfehérvárra, — vendégszerpelni? . . .

tartott. A két óral audiencia után a miniszterelnök lakására hajtattott. Fél három órakor Wekerle Sándor miniszterelnök résztvett az udvari ebéden, fél ötkor pedig elutazott Gmundenbe, ahol az állomáson gróf Nádkó Sándor fiumei kormányzó várta, akivel együtt vacsorázott. Gmundenből éjjel utazott a miniszterelnök Bécsbe, ahová reggel fél nyolczkor érkezik meg.

A miniszterelnök holnap délelőtt Bécsben több államférfiival, első sorban Aehrenthal-Lexa Alajos külügyminiszterrel konferál, délután pedig Budapestre utazik.

A király ischli tartózkodása alatt Wekerle Sándor miniszterelnök előreláthatólag többé nem jelenik meg kihallgatáson a Felső előtt, aki a mai audiencián igen kegyesen fogadta a miniszterelnök előterjesztéseit.

KÜLFÖLD.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Belgrád, augusztus 6.

Mint már jeleztük, a skulptina mai ülésének napirendjére volt kiűzve Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződés. Dr. Popovics pénzügyminiszteri és kereskedelemügyi miniszteri, úgyszintén a kereskedelmi szerződési tárgyalásokra kiküldött első delegátusi minőségében és a szerződés aláírójaképpen szolt a kereskedelmi szerződésről. A bevezetésben kiemeli, hogy a szerződést inkább az illetéktelembek, semmint a hivatottak bírálgatták. Majd áttérve a szerződés tárgyalására, utal arra a fontos körülményre, hogy a szerződés a szomszéd állammal való élénk kereskedelmi forgalom modern alapján áll. Eszerint az idegen biztosítótársaságok, valamint a kereskedelmi utazók jogai a kölcsönös szemponjtából rendeztetnek. A régi szerződésnek azon rendelkezése, amely megengedhetetlennek mondja bizonyos cikkek monopolizálását, teljesen kiesett az új szerződésből. Fontos sikert képez a döntő bíróság intézménye, továbbá a B) tarifa felállítás. (Ausztria-Magyarországba bevitt áruk vámtételei, amelyek az új kereskedelmi szerződési viszonylatokhoz idomulnak.) A régi szerződés értelmében a monarchia nagy kedvezményeket ad Szerbiának a határforgalomban, hogy a szerb nyersterményeket összegyűjtse és hogy a közbenső kereskedelemről hasznot huzzasson. A monarchia ezt tehette, mert Németország mezőgazdasági termékek részére nem zárta el a határt. Az előmarha felette alacsony és a vágómarha igen magas vámtételével a monarchia megakadályozta, hogy az állati termékeket Szerbiában feldolgozzák. Minthogy a monarchiában szerb állat iránt nagyjában nincs szükséglet, a határforgalom előnyeit főleg a közbenső kereskedelem céljaira használta ki.

Az új kereskedelmi szerződésre irányuló tárgyalások után azonban a monarchia agrárvédelem-politikájának hatása alatt állott és lemondott a közbenső kereskedelemről, egyben pedig élelmiszerek részére prohibítív minimális tarifát állított fel. De az új szerződés is megadja Szerbiának a vámkedvezményt állati termékek részére. Az előmarha-bevitelt azonban a monarchia nem adhatja meg: egyrészt Németország gátolta ebben, amely megtiltotta a Balkán-államokból való marhabehozatalt, másrészt pedig az osztrák és magyar agráriusok nem engedték ezt meg. A régi állategészségügyi egyezmény lényegében véve csak segédeszköz volt a monarchiának a közbenső kereskedelemben, amelyet a szükséghez képest alkalmaztak. Ennek révén a transitó forgalom kérdése sem volt világosan rendezve. A sokat dicsért állategészségügyi egyezmény ilyképen nem is volt oly előnyös Szerbia részére, mint azt állították. Az új szerződés értelmében az állategészségügyi egyezmény rendelkezéseit a monarchia külügyminiszterének jegyzéke rendezi, mely jegyzéknek ugyanoly értéke van, mint magának a szerződésnek, tekintve, hogy a szerződés szövege is utal a jegyzékre. Nagyobb garanciák nem is szükségesek. A monarchia gyakran hibázottat husellenőrzése lényegében nem egyéb, mint az áru jogos megvizs-

gálása a vevő egy bizalmi embere által. A legfontosabb siker az, hogy a monarchia megengedte, miszerint Szerbia plombált vasuti kocsikban külön állategészségügyi intézkedés elkerülésével húst szállíthasson a monarchia területén át.

A szerb hus piacza ügyében már gondoskodás történt, amennyiben Bécs városi erre vonatkozó szállítási szerződést kötött a belgrádi közvágóhid r.-t.-al. Az A. tarifa (a Szerbiába bevitt áruk vámtetelei) azon szerb iparágak védelmének elvén alapszik, amelyek szorosabb viszonyban állanak a közgazdasággal. Az új kereskedelmi szerződés elvi alapja: Do ut des, ha a szerb közgazdaság nem volna haladásra képes, végzetesnek lehetne mondaní a szerződést. Minthogy azonban közgazdasági életünkben megvan a reorganizációhoz és továbbfejlődéshez szükséges erő, az új kereskedelmi szerződés jónak mondható, miért is a miniszter elfogadásra ajánlja azt a skupstinának. A miniszter fejtegetéseit a skupstina nagy érdeklődéssel kísérte. Dr. Marinkovics Voja haladópartí, a kisebbségi vélemény előadója kis gyermekhez hasonlítja a szerb közgazdaságot, melyet a vízbe dobta. A gyermek uszással megmenekülhet, de a vízbe is fullhat. Valótlán az, hogy Németország meggátolta a monarchiát abban, hogy szerb élömarhat ne fogadjon. Az osztrák és magyar agráriusokat illetőleg megállapítja, hogy Szerbia is agrár állam, még inkább, mint a monarchia, hol az ipari körök is nagy hatást gyakorolhatnak. A szerb kormány minimális tarifa által ezen köröket érdekeik fokozottabb védelmére bírhatta volna. Az ifju-radikális kormány sikerrel kísérelte meg az ily irányú akciózt, amennyiben Markovics akkori pénzügyminiszter 1905-ben a szerb marhabehozatali tilalomra a monarchiából való czukorbehozatali tiltotta be egészségügyi szempontokból. Protics Zvojan ó-radikális közbeszól: S erre aztán a szandzsák-vasut jött! Jogszimovics ifju-radikális ironikusan: Tehát ez a szandzsák-vasut ok! Ez nem tudtuk!

Marinkovics folytatva hibáztatja, hogy az új kereskedelmi szerződés csak az osztrák árukra állapítja meg a döntőbíróóságok illetékességét a vitás esetekben. Azt is hibáztatja, hogy szerb földön osztrák-magyar állategészségügyi ellenőrök működjenek. Az utalás Németországra, tekintettel a monarchia szövetséges voltára, semmit sem bizonyít.

Dr. Popovics pénzügyminiszter kijelenti, hogy a közgazdaság reorganizációja csakis kereskedelmi szerződések alapján történhet meg. Németország a monarchiával kötött kereskedelmi szerződésben határozottan kizárta a Balkánról behozott élö marhat. Tény az, hogy az osztrák parlamentben nagy az agráriusok befolyása. A legközelebbi ülés ma este.

A Ház az esti ülésben folytatja a kereskedelmi szerződés tárgyalását. Viharos jelenetek voltak, midőn Mistic radikális, ki 1903. Julius 11-én a csapatokat vezényelte, kijelentette, hogy mint az összeesküvés részese, tudja, hogy az a nemzeti pártiak és haladópartíak készítettek elő. Főleg Velikovics és Ribarac nacionalisták vetek részt abban.

Ribarac kijelenti, hogy ezen állítások valótlanoak. A nacionalisták különváltak a liberálisoktól, nehogy az összeesküvőkkel legyenek együtt.

Mistic megismétli állításait. (Nagy zaj.) A nacionalisták azt kiáltják: Hazug! Gazember! Mistic a nacionalisták felé akar rohanni, de elvtársal viszsztatartják. Az ülést felfüggesztik.

Az ülés újbóli megnyitása után Velikovics közönséges hazugságnak mondja Mistic állításait, ki azt válaszolja, hogy Velikovics Sándor király meggyilkolását és a köztársaság kikiáltását ajánlotta. Nem szónok hibája, hogy Draga királynét kidobták az ablakon. A liberálisok arra számítottak, hogy hatalomra jutnak. Most látják tévedésüket. Az összeesküvés ellen vannak. Ribarac, amidőn az összeesküvésben való részvételről szóló hírek terjedtek, azokat czáfolni akarta. Ribarac: Hazug! Gazember! Gyáva! (Nagy zaj.) Velikovics hazugságnak mondja Mistic állításait. Ribarac megjegyzi, hogy sohasem lett volna képes, hogy pénzért gyilkoljon. (Kiáltások balról: 300.000 dinárért!) (Tiltakozás a jobboldalon.) A haladópartí vezére visszautasítja Mistic állításait, utalással arra, hogy a párt 1896-tól 1906-ig nem állott fenn. Amit egyesek a maguk felelősségére tettek, azt nem lehet a párt terhére róni. Az ülést berekesztették.

Vilmos császár utazása. A német császárt pár 3 órákor éjjel utazott el Stockholmból a Hohenzollern-yachtal egész esendően. Egy svéd torpedóraj követte a német hajókat Almagrundenig, ahol az utolsó üdvövéseket váltották.

A portugál királyi család botránya. Lisszabonból jelentik, hogy a felsőházban Cuncha volt pénzügyminiszter beismerte, hogy a királyi családnak 120 conto és Mária Pia királynénak 25 conto előleget engedélyezett a civillistára. Elismeri, hogy hibás és aláveti magát lépése minden következményének.

A német császár és az orosz nagykövet. Illetékes helyen kijelentik, hogy Vilmos császár és a berlini orosz nagykövet között még néhány hónap előtt történt a kérdéses beszélgetés s így annak témája nem vonatkozhatik a mai napolitikára.

Tözsdei lapok szerint e beszélgetésben a német császár utalt arra, hogy az orosz-lapán háboru folyamán Németország lojális és semleges álláspontot foglalt el, míg más államok, így például Anglia nemcsak platonikusan rokonszenvezett Japánnal. Az utóbbi időben azonban némileg elhidegült a német-orosz viszony, ami egyes befolyásos személyiségek hatásának és főleg az orosz sajtó támadó hangjának tudható be. A császár ezt indokolatlannak tartja és arra kérte a nagykövetet, hogy igyekezzen a németellenes agitáció befejezését keresztülvinni. A nagykövet biztosította a császárt, hogy az oroszok Németországgal rokonszenveznek.

A montenegrói fejedelem lemondása. Belgrádban azt híresztelik, hogy Nikita montenegrói fejedelem öszszel Daniló trónörökös javára le fog mondani a trónról s előzetesen a bombamerénylet miatt elítélt ötven embernek meg fog kegyelmezni. A Politika című lap azzal a megjegyzéssel regisztrálja ezt a hírt, hogy megbízható forrásból kapta.

A finn országgyűlés megnyitása. Az orosz székesegyházban tartott istentisztelet után tegnap nyitották meg a finn országgyűlést. A császári palota tróntermében Beckmann fő kormányzó felolvasta a trónbeszédet, amely kifejti, hogy immár 800 éve annak, hogy Finnország részét képezi az orosz birodalomnak. E hatalmas védelem alatt ez ország nagy anyagi és szellemi fejlettségre tett szert. Az uralkodó nagy sajnálatára ezzel nem fejlődött ki a szolidaritás érzése az oroszokkal és az a tudat, hogy meg kell felelni azoknak a kötelezettségeknek, amelyek reá hárulnak, mint alkatrészre azon országnak, amelynek szuverén tulajdonát képezi.

Ezután a szenátus alelnöke olvasta fel a válaszbeszédét, majd pedig a talman szvinvuhu mondotta a következőket: Hiven az alaptörvényekhez a finn tartománygyűlés az új választások után egybegyűlt, hogy résztvegyen a pénzügyek, a törvényhozás munkálataiban és alkotmányos jogainak gyakorlására. Számos fontos reform elintézésre és megvalósításra vár. A parlament kész öszinte buzgalommal dolgozni e feladatain. Arra kérem, tolmácsolja az uralkodónak alattvalói hódolatunk és tiszteletünk érzelmét.

A fő kormányzó ezután bejelentette azokat a javaslatokat, amelyeket a finn országgyűlés tárgyalni fog. A czár háromszoros életésével véget ért a megnyitási ünnepély.

EGYHÁZAK.

— (Aponyi a görög szertartásu magyar egyház mellett.) A görög-keleti román egyház főhatósága a szentesi görög szertartásu magyar egyház önkormányzati jogát fel akarta függesztetni, ami ellen a szentesi egyház Csongrád megye alispánjánál keresett orvoslást. Cicatricis alispán a szentesi görög egyház önkormányzati joga és annak magyar jellege mellett foglalt állást, de arra nézve, hogy a szentesi egyház melyik egyházi főhatósághoz tartozik, nem döntött, mert erre nézve nem tartotta magát illetékesnek. Az ügy ennek folytán a kultuszminiszter elé került, ki tegnap Szentesre küldött rendeletében ugy intézkedik, hogy a szentesi görög egyház a karlócazi patriarhátnak alá tartozik. A miniszter továbbá ki-mondta, hogy a szentesi görög egyház hatóságilag elismert önkormányzati joga magyar jellegének ép-ségben hagyása mellett továbbra is fentartandó.

— (A Ne temere ellen.) A dunáninneni evangélikus egyházkerület ma délelőtt tartotta Pozsonyban közgyűlését. A közgyűlés istentisztelettel kezdődött. Ezután Baltik Frigyes püspök és Laszkáry Gyula főrendiházi tag, kerületi felügyelő elnöklésével megkezdték tanácskozásukat. Laszkáry megnyitójában foglalkozott a Ne temere kezdetű pápai bullával, amelynek a vegyesházasságokra vonatkozó rendelkezését veszedelmes támadásoknak mondta. Valóságos arczúlitás gyanánt hat ez a bulla a XX-ik században. Az elnöki megnyitót lelkesen megfogadják. Ezután a nógrádmegyei főesperes javaslatára elhatározták, hogy felhívják az októberi egyetemes gyűlést, intézzen felterjesztést a bulla kihirdetésének megakadályozására a kormányhoz és a törvényhozáshoz. A napirend során szerepelt továbbá az 1907. évi XX. törvényezikk sérelmes rendelkezéseinek megvitatása. A vitában az elnökség erélyesen rendreutasította Pajnor nyitramegyei pánszláv lelkész felszólalását, aki kijelentette, hogy a törvény az autonómiát sérti akkor, amikor a magyar iskola-felirat kötelő alkalmazását elrendelte.

A török események.

Budapest, augusztus 6.

Tegnap éjjel érkezett konstantinápolyi távirat nyomán már jelentettük, hogy az utörökök állásfoglalása a rekonstruált kormány ellen eredményes volt, amennyiben tegnap Szaid pasa nagyvezér és vele az egész török kormány lemondott. A szultán elfogadta a minisztérium lemondását, de mindeztől nem döntött a jövőd nagyvezér személyére nézve. Több mint bizonyos azonban, hogy a minisztérium élére olyan ember kerül, ki az utörökök bizalmát bírja.

Az udvar kegyenceire most különben is rájár a rud. A rendőrség naponta kapja a letartóztatási parancsokat oly emberek ellen, kik még nem régen ott hűsültek a hatalom árnyékában. Legtöbbször rengeteg összeget találtak, melyeket kétségkívül nem igaz uton harácsolnak össze.

Mai híreink a következők:

A kormány lemondása.

Mint már megírtuk, a török fővárosban éjjel táiban hivatalosan közzétették, hogy a kabinet, élén Szaid basa nagyvezérrel lemondott és hogy a szultán a lemondást elfogadta. Az új minisztérium alakulófélben van. A nagyvezér visszalépéséről a Voss. Ztg. a következőket jelenti Konstantinápolyból:

A legutolsó lökést a Seik ül Izlam magatartása adta meg, aki az alkotmány 10-ik szakaszának megsértésére lemondásával válaszolt. Az alkotmányserítés abban áll, hogy a szultán személyesen nemcsak a Seik ül Izlam és a nagyvezér, hanem a hadügyi és tengerészeti miniszter kinevezését is magának akarta fentartani. Ezenfelül az Achmed tengerész-tiszt által előidézett zavargások is aggodalmat keltettek. Az ifju-török bizottság kijelentette, hogy erélyesebb emberekre van szükség és Resid pasa tripoliszi váli kinevezését követeli tengerészeti miniszterré, mert Omer Rusdi pasa már nagyon öreg erre az állásra. A nagyvezérállásra jelölték Kiamil pasát, Ferid pasát és Hakki pasát emlegetik. Az utóbbi sutridernek tekintik. Ferid pasa magánaton már kijelentette, hogy üdülés céljából Európába utazik. Vonakodását annak tulajdonítják, hogy nem akarja magát lejártni olyan időben, amelynek még nem egy áldozata lesz.

Hakki bey közoktatási miniszter, akit a szultán az új kormány kinevezésekor az egyetlen európai miniszternek nevezett, a helyzetről egy nyilatkozott:

Törökország európai állam, de az európai koncertben nem számít, mert elmaradt a nyugati kultúrától. Uralkodójának egyetlen tollvonása a historial jelentőségű pénteki napján megváltoztatta az ozmán birodalom képét s ha eddig kívül esett a civilizáció, most belépett a civilizált államok sorába, mert életrekel végre a mi szabadságunk is.

A Yildizból.

A Yildiz aggasztó helyzetéről szóló hírek csak arra vezethetők vissza, hogy a hétfőn este ideérkezett görög hercegi párt a szultán mindaddig nem fogadta és hogy tiszteletükre diszebed nem volt. Ez azonban egyuttal a legutóbbi eseményekre és a kabinetválságra is vezethető vissza. Tudvalevőleg a herceg utazását a legutóbbi török események elől határozták el. Az arról szóló értesítés azonban má

akkor került Konstantinápolyba, amikor minden ezen események hatása alatt állott. A szultán azt válaszolta, hogy a legnagyobb örömmel várja a herceg látogatását. A helyzetről szóló nyugtalanító hírek és további események elé néző várakozásokat a tartós izgatottságon kívül különböző körülmények okozták, így pl. az, hogy a legutóbbi napokban sokan vásároltak revolvereket és állítólag a kereskedők készletei már el is fogytak. A város külső képe ismét nyugtalan, aminek okát különösen a már hírül adott letartóztatásokban és a még mindig nem teljesen tisztázott helyzetben látják. Az ifju-törökök egyik vezére sürgönyt kapott Konstantinápolyból, amely szerint a palota egy alacsonyrangú hivatalnok a hétfőn éjjel behatolt a szultán hálótermébe és törrel a szultán melléneke döfött. A penge azonban a szultán pánczélingéről lesiklott, úgy hogy a merénylet látható nyoma mindössze egy kis kék folt. A merénylet letartóztatták. Nyilvánvaló, hogy a gyilkosságra felbékelték, mert aranyban és papírpénzben nagy összeget találtak nála.

A kegyenczek üldözése.

Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a tegnapi letartóztatások alkalmával Tachsin pasa, a palota titkára állítólag öngyilkosságot követett el. A hír valódságát még nem lehet megállapítani. Tegnap este kilencz órakor négy fehér, óriási, vörös posztóval letakart ládát, melyet az ifju-török bizottság Hasszan Rami pasa, volt tengerészeti miniszter házában koboztatott el, vittek a rendőri minisztériumba. A ládában megejtett leltározás alapján, mely éifélig folyt, négy millió frank volt. Rami pasa, a láda letartóztatott tulajdonosa és a szintén letartóztatott Memduh pasa, volt belügyminiszter a leltározás alatt egy mellékszobában ültek és vacsorára csak pajtot és kenyereket kaptak.

A török lapok megerősítik Rami pasa volt tengerészeti miniszter elfogatását, akinél 170.000 fontot találtak, valamint Memduh pasa volt belügyminiszternek és Resid pasa volt rendőrprefektusnak elfogatása hírét is. Az utóbbi egy városi rendőr megverte, akit az Isdam elítélt. Ezenkívül állítólag úr. Agiach pasát, valamint Kiamil beyt és Tevük udvari hivatalnokokat, kik közül az utóbbi Izzet pasa titkára volt, letartóztatták és Szaik bey kamarást állásától elmozdították. A letartóztatottak lakásait átkutatták és a vizsgálatot megindították. A rendőrség állítólag Tachsin pasa első Yildiz-titkár és Raghib pasa, kamarás szökésének megállítására rendkívüli intézkedéseket tett. Ebből Huda seik, aki korábban a Yildiz különös kegyében állott, az Ikdam-ban tiltakozik a Tanin azon híre ellen, mintha szökni akarna. Ő csak vallásos kérdésekkel foglalkozott és itt fog maradni, hogy nemzetének és hazájának szolgáljon. A lapok megerősítik azt a hírt, hogy a szállításban élő Fehim pasát az elkeseredett nép felkoncolta. A kegyenczek elleni elkeseredés és a népdüh általi üldöztesük valóságos rémuralommal fenyegeti a régi regime embereit, ami nagy veszélyt rejt magában és amitől a komolyan gondolkodó elemek óva intik a nemzetet.

A Brüsszában meggyilkolt Fehim pasa régebben a konstantinápolyi titkos rendőrség főnöke volt; a szultán testvérének a fia s különös kegyben állott a szultánnal. Vagy egy éve annak, hogy Marschall báró német nagykövet sürgetésére elmozdították állásából s Brüsszába száműzték.

Az ifju-törökök és a katonaság.

Említésre méltó, hogy a még most is tartó esküteleknél az összes itteni és vidéki kaszárnyákban az ifju-török bizottságok tagjai nemcsak ellenőrzés czéljából jelennek meg, hanem néhány kaszárnyában ünnepies fogadtatásban is részesülnek és az esküformát olvassák fel, amelyben az áll, hogy a csapatok esküsznek, hogy utolsó csepp véréket is feláldozzák a komité támogatására és a haza szabadságának védelmére és a szultánhoz, amíg tiszteltben tartja az alkotmányt, hívek maradnak.

A hűségeskü, amelyet a katonaság letett, így hangzik: Istenre és becsületemre fogadom, hogy szeretett padisahom által a népnek adományozott alkotmányt egész életemben utolsó csepp véremmel is meg fogom védelmezni. Az ifju-török komité támogatni fogom a haza védelmében és a szabadság ol-

talmában alávaló támadások ellen s a padisahhoz híj leszek, míg az alkotmányt megtartja.

A török sajtó.

A török lapok hangja ma is igen mérsékelt. Az Ikdam szerint a bolgároknak okuk van panaszkodni a török lapok hangja miatt. A visszatért politikai foglyok és száműzöttek között van Szaid bej ismert író és államtanácsos. Napról-napra újabb lapok indulnak úgy itt, valamint a vidéken. Az ifju-török bizottság egyre újabb és újabb tudósításokat ad ki. A legutóbbi jelentés szól a már tegnap jelzett a sajtóhoz intézett kiáltványról, amely mérsékeltre inti a lapokat, valamint a lakosságot és hamis bizottsági kijelentésektől óvja őket. Egy másik jelentés szerint a bizottság arról értesült, hogy egyes hazafiak anyagilag akarják támogatni a bizottságot. Ezért gyűjtést indít. A pénzügyi szükség nemcsak az állampénztárnaknál, hanem az állami szerveknél és a magánosoknál is érezhetővé válik és egyike a legnagyobb nehézségeknél.

A porta hivatalos jelentése szerint Kiamil pasa megalakította az új kormányt, amelynek élén mint nagyvezér ő fog állani.

A titokzatos hajó.

Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a város nyugodtnak látszik, de elegendő egy puska lövés, hogy láng csapjon föl. A nép dühe elsősorban Resid pasa ellen irányul, aki a szegény néposztály kenyerén harcsolt össze mérhetetlen gazdagságot. Az ifju-török bizottság azzal a tervvel foglalkozik, hogy egy olyan hadihajót állít Dolnabagse elé, amely teljesen az ő hatalmában van s ilyen módon sakkban tarthatja a Yildizt.

Besiktas kikötőjében egy titokzatos hajó nagy izgatottságot keltett. Fedélzetén ágyuk vannak, de lobogó nélkül és horgonyt vetett. Az ifju-török bizottság hasztalan iparkodik megnyugtani a népet, a legkalandosabb hírek keringenek, némelyek azt hiszik, hogy ezen a hajón fog elmenekülni a szultán, más verzió szerint ez a titokzatos hajó arra való, hogy megakadályozza a szultán szökését.

Legújabb hírek.

Az ifju-török-bizottság kiáltványt bocsátott ki, amelyben súlyos büntetés terhe alatt óva inti a személyes boszútól s kéri a népet, hogy őrizze meg nyugalmát, a hivatalnokokat pedig figyelmezteti kötelességeik pontos teljesítésére. A proklamáció megtiltja, hogy kérvényeket küldjenek a palotába s egyben kijelenti, hogy a komité párisi határozatai az alkotmány helyreállítása után megszüntek érvényben lenni.

Szerreszi jelentések szerint az utolsó görög bandák is meghódoltak a hatóságoknak. Amidőn a bandák Szerreszbe érkeztek, a lakosság lelkes ovációkban részesítette.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Paik pasa, a szultán főállómestere felolvasásokat tart a palotában s megmagyarázza a hivatalnokoknak és a szolgaszemélyzetnek az alkotmány jelentőségét. A pénzügyminiszter 4 millió piastert küldött Adrianopolba a hátralékos zsoldok kifizetésére.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a szultán ma délután fogadta Lowther új angol nagykövetet, ki ez alkalommal átadta megbízó levelét.

Yildiz-körök értesülései szerint az ifju-török bizottság mindent elkövetett, hogy a lakosságot távol tartsa a holnap a Yildizben tartandó szelamiktól, Porta-körökben azt beszéljük, hogy a holnapi szelamlakra az összes nagykövek meghívást kapnak.

Yildiz-körök kijelentései szerint az ifju-török bizottság panaszai folytán tegnap este kihallgatták Tachsin pasát, a szultán első titkárát. A kihallgatás során kitént, hogy a legutóbbi Hatu Humayun szerkesztésénél rosszakaratulag hibát követett el. A kihallgatás után a szultán elűzte a pasát, kit ezután letartóztattak. Ma reggel bizottsági tagok vezetése alatt álló csoport kifosztotta a volt tengerészeti miniszter szárnyegédnek házáat. A szárnyegéd még az éjjel megszökött.

Azon ellenőrizhetlen hírek, amelyek szerint az ifju-törökök bizottsága azt a tanácsot adta a szultánnak, hogy mondjon le, még miúdig tartják magu-

kat. Másik verzió szerint az erre vonatkozó elhatározás azért késlekedik, mert az új uralkodó személyére nézve nem tudtak még megállapodásra jutni. Három herceg közül kell t. i. választani és pedig Resad, Jussuf Izzedin és Medsid között. Természetes, hogy az ilyfajta híreket fentartással lehet csak fogadni, úgy, mint azt a hírt is, mely szerint a diplomáciai kar holnapra hivatalos volna, amely alkalommal a szultán lemondására vonatkozó kijelentés történnék.

Az ifju-törökök a most alakítandó új kormányt is csak átmeneti kormányként tartják. Átmeneti kormányok lesznek valószínűleg a következők is mindaddig, amíg az öregebb politikusok nem adják át helyüket az ifjabbaknak.

A szultán tegnap a főszertartásmestert s a külügyminisztert a görög herceghez küldötte, hogy igen sajnálja, hogy a miniszterválságra való tekintettel nem fogadhatja, de örvendeni fog, ha egy másik alkalommal üdvözölheti. A görög herceg erre elutazott.

Hír szerint több csatahajó legénysége készenlétben áll.

A megszökött, felfüggesztett, avagy letartóztatott főméltóságok házai előtt tüntetések voltak.

Itt, valamint a vidéken régi betiltott hazafias szindarabokat adnak elő. Az ifju-török-bizottság holnap a perai színházban a „Biza vagy az albán vérboszu” című darabot adja elő.

A táviró-igazgatóság annak konstatálására kéri a lapokat, hogy a táviró-cenzura teljesen megszűnt.

A dohányjövődék gyárában tegnap sztrájk kezdődött, melyet azonban az ifju-török-bizottság közbelépésére béremeléssel csakhamar beszüntettek. Egyéb sztrájk várható.

Ma délután a portán felolvasták a Hati Humayunt, amely Kiamil pasát nagyvezérré nevezték ki. A Hati Humayun azon pontját, amely a kormányalakítást a nagyvezérré bizza, a régebbi Hati Humayun helyreigazításának tekintik, amely tudvalevőleg a hadügyi és tengerészeti miniszter kinevezetésével az uralkodónak tartotta fenn, ami pedig az alkotmány sérelmének tekintetett. A porta előtti teret és utcát hatalmas néptömeg töltötte meg, mely Kiamil pasát érkezésekor és távozásakor lelkesen éltette. Az új Hati Humayun értelmében a nagyvezér az új kormányt a következőképen alakította meg: Hassan Femi pasa igazságügy, Tewfik pasa külügy, és Haki bey közoktatásügyi miniszter megmaradna. Resid Akki pasa sirasi váli, belügyminiszter, Redhib pasa tábornagy tripoliszi váli, hadügyminiszter, Mehmet Arid pasa altengernagy, tengerészeti miniszter, Tewfik pasa nagyvezéri államtitkár-helyettes államtanács elnök, Ekrem bey államtanácsos vakuf-miniszter, Gabriel effendi Muradunga, ki örmény származású kereskedelmi és közmunkaiügyi miniszter és a görög születésű Mavrokarda effendi államtanácsos földművelésügyi és bányaminiszter lesz.

Az új miniszteri névsort azonnal a szultán elé terjesztették és perczről-perczre várják annak szentesítését. Ugy látszik, hogy az új miniszterium kedvező hatást gyakorolt, főleg az új török párthoz tartozó Ekrem bey kinevezetése lesz jó hatással.

Késő éjjel jelentik Konstantinápolyból, hogy a szultán nagyvezérré nevezte ki Kiamil pasát, aki már hozzálátott az új kormány megalakításához. A kabinetnek három keresztény tagja is lesz.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestmegye főispánja szabadságon. Gulner Gyula, Pestmegye főispánja e hó 3-án nyolcz heti szabadságra elutazott.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A Zeppelin-léghajó katasztrófája.

Budapest, augusztus 6.

Zeppelin diadalára hamar bekövetkezett a gyász. Ma már mindenütt tudják, hogy az agg generális léghajója fölrobbant, szénné égett és hogy a munkát előről kell kezdeni. Németország — amelynek ez a léghajó nemzeti ügye volt — fölemelt fővel viseli a csapást s egy perczet sem veszítve, újra azon van, hogy a levegő meghódítására törekvők élére álljon. A császár büszkén táviratozta:

— Ne csüggedjen. Bár baleset érte, Németország legelül halad a világban.

A német nép pedig a zsebére csapott önértzetesen és már gyűlik a sok fényes tallér, amelyből új, pompás repülőgép lesz, talán jobb az elégettnél.

Ujabb részletek a katasztrófáról.

Egy szemtanu szerint a katasztrófa délután három órakor történt.

— A léghajó csúcánál álltam, — mondja a szemtanu, — amikor egyszerre erős porfelleg borította el a szemhatárt. Ugyanakkor erős szélroham ragadta meg a léghajót, mely az előző gondolánál volt lekötve és ennek következtében a léghajó csúcsa a földet érte. Ugyanakkor a léghajó kissé oldalt is hajlott. A következő pillanatban a kötelek, amelyek a léghajót a földhöz erősítették, elszakadtak s a katonák is kénytelenek voltak a léghajót elbocsátani. Öt percz alatt a léghajó sorsa meg volt pecsételve, míhelyt egyszer a kötelek elszakadtak. A gondolában lévő gépészek csak úgy tudtak menekülni, hogy kiugrárták a gondolából. A katasztrófát úgy magyarázzák, hogy amikor a gáztartó hegye a földet érte, az egyik kisebb gáztömlő elszakadt és a belőle kiömlött gáz meggyuladt. Az égő léghajót a szélvihar körülbelül egy kilométernyire hajtotta a leszállás helyétől. Ott körülbelül százszázötven méternyire fölemelkedett s azután a levegőben néhány pillanat alatt elégett. A katasztrófa pontosan két óra ötven perczkor történt. Egy szerelő, aki az előző gondolában volt és a magasból leugrott, oly súlyosan sérült meg, hogy életben maradásához alig van remény. Egy másik szerelő szintén megsérült, ugyszintén egy gránátos is. A sebesülteket automobilon Bernhausenba szállították, ahol az orvosok azonnal kezelés alá vették őket. A léghajó körül álló emberek közül többeket a kötelek a földre rántottak és egy ember a lábán meg is sebesült.

Zeppelin egy vendéglőben időzött, amikor megvitték neki a Hiob-hírt. A gróf kezét ijedten összecsapva, majd támoiyogva megindult a szerencsétlenség helyére. Minthogy a közönségbeli legnagyobb része még nem tudott a szerencsétlenségről, lelkesen üdvözölte a grófot, aki, amíg automobillján a veszedelem helyére akart menni, kezével leintette az ovációt. Azután gyorsan a baleset helyére ment, ahol megtekintette hosszú évi fáradságos munkájának romjait. Azután még a sebesülteket kereste föl, majd vizsátért a vendéglőbe, ahonnan Stuttgartba utazott, később pedig a gyorsvonattal Friedrichshafenbe ment. A baleset helyén megjelent a württembergi hadügyminiszter is. Ugyanoda folytonosan százával és százával tódulnak az idegenek.

A Zeppelin-léghajó pusztulásának oka elsősorban az, hogy Zeppelin gróf huszonnégy órai utra vállalkozott. A szakértők tisztában voltak azzal, hogy a léghajó motorjai sokkal gyengébbek, semhogy huszonnégy órán át működésben lehessenek. Leewald titkos tanácsos kijelentette, hogy a huszonnégy órai utat nem a kormány tűzte ki föltételül, hanem maga Zeppelin önként vette bele a léghajó átvételének föltételei közé. Zeppelin gróf Schwarz nevű szerelője, aki a katasztrófánál súlyosan megsebesült, ma belehalt sebeibe.

Zeppelin hazaérkezése.

Zeppelin grófot, amikor éjjel féltizenegykor megérkezett Friedrichshafenbe, lelkes ovációkkal fogadták. A grófot a vasutnál idegenek segítették ki az elsőosztályu vasuti kocsiból. Zeppelin élénken leugrott a lépcsőn és leánya karjaiba hanyatlott, aki csókokkal halmozta el. A perronon várakozó tömeg lelkes hoch! kiáltásokba tört ki. Zeppelin gróf e szavakkal válaszolt:

— A legnagyobb örömmel eltelve köszönöm a nagy bizalmat, melyet polgártársaim irántam tanusítanak. Hiába, szerencsétlenség ért...

Többet nem tudott mondani és vállait vonogatta. Azután megölelte leányát és a tömeg viharos hocholás közepette utat nyitott. A tömegből valaki így szólt a grófhöz:

— Fődolog, hogy Ön életben maradt!

Zeppelin a tömegen át, melyben mindenki levette a kalapját, három hölgy, köztük leánya kíséretében a lakására ment. Az ablak alatt sok száz ember gyűlt össze és Zeppelint éljenezte. A gróf leánya karján megjelent az ablaknál, sapkája lengetésével köszönte meg az ovációt és gyorsan visszavonult. A tömeg lassanként eloszlott. Megható volt a kis városnak ez az ovációja, melyben Zeppelin küzdelmeit és első sikereit átéltte.

Gróf Zeppelin ma azt mondta egy újságírónak, hogy a 25 órás ut és a siker gondtalanná tette őt, könnyelműen kötött ki léghajójával s csak kis czölöpöket veretett le. Ehhez járult, hogy nem vették észre idejekorán a közelgő vihart, de nem hiszi, hogy a katasztrófát villamos szikra kipattanása okozta volna. A benzín sem fogott tüzet, hanem maga a gáz robbant föl.

Zeppelin ma hosszasan tanácskozott a birodalmi kormány egy képviselőjével s ennek a konferenciának az az eredménye, hogy az állam fogja rendelkezésére bocsátani az új léghajó építésére szükséges összeget s aztán gyors tempóban fog megindulni a munka. Zeppelin a császárhoz köszönő táviratot intézett, amelyben jelenti, hogy lelkesedéssel fog dolgozni a császár és a német nemzet megbízásából.

Ma déliben ebédet adott vendégei tiszteletére Zeppelin s nagyon jókedvű volt. Elbeszélte, hogy tegnap léghajójának „szalónjába” menekült az ovációk elől, a gondola fenekére telepedve költötte el ebédiét s aztán lefeküdt aludni. A katasztrófa előtt egy negyedórával a közönségbe ment, hogy táviratot adjon fel leányának s így menekült meg.

A részvét.

Vilmos császár gróf Zeppelinhez a következő táviratot intézte:

„Nem kell elesüggedni. A balszerencse dacára, Németország elől jár a világ. Ne csüggedjen.

Vilmos.”

Vilmos császár egy második táviratot is intézett Zeppelinhez amely így szól:

— Öszinte sajnálkozással értesültem, hogy a léghajót az orkán megsemmisítette. A nagy szerencsétlenség fölött részvételem fejezem ki. Én és velem egész Németország joggal feltehettem, hogy ön korszakot alkotó nagy művével olyan sikeres eredmény előtt áll, amelyhez szerencsét kívánhatunk. Mindenesetre eddigi eredményei is elismerésre méltók. Ez a tudat vigasztalja önt a szerencsétlenség után.

Vilmos.

A bajor régensherceg Hohenzwangauból a következő táviratot intézte Zeppelin grófhöz:

Azon súlyos szerencsétlenség hírért, mely léghajóját fényes sikerű útja után elpusztította, őszinte részvéttel veszem tudomásul. Ez a magasabb hatalmak által okozott baleset azonban nem csökkenti annak a ténynek a jelentőségét, hogy a mainzi légi utazás korszakalkotó a léghajózás történetében és nagy sikerét jelenti czélutadatos munkálkodásának, melyhez, kedves gróf, szívből gratulálok.

A württembergi király ma meglátogatta gróf Zeppelint s tudakozódott a tegnapi szerencsétlenség részletei felől.

Báró Dusch államminiszter a Karlsruher Zeitung jelentése szerint gróf Zeppelinnek a következő táviratot küldte:

Mélyen megrendülve, őszinte részvételem fejezem ki a nagyhercegi kormány és sok ezer honpolgárunk nevében, kik valamennyien nagy lelkesedéssel láttuk léghajójának büszke röptét és akik annak zseniális föltalálóját nagy örömmel üdvözöltük. Léghajója a nemzet erős közreműködésével mint poraitól megéledt Fönix, újra föltamad és élete nagy művét fényes siker fogja koronázni.

A legtöbb berlini lap vezércikkben foglalkozik a Zeppelin-féle léghajó szerencsétlenségével; sajnálkozásuknak adtak kifejezést a lángeszű föltaláló tragikus sorsa felett, biztosítják őt egész Németország részvétéről és támogatásáról és azon reményüknek adnak kifejezést, hogy gróf Zeppelin mégis keresztül fogja vinni tervét.

Egyes lapok külön kiadásai gyászkeretben adják hírlí a szomorú eseményt. Mindenütt csoportokba verődve tárgyalják az emberek a balesetet. A Frankfurter Zeitung cikkelyében azt írja, hogy most már nem lehet többé formásokba kapaszkodni s a birodalomnak a két millió márkát rendelkezésére kell bocsátania gróf Zeppelinnek. A lap azt indítványozza, hogy gróf Zeppelinnek gyűjtés útján adjanak nemzeti ajándékot.

A francia lapok szimpatikus hangon írják gróf Zeppelin szívós energiájáról és részvéttel veszik tudomásul, hogy egy szerencsétlen pillanat sok fáradságos év munkájának gyümölcsét semmisítette meg. Több lap a szerencsétlenségben bizonyítékát látja a tulságosan merev rendszer és a tulságosan nagy térfogat alkalmatlanságának.

A gyűjtés.

Amint a szerencsétlenség híre elterjedt, az emberek azonnal megkezdték a gyűjtést egy új léghajóra. A sort a német császár nyitotta meg ötvenezer márkával. Gróf Zeppelin friedrichshafeni irodájában 1,300,000 márkát jegyeztek. A Kölnische Zeitung egy nemzeti ajándékra kezdett gyűjtést és e czélra ötezer márkát ajánlott föl. A hamburgi lapok szintén nemzeti adomány gyűjtésre hívják föl a közönséget.

Heidelbergben huszezer márkát gyűjtött össze. Strasszburghban a Strasszburger Post hívta föl adakozásra olvasóit s már eddig is szép összeg gyűlt össze. Wittenben a képviselőtestület ötezer márkát szavazott meg. Berlinben a nagy pénzemberek vették kezükbe a dolgot és aláírás útján gyűjtöttek Zeppelin javára. Előreláthatóan rövid idő alatt igen nagy lesz a gyűjtés eredménye.

Az olvasóhoz.

E hó elsején új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés”-re, a legrégibb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a czél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsejlt. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelvek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

- Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
- Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
- Félévre . . . 14 kor. — fill.
- Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mozgó képek.

Rácson innen — rácson túl.

(Egy Andrássy-uti vendéglő előtt egy rongyos fiú kémlel be a rácson. Belül egy ökölnyi frakkos pikoló les az újságos fiura.)

- A RONGYOS (félénken): Lehet újságot árulni?
- A PIKOLÓ: Nem lehet . . . Eredj innen . . .
- A RONGYOS: Csak ezen az egy soron szeretnék árulni . . . Az a fekete ember ott mindig vesz . . .
- A PIKOLÓ: Melyik? Az ott: ablak jobb kettő?
- A RONGYOS: Az a fekete, aki most iszik.
- A PIKOLÓ: Na hát nem lössz be . . . A multkor is elvitték a gyufát. Egy másik ilyen rongyos leloptott egy diós patkót a tányérról. De a főpinczér harmonikázott is a fülével.
- A RONGYOS: A főpinczért ismerem . . . Az tiagy árulni . . .
- A PIKOLÓ: Nem is igaz. És most menj innen, mert kijön az éthordó, attól kaphatsz.
- A RONGYOS: Én nem félek . . . Kap egy gáncot, akkor a földön fekszik az egész czakkumpakkal, ami a kezében van. Ti nem vagytok erősek, ti így frakkban . . . Az egész társaságot huszonnyolczra veszem . . . Gyere ki a Barokaldi mellé, ha mersz.
- A PIKOLÓ: Most már henczegezs, most lóduj, mert igazán kapsz.
- A RONGYOS: Te frakkos majom . . . Ott a két vas, kapd be . . . (utánozza): Ásszolgája . . . bort, sört parancsol . . .
- A PIKOLÓ: Te rongyos . . .
- A RONGYOS (nevet): Ásszolgája . . . bort, sört parancsol . . . Én rá is adtak egyszer olyan frakkot . . . Mindjárt négykézláb másztam.
- A PIKOLÓ: Te maszatos . . . (utánozva) Esti Újság . . . nagyságos ur, egyestiuság . . . (megvetéssel) Te fölgrálsz a villamosra, téged lerugnak a villamosról . . . (csillogó szemekkel) Te fölgrálsz hátul . . . (kéjjel) téged lerugnak, a sapkádát rápofozzák a fejedre . . . (hirtelen ellágyul) Azért neked jó, te most csavaroghatsz a Városligetben . . .
- A RONGYOS (büszkén): Meg színházba is megyek . . . A Matyitól kijár a jegy, hogy tapsoljak.
- A PIKOLÓ: Itt nálunk rossz. Az éthordók kicsipik az emberből a husokat és nem szabad sirni . . . Az ugy megy, hogy a vendégek ne lássák. A főpinczér a fület csavarja.
- A RONGYOS (nevet): Te szegény . . .
- A PIKOLÓ: És van itt egy vendég, az fogpiszkálóval szur.
- A RONGYOS: Az íáj?
- A PIKOLÓ: Nagyon . . . (ellágyul) Mindig a hátba dőf a komisz.

A RONGYOS (ravaszul): Most már bemehetek árulni?

A PIKOLÓ (szomoruan): Gyere, de csöndbe légy és siess . . .

(A rongyos fiú hangos kiáltással megy végig a soron, elad néhány újságot, levesz a tálról egy dióspatkót, néhány öszi baraczkot és kisurran.)

A FŐPINCZÉR (a foga közt): Nem mondtam, hogy ne eresztétek be ezeket a csirkefogókat (ugy beleszip a pikoló karjába, hogy a gyereknek könybe lábad a szeme).

A PIKOLÓ (hangtalanul sir): A rongyos . . .

A RONGYOS (vigyorogva a rácson túl): Szamárl! (A Városliget felé elfut.)

Ray.

TÁVIRATOK.

A francia sztrájk után.

Páris, augusztus 6. A rendőrprefektus a szajnaszindikátusok szövetségét kizárta a párisi munkástözsdekről.

A szajnai szindikátusokat a hazaellenes és anarchista-propaganda miatt tiltották ki. E propagandát azáltal fejtették ki, hogy egyenes fiókja volt az általános munkásszövetségnek.

Az egyiptomi reformpárt

Kairó, augusztus 6. Az Ali Zussef vezetése alatt álló reformpárt alkotmányt követel Egyiptom részére.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	aug. 5.	aug. 6.
Buza	locobuza	105 ⁷ / ₈	105 ³ / ₈
	szeptemberre	104 ⁸ / ₈	103 ³ / ₈
	decemberre	107	105 ³ / ₈
Tengeri	szeptemberre	83 ³ / ₈	83 ¹ / ₂
	decemberre	74 ³ / ₈	72 ¹ / ₂
Csikagó.			
Buza	szeptemberre	94 ³ / ₈	95 ¹ / ₂
	decemberre	96 ³ / ₄	97 ³ / ₈
Tengeri	szeptemberre	76 ¹ / ₄	76 —

New-York, aug. 6. Gyapot New-Yorkban helyben 10.70 (10.60 tegnap), gyapot szeptemberre 9.68 (9.52 gyapot novemberre 9.17 (9.27), gyapot New-Orleansban helyb. 10 — (9.38), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, augusztus 6. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.62 (tegn. 9.55), zsír októberre 9.70 (tegnap 9.62), szatonna short clear, 9.12 (tegnap 9.22), sertészsír októberre 15.95 (tegnap 15.92).

A német birodalmi bank.

Berlin, aug. 6. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi banknál e hónap 3-ig beérkezett jelentések szerint az adómentes jegyérték, amely július utolsó napján 125.5 millió volt, 98 millióra csökkent.

Vasuti kocsik rendelése.

Newyork, augusztus 6. Hírlapi jelentések szerint a Gould és Harriman csoportok Pittsburgban tíz millió dollár értékű acéls vasuti kocsikat rendeltek.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napfár. Péntek, augusztus 7. — Róm. kat.: Kajetán hv. — Prot.: Kajetán. — Görög-orosz: jul. 25. Anna. — Zsidó: Ab. 10. — A nap két reggel 4 óra 45 perczkor, nyugszik este 7 óra 25 perczkor. — A hold két délután 4 óra 16 perczkor, nyugszik éjjel 11 óra 30 perczkor.

A ministerek nem fogadnak.
A közoktatási államtitkár fogad déli 12 órakor.
Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigő-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva. Belépő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum nyitva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A történelmi képesarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

A nyári feltaláló.

Egy piczike ember, valahonnan az isten háta mögül előkeczmereg s egy ötletelen, szerencsétlen ideával fellármázza egész Magyarországot. Szalay Miklós a nyári feltalálók tipikus fajtájához tartozik. Azokhoz az emberboldogítókhöz, akik az önműködő fogpiszkálóval, a nyáron téntartató, télen gőzfürdővel és hasonló csodával ajándékozták meg a sohasem eléggé boldog emberiséget. Mindezek a Szalayk egy fokkal sem voltak kevésbé nyáriabbak a mai Szalaynál, csak egy fokkal kevésbé vagy többé voltak Szalayk, mint ez a nyári ötletbohócz. Szalay tehát nyári feltaláló és minden nyári feltaláló Szalay.

Nos, ezen a nyári Szalayn, vagy nyugalmazott feltalálón, ma valószínűleg nagyon sokat kaczagnak egész Magyarországon, sokan bosszankodnak is, de tegyük mindjárt hozzá, remteljes igazsággal. Szalay nem is olyan nyári, mint azt rosszakarói feltüntetni akarják. Az uborkaszézónnak valóban aránytalanul kisebb szenzációja például az, hogy valamelyik pesti benszüllött bohózatirónak műalkotását Szilas-Bagason viharos tetszéssel adták elő, mint az, hogy Szalay, e néven a nyári, egy villamos mentőkészülékét talált fel, mely éppen egy mentőkészülék, mint esetleg szivarszipka, de éppen ugy lehet gyufaskatulya is, vagy Schöberl-ágy, ahogyan tetszik. Ez azonban már tisztán a feltaláló magánügye.

Ő az emberiséget akarta boldogítani és a hálás emberiség valóban nem veheti rossz néven, ha egyik embertársa olyképpen képzeli el ezt a boldogítást, hogy hat betűt felpingál valami ócska karton darabra, azt rágyömöszi különféle járművekre és aztán hajrá! boldoggá teszi az embereket. Hát ez mégis csak az ő egyéni dolga. És ha őt ez a mentőkészülék boldoggá teszi, rendben van, az emberiségnek nincs joga kaczagni rajta. Mindenki ugy keresi és ott a boldogságát, ahol találja. Az a mentőkészülék ugyan előbb nézi becsomagolandó árúnak a megmentendő alanyt, mint éppen megmentendőnek, de hát ki kívánja manapság egy igazi mentőkészüléktől, hogy az mentsen is. Minden józan ember megelégszik azzal a mentőszerszámmal, mely nem csinál kárt benne és ha már el is gázolja a villamos, vagy az automobil, legalább a mentőkészülék nem fur léket a gyomrába és nem harapja le az orrát, meg a fület, amint azt az eddigi mentőkészülékek oly előszeretettel tették.

Merem állítani, hogy ezen a téren a Szalay Miklós találmánya valóságos korszakalkotó. Korszakalkotó, nemcsak azért, mert ő csinálta meg az első mentőkészüléket, mely mindent inkább akar, mint menteni, hanem korszakalkotó egyszerűen azért, mert ez a találmány feleslegessé teszi a költséges villamost, vonatot, automobil, melyek a mai történeti nappal, mint gázoló eszközök egyszerre elvesztették fontosságukat. Az új mentőkészülék olcsó és könnyű előállíthatása lehetővé teszi ugyanis, hogy ezentul minden utonálló például kivág magának egy darab gömbölyű nemezpapirt, arra holmi bozonos ecsettel ráírja, hogy: „Vigyázz!” aztán, csakugy, mint az említett járművek, hajrá! előre. Neki a gyanutlanul sétáló és lehetőleg kövér erszényű polgároknak, akiket, miután sérthetetlenül áteviczkélnék a mentőkészüléken, a nagy kartón lepel mögött a legnagyobb kényelemmel lehet bicskával, bikacsokkal, boxerrel, revolverrel, esetleg pusztá kézzel is legázolni.

Aki ennek a praktikus hasznát belátni nem akarja, annak ajánljuk, hogy próbálja ki személyesen a bécsi gyorsvonat előtt az új készülék gyakorlati értékét, mely még azzal a biztonsággal is szolgál, hogy nem robban és így nem juttathatja az embert abba a kellemetlen helyzetbe, mint például a Zeppelin levegőt uszó hajója.

És éppen ezért igazságtalanok azok, akik a nyári Szalayn, a nyugalmazott egri feltalálón kaczagnak.

— Személyi hírek. Bolfrás tábornagy, a katonai kabinetiroda vezetője ma reggel elutazott Ischlből. — Konrád bajor herczeg tegnap Ischlből Münchenbe utazott. — Gróf Üxküll-Gyllenband Sándor hadtestparancsnok ma délután Székesfehérvárra érkezett.

— **Mária Josefa főhercegnő Miramarában.** Mária Josefa királyi hercegnő e hó 10-én több heti tartózkodásra a Miramar kastélyba érkezik, ahol Miksa császár tuszkulánumának a tengerre nyíló lakosztályait rendezik be részére és kísérete részére. A kastélyt és a partot, amelyet a Trieszten átutazó közönség mindig nagy számban tekint meg, a királyi hercegnő ottidőzése alatt a látogatóktól el fogják zárni.

— **Uj magyar nemes.** A király Darányi Ferencz ügyvéd, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tisztviselői főügyésze, kecskeméti lakosnak és törvényes utódainak, a közügyek terén és a homoki szőlők telepítése érdekében szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet adományozta.

— **Fallières lányának esküvője.** A párisi Madeleine-templomban tegnap volt Fallières elnök lányának esküvője Jean Lannes-al, az elnök titkárával. Ebből az alkalomból érdekes tudni, hogy az egyházi szertartást csak kivételesen engedte meg. Omette érsek. Fallières az ugynevezett „excommunicatio latae sententiae”-nek, vagyis a tágabb értelemben vett egyházi kiközösítésnek van alávetve. De mert a kiközösítést nyilvánosan sohasem hirdették ki, Fallières elnök megjelenése a tegnapi esketésen nem okozott feltűnést.

— **Uj rendkívüli tudományegyetemi tanárok.** A király a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter előterjesztésére dr. Török Lajos és dr. Donáth Gyula budapesti tudományegyetemi magántanároknak a tudományegyetemi rendkívüli tanári címet adományozta.

— **Egyetemi beiratkozások.** A budapesti királyi magyar tudományegyetemen a jövő tanév első félévére a beiratkozások és a beiratások szeptember 1-én kezdődnek meg és bezárólag szeptember 12-éig tartanak. Azok, akiket a rendes beiratkozási időben valami ok gátol, alaposan megokolt és elháríthatatlan akadályoztatásukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt folyamodványukban az egyetem Rektor Magnifikuszától engedélyt nyerhetnek az utólagos beiratkozásra, amely azonban október 14-én túl nem terjedhet. Nőhallgatókat az egyetemre csak a közoktatásügyi miniszternek esetről-esetre adott engedélye alapján vehetnek fel, az erről írt kérvényt augusztus 10-éig kell az egyetem dékánai hivatalában benyújtani. A tandíjmentességet kérelmező folyamodványok szeptember 1—12-ike közt, a beiratkozást közvetlen megelőzve, a kvesturnál adandók be.

— **A düszendorfi nemzetközi sakkverseny.** (Kiküldött tudósítónk távirati jelentése.) A mai negyedik fordulón dr. Bródy vezérgyalogmegnyitásban nyert Treybal ellen (37 lépés). Spielmann vezéreljárásában Swiedersky ellen (29 lépés). Marshall spanyol-játszmában legyőzte Fritzet (64 lépés), Mieses vezérgyalogmegnyitásban Bardelebent verte meg (39 lépés), Johner vezéreljárásában Johnst (57 lépés), míg Wolf spanyoljátszmában Jakobot, 25-ik lépésnél feladásra kényszerítette. Eldöntetlen maradt Gottschall-Slichting bécsi játszmája (31 lépés). Salve-Przeplorka vezérgyalogmegnyitásban (41 lépés).

Az A) főversenyben Gajdos János (Budapest) vezérgyalogmegnyitásban legyőzte Baudent.

— **Eljegyzés az Eulenburg-családban.** A nagy szomorúság, amely az utóbbi időben az Eulenburg-családot érte, nem zárta ki, hogy öröminnet ne ilhessen a család. Arról szól a híradás, hogy Eulenburg Fülöp herceg huszonkétéves Viktória nevű leányát eljegyezte gróf Dohna-Mallnitz Alfréd. A menyasszonynak két idősebb testvére van. A huszonnyolc éves Alexandrina, aki még hajadon és a huszonöt esztendőös Augusztia, aki másfél évvel ezelőtt ment nőül a jelenleg Firenzében élő Jarolinekhez, Eulenburg herceg egykori titkárához.

— **Gromon Dezső állapota.** Báró Gromon Dezső még mindig súlyos betegen fekszik papnövelde-utcai lakásán. Az ágyat még nem tudta elhagyni, sőt még az életveszélyen sincs teljesen túl és kezelőorvosa, dr. Farkas László kórházi főorvos még mindig nem engedte meg, hogy Gromon Dezső rokonait fogadhassa. A beteg étvágya, hőmérséklete és érverése elég rendes.

— **A nemzetközi történelmi kongresszus.** Berlinben ma nyitották meg Frigyes Lipót herceg, a császár képviselőjének és számos állami és városi hatóság jelenlétében a nemzetközi történelmi kongresszust.

— **Oszták bírak fegyelmi vizsgálat alatt.** Az oszták igazságügyminiszter megbízásából Czervinszki udvari tanácsos és a tarnopoli törvényszék elnöke már tíz nap óta a bukovinai Szuczavában tartózkodik, hogy személyesen vezesse a vizsgálatot több magasrangú bíró ellen. Czervinszki magánlakásán egyre folytatja a kihallgatásokat és eddigelé már hatvannál több tanut hallgatott ki eskü alatt. A fegyelmi vizsgálat okairól még semmi biztos adatot nem tudnak, de annyi már kiszivárgott, hogy a vizsgálat összefüggésben van azokkal a támadásokkal, melyeket a Reichsrath legutóbbi ülésén Onciul képviselő intézett a román bírák ellen. Állítólag a vizsgálat főleg azzal a bírói eljárással foglalkozik, amely a bossanczi bünténnyel van összefüggésben. Bossanczban annak idején meggyilkolták és feldarabolták a Goldberg-házaspárt. Akkoriban nyolcvan parasztot gyanúsítottak a tett elkövetésével, akiket le is tartóztattak, de később egy ottani politikai személyiség közbenjárására szabadon bocsátottak. A szuczavai csendőrpáncsnoklág legutóbb részletes jelentést tett erről a lebergi felsőbb bíróságnak, mely az ügyet az igazságügyminiszterhez terjesztette fel. Miután a csendőrség beadványa a szuczavai bíróság több tagját megvesztegetéssel és számos más törvénybeütköző cselekedetekkel vádolja, az igazságügyminiszter szigorú fegyelmi vizsgálatot rendelt el ebben az ügyben.

— **A Triton próbautja.** A Danubius hajógyár a múlt hó 18-án készítette el a haditengerészet számára rendelt torpedónaszádok elsőjét. A hajó tegnap tette meg próbautját, amelyen a gyár vezetésének tagjain kívül a haditengerészet kiküldöttjei is résztvettek. A próbajarat minden tekintetben sikerült. A torpedónaszád óránként 26 és fél tengeri mértföldnyi gyorsasággal haladt és így az előírt sebességet egy mértfölddel meg is haladta.

— **Összeütközött hajók.** A „Dalmácia” oszták parthajózási vállalatnak „Villa” nevű gőzöse e hó 4-én éjjel a Póla melletti Compare foknál összeütközött a Lloyd társaságnak „Bosznia” nevű gőzöselével. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a „Bosznia” egészen feloldala dől. Szerencsére az összeütközés következtében támadt lék a hajó vízfeletti részén volt és így a hajóba csak nagyon kevés víz hatolhatott. Az utasok között mindazonáltal nagy izgalom támadt és jórésztük már uszással készült életét menteni. A „Bosznia”-t egy hadi gőzös vontatta Pólaiba, míg a „Villa” tovább folytatta útját. Az összeütközést a „Bosznia” kapitánya szerint a „Villa” hibás manővere okozta.

— **Beiratások a m. kir. állatorvosi főiskolán.** A budapesti m. kir. állatorvosi főiskolán a beiratkozások az 1908/9. tanévre szeptember 1-től 8-ig bezárólag lesznek; szeptember 9-től 15-éig írásbeli kérvényre a beiratkozást a főiskola tanártestülete engedélyezheti, e határidőn túl október 1-éig csak a földmivelésügyi miniszter adhat engedélyt a beiratkozásra. Október 1-én túl utólagos beiratkozási engedély nem adatik. A beiratkozás kizárólag csak gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány alapján történik. Az állatorvosi tanfolyam négy évig tart, okleveles gazdászok azonban, ha érettségi bizonyítványuk is van, három év alatt is elvégezhetik. A beiratási díj félvenként 5 korona, a tandíj félvenként 30 korona. Tandíjmentességet vagy állami ösztöndíj engedélyezését kérő folyamodványok külön-külön az érettségi bizonyítvány hiteles másolata és szegényügyi bizonyítvány csatolása mellett a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez czimezve, a beiratás alkalmával a főiskola rektori hivatalában nyújtandók be. A tanév elején tartandó szigorlatokra: javító előszigorlatokra szeptember 2-án, javító első szigorlatra szeptember 3-án, második szigorlatra pedig szeptember 4-én lehet jelentkezni.

— **A karánsebesi katasztrófa.** Adtunk hírt arról, hogy a karánsebesi helyiérdekű vasútvonalon a vonat kiskilott s a mozdonyval együtt huszonnégy kocsi lezuhant a töltésről. A mozdonyvezető és két fűtő meghalt. Most arról érkezik hír, hogy a rémes katasztrófát bűnös kezek idézték elő. A sineket ismeretlen tettesek több méternyi hosszúságban felszedték és ez lett okozója a katasztrófának. A tehervonat kocsijai telve voltak különféle árukkal, amelyek a kiskilás következtében teljesen tönkre mentek. A közlekedés különben teljesen fennakadt, ugyanígyra, hogy a forgalmat még átszállással sem lehet fentartani. Csömöri János mozdonyvezetőt és két fűtőt, akiket maga alá temetett a vonat, ma fogják eltemetni.

— **A nagy hadgyakorlatok.** A nagy gyakorlatok, mint már jelentettük, a király jelenlétében szeptember 15-től 18-ig bezárólag Nyugatmagyarországon fognak lefolyni. A vezetést a király utasítása alapján Ferencz Ferdinánd főherceg, lovassági tábornok intézi. A nagy gyakorlaton a budapesti 4. a pozsonyi 5. és a zágrábi 13. hadtest csapatai, valamint a m. kir. honvédség több hadosztálya fog résztvenni. A király hadiszállása Veszprémben lesz ahova a király szeptember hó 14-én érkezik meg. Itt a parancsnokságot strassenburgi Arz Artur vezérkari ezredes viszi, aki mellé a vezérkari testületből Kutschera Richárd ezredes, reiterdanki Filz Alfréd és Ferjentsik Ottokár századosok vannak beosztva. Ugyancsak Veszprémben lesz a sajtóvezetőség amelynek élén ezuttal is Hoen Miksa lovag vezérkari testületbeli százados áll preanfeldi Lustig Gyula százados segédkezésével. Itt lesz elszállálva a magyar és az oszták sajtó egy-egy hivatalos képviselője is, valamint a cs. kir. oszták önkéntes automobiltestület egy tagja. A térparancsnok Vogt Lipót az 1. sz. bosnyák-hercegovinai gyalogezred századosa lesz. A nagygyakorlat vezetőségének szállása Hajmáskéren lesz. Itt fog lakni Ferencz Ferdinánd főherceg szárnysegédével és parancsörtszítivel, akik közül az egyik Károly Ferencz József főherceg 7. számú dragonyosezredbeli főhadnagy, továbbá a vezérkar főnöke: hötzendorfi Conrad Ferencz altábornagy és helyettese, Langer Rezső vezérőrnagy. A hadügyi műveletek irodájában, melynek Krausz-Elisago Henrik lovag vezérkari testületbeli ezredes a főnöke, a következő vezérkari tisztek foglalnak helyet: Metzger József és dr. Bardolfi Károly alezredek, Lerch Tivadar őrnagy, Merizzi Erik, Slameczka Oszkár, Zeynek Tivadar lovag, Pflug Ottokár és siegringeni Körner Tivadar századosok. A főhadiszállás parancsnoka az idén is Grzesicki Viktor őrnagy lesz. Automobilos szolgálatot gróf Küningl Erik 3. számú dragonyos ezredbeli tartalékos hadnagy és a cs. kir. oszták önkéntes automobiltestület öt tagja teljesít. Hajmáskéren lesz még a tábori táviró főnöke, Goiginger Henrik ezredes. — Az utasítások kimondják, hogy a csapatok kötelesek a táviró- és telefonvezetéküket kimélni. A szántóföldeken is lehetőleg kerülni kell kár okozását. A hadügyi vezetőség különösen a szőlőkertek és zsenge erősítések, valamint a veteményes ültetvények feltétel kimelésére utasítja a csapatokat; szőlőkbe egyáltalában nem szabad belépni. A katonai léghajósintézetből a nagygyakorlatok tartamára az 1. és a 2. számú tábori léghajóosztályt vezénylik ki; mind-egyik mellé egy-egy sárkányballon és gömbballont adnak. A rossz ivóvíz megjavítása céljából az illetékes helyőrségi kórházak az összes csapatokat citromsavval (emberenkint és naponkint egy gr.) látják el.

— **Meggyilkoltak egy rendőrkémet.** Csak a borszalmakban oly gazdag Oroszországban fordulhatnak elő oly szörnyűségek, mint amilyenről az alábbi tudósításban van szó. Tulában történt. A város forradalmi pártjához tartozó munkások egyik társukat, akiről megállapították, hogy a rendőrségnek kém-szolgálatokat teljesít, az egyik gépházba behurcolták és ott agyonverték. A munkások egy zugkorcsmában szoktak ülésezni. A héten is éjféltáj jöttek össze. Köztük volt a gyanúsított is. Egyszerre csak elkiáltotta magát egyik munkás: „Itt a kém!” A munkások megrohanták társukat és miután megmozgásakor rendőrigazolványt, még különböző jegyzeteket találtak nála, megkötözték és elvitték a gépházba. Itt egy több tonnás súlyú vaskalapács alá helyezték és ezzel a szó szoros értelmében agyonvették. Másnap büszkékedve mesélgették mindenfelé rémes tettük egyes részleteit.

— **Kolera Oroszországban.** Asztrachan orosz kormányzóságban ma ötvenegy koleragyanus megbetegedés és huszonnégy halálozás, Carisin városában kilenczvenhat megbetegedés és ötvenöt haláleset, Szaratovban tizenkilencz megbetegedés és két haláleset fordult elő. Minthogy Szaratov, Rosztov kormányzóságokban és a Donkőzások vidékén is pestisgyanus megbetegedések fordultak elő, a Volga vidékét Nisnij-Novgorodig, valamint a Don melletti Rosztovot koleragyanus vidéknek jelentették ki. Pétervárot tegnap egy koleragyanus megbetegedést jelentettek be.

— **Égő város.** Donau-Eschingen városnak több mint a fele leégett. Az utcákon megszenesedett állati tetemek hevernek. Egy gyermek odaégett, egy asszony és egy férfi eltűnt. A tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt. Tegnap délután két óraker gyuladt ki egy ház és fél óra múlva már ötven ház állott lángban. A tűz oka még nincs kiderítve. A városban sötétség van, mert az elektromosvezetékek elolvadtak. Összesen százötven ház égett le és ezeröttszáz ember hajléktalan.

— **A jegyzők leánygyermekének elhelyezése.** Közöltük, hogy a belügyminiszter a magyar kormány hozzájárulásával a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének czinkotai leánynevelő intézetében a községi és körjegyzők (aljegyzők, segédjegyzők) leányárvái és leánygyermekai számára az 1908—1909-ik tanévtől kezdődőleg 25 ingyenes és 50 félfizetéses alapítványt létesített. Ezekre az alapítványokra a Gazdasszonyok Egyesülete most teszi közzé a pályázati feltételeket. Az alapítványokért elsősorban a jegyzők árvái, (félárvái) azután leánygyermekai, illetve azok gondozói folyamodhatnak. A kérvényhez csatolandó: a gyermek születési bizonyítványa, utolsó iskolai bizonyítványa és végül a járási főszolgabíró által a család anyagi viszonyaira vonatkozólag kiállított bizonyítvány, amelyben feltüntetendő, hány tagból áll a folyamodó családja, mennyi a családfő fizetése. Folyamodványokat a belügyminiszterhez kell czímezni és legkésőbb augusztus 15-ig kell beküldeni a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének leánynevelő-intézeté igazgatóságához Czinkotára. Az alapítványi helyek betöltési jogát a m. kir. belügyminiszter gyakorolja. Az egyszer adományozott alapítványt a gyermek tanulmányának befejezéseig, illetve addig élvezi, amíg magát az intézeti szabályoknak megfelelőleg viseli. A növendékek az intézetben teljes ellátásban, nevelésben, tanításban, orvosi gyógykezelésben részesülnek, ruházattal is az intézet látja el a növendékeket. A kérvényeket fel kell bélyegezni.

— **Leszállt léghajó.** Tegnap délután egy óraker egy nagy léghajó szállt le gróf Károlyi pilisi birtokán. A léghajó utasai dr. C. Kunike, dr. Georg, dr. Horn, Vorne és Wolff boroszlói egyetemi tanárok voltak, kik kedden indultak el. Utjuk a Kárpátokon keresztül vezetett és Kassán egyszer leszálltak. Wagenhuber tisztartó megvendégelte a léghajó utasait, kik jól kipihenve magukat, vasuton visszautaztak hazájukba.

— **Sarkutazók tragikus halála.** A „Danmarck-expediczió Kopenhágába érkezett távirata szerint Erichsen Mylius, az expedició vezetője és két társa a Grönland-szigeti jégen életüket veszítették. Az expedició tudományos sikerei igen nagyok, mert egész Grönlandról sikerült térképet rajzolniak.

— **A meggyilkolt gátfelügyelő.** Közöltük Gálzicsról kapott távirati tudósítások alapján, hogy Trapli Lajos felsőbodrogi gátfelügyelőt meggyilkolták. A tragikus eseményről még ezeket a tudósításokat közlik: Trapli meggyilkolása előtt Töketeresen járt, hogy saját, valamint az örök járandóságát a társulat pénztárából felvegye. Töketereséről este hat óra felé került haza. Később a lakás melletti föltésre ment szokott sétájára, de soká nem került haza. Felesége nyugtalanodni kezdett és kiment a föltésre férje keresésére. Hiába kiáltozott, férje nem adott életjelet. Az asszony nyugtalanul feküdt le. Álmából hajnaltan az egyik ör felesége azzal a hírrel verte fel, hogy a felügyelő a lakástól alig egy kilométerre meggyilkolva fekszik. A tettes a felügyelőt hátulról orozva ütötte le. Feje hátsó részén éles baltavágás nyoma látható. A társulattól felvett pénzt azonban hiánytalanul megtalálták nála s ebből azt hiszik, hogy boszúból gyilkolták meg. A gyilkost még eddig nem sikerült kinyomozni.

— **Harminez évig községi jegyző.** A pestmegyei Császártöltés község jegyzője Gallina Frigyes most ünnepelte jegyzői működésének harminczéves fordulóját. Az ünnepélyen résztvett az egész község, a szomszéd községek előjárói, Pozsgay Miklós orsz. képviselő, Melzer Gyula járási főszolgabíró és mások. Az ünnepélyt diszközgyűlés nyitotta meg, amelyen Melzer főszolgabíró mondott szép beszédet, kiemelve a jubiláns számos erényét. Tillingner Ferencz plébános a képviselőtestület nevében ünnepelte Gallinát, akinek arczképét a tanácsterem részére beszerették. A jegyző-kartársak nevében Sárly Gyula nemesnádudvari jegyző tolmácsolta a kartársak sz-

retetét, mire az ünnepelt mondott köszönetet. Utána lakoma volt.

— **Letartóztatott gavallér.** A nyilvánosság előtt két esztendővel ezelőtt szerepelt először Biringer Tivadar, Biringer Mátyás soproni dúsgazdag földbirtokosnak a fia. A fiatal Biringer, bár mindene megvolt az apja jóvoltából ahhoz, hogy gondtalanul élhessen, mégis letévedt a jó utról. Egész csomó váltót hamisított az apja nevére. Az öreg Biringer egy ideig fizetett, de végre is megunt a dolgot s feljelentést tett a fia ellen. Biringer Tivadar ekkor, megrontó ördögével, egy pénzügynökkel együtt, kiszökött külföldre. Montekarlóban fogták el éppen akkor, amikor már körülbelül százhuszezer frank nyereséget vágott zsebre a banktól. A pénzből megtérítette apja kárát, a bünygi vizsgálat során azonban mégis elítélték tíz hónapra. Az ítélet még nem járta meg az összes fórumokat s Biringer Tivadar, aki ellen annak idején körözölevelet adott ki a bíróság, szabadonbocsátották, de azzal a kikötéssel, hogy nem hagyja el a fővárost. A fiatal Biringer ezután folytatta régi könnyelmű életmódját, sőt több ízben külföldre is utazott, amit nem lett volna szabad cselekednie. Időközben aztán megint bajba jutott. Egy huszárfőhadnagy ugyanis, aki barátja Biringernek, feljelentést tett család és uzoravetés miatt egy pénzügynök ellen. Ebben az ügyben vizsgálatot indított a rendőrség s a nyomozás során úgy tűnt fel a dolog, mintha Biringer is szerepelt volna benne. Hozzájárult mindehhez, hogy a bíróság nem értesítette a régi körözölevelével visszavonásáról a rendőrséget. Így esett aztán, hogy Biringer Tivadart tegnap délután ismét elfogták a detektívek s bekísérték a főkapitányságra. Ott töltötte az éjszakát s csak ma délre sikerült kideríteni, hogy a főhadnagy dolgában ő maga is kárvaltott s hogy semmi kifogásolható szerepe sem volt benne s ugyancsak most derült ki, hogy a régi körözölevelével sem áll már fenn. Biringer Tivadart erre nyomban szabadonbocsátották.

— **Munkás-kongresszusok.** A vas és fémmunkások e hó 20-án és 23-án Budapesten országos gyűlést tartanak. A kongresszus napirendje ez: 1. A vezetőség jelentése. 2. Az új vezetőség megválasztása. 3. Szövetségi ügyek. 4. Szakszervezeti ügyek. 5. Indítványok. — Országos kongresszust tartanak a magyarországi munkásszervezetek is. A kongresszus tanácskozásai három napig tartanak s tárgya főleg az, hogy a munkásság milyen álláspontot foglaljon el az új ipartörvényvel szemben. A kongresszus napirendje egyébiránt ez: 1. Az új ipartörvény tervezete. a) Általános elvi bírálat, b) munkásvédelem, c) munkaközvetítés, d) munkabeszűntetések és kizárások, e) békéltető és választott bíróságok, f) ipari és kereskedelmi egyesületek, g) munkáskamarák. 2. A vasárnapi munkaszünet.

— **Az elmebajos rémtette.** Békéscsabán szörnyű vérengzést követett el egy elmebajból kikerült ember. Záhorszki Mihály nevű odavaló ember már két év óta csendes elmebetegsége miatt gondnokság alá van helyezve és a feleségétől egy év óta különváltan él. Tegnap este kilencz óra tájban elment felesége lakására s elébb szép szóval, majd fenyegetésekkel igyekezett az asszonyt visszahívni, ez azonban határozottan kijelentette, hogy nem megy többé hozzá. Záhorszki ezután az anyósát kérlelte, kényszerítse a leányát, hogy újból együtt lakjanak, de kérésének az anyósa sem tett eleget, hanem a házból ki akarta utasítani. Az elmebeteg ember ekkor olyan dühös lett, hogy a kabátja alól kivett egy kőmíves-kalapácsot s ezzel anyósát többször fejbeütötte, majd a feleségére támadt s a kalapácsal annak fejét is összeverte, ezután a bölesőben fekvő kis leányát kapta ki s a földhöz vágta. A nagy zaira a szomszédok elősiettek s a dühöngő embert meg akarták fékezni, aki azonban késsel visszatartotta magától az üldözőit és az éj sötéte alatt elmenekült. A sérülteket a kórházba szállították, ahol az öreg 68 éves asszony alighanem belehal sebeibe, a feleség állapota is veszélyes, de nem feltétlenül halálos. A dühöngő elmebeteg feltalálása iránt széleskörű nyomozás folyik, azonban mindeddig eredménytelenül.

— **Házasság.** Ardó Elek budapesti orvos ma nőül vette vasvári Frankl Klotild asszonyt. Az esküvőt a legszűkebb családi körben tartották meg.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik

— **Elfogott kémek.** Petrikauban (Oroszlengyelország) ma egy léghajó szállott le három berlini tiszttel. A csendőrség letartóztatta a német tiszteket és a léghajót elkobozta.

— **A perdita rablója.** Még július 29-én történt, hogy a Lázár-utca 9. számú hirhedt házban megjelent egy elegáns külsejű fiatalember s Fábrián Margit utcai leány szobájába állított be. A leány barátságosan fogadta, mert látásból régóta ismerte s az ifju valamikor bőkezű gavallérja volt neki. Ezután azonban nagyon furcsán viselkedett a fiatal ember: egy árva szó nélkül odaugrott a mosdóhoz, amelyen egy csillogó ékszer pillantott meg. Főlkapta az ötszáz korona értékű briliáns fülbevalót, zsebre vágta, a leányt pedig mellbelökte, úgy, hogy hátraesett, azután elfutott. Fábrián Margit roppantul megijedt és amikor magához tért a megdöbbenésből, már hasztalanul kiáltott segítségért. A barátnői szeszszaladtak, jöttek a többi lakók is, de a rablót már nem érhették utól.

A személyleírás nyomán ma végre ráakadtak a tettesre, aki Kurländer Antal magánhivatalnok. A huszonhároméves ifju a Fonciére biztosító-társaságnál dolgozott. Az utóbbi időben teljesen elzüllött, a családja megszakított vele minden összeköttetést, csak egyik barátja tartott ki mellette. Ez azt hangoztatja, hogy Kurländer alapjában véve becsületes ember, de egy idő óta valami csodálatos változáson ment át s olykor maga is emlegette, hogy nem érti, mi történt vele, néha ellenállhatatlan kényszer viszi rá, hogy ostobaságokat kövessen el. Ma aztán kétségtelenül megállapították, hogy Kurländer elmebajos. A rendőrorvosi vizsgálat alapján, mint veszedelmes örültet, a lipótmezei elmeegógyintézetbe fogják szállítani.

— **Tolvaj a kaszárnyában.** A Nyiregyházán állomásozó huszárezred 5-ik századához tegnapelőtt este beállított egy izmos legény. A kaszárnya folyosóján a napos káplár megállította és annak kérdésére elmondta, hogy mint behívott póttartalékos, jelentkezni óhajt tizenkét társával együtt, akik a sarki korcsmában várakoznak reá. A káplár erre a legényt, aki Szabó Istvánnak mondotta magát, bevezette az egyik szobába és ágyat is adott neki. Kilencz óra után, amikor már mindenki aludt a szobában, Szabó István fölkel az ágyból, leemelt a polczról egy káplári atillát, egy vörös nadrágot, egy pár sarkantyus eszimat és egy 674-es számú kardot, azonkívül a szomszédja ezüst óráját lánczczal. Azután eltávozott a kaszárnyából. Csak jó későn vették észre a szökést, de már nem találták meg. A századparancsnokság följelentésére a rendőrség nyomozást indított, azonban egy másik csaláson kívül nem tudott egyebet. Vasárnap este ugyanis egy huszárkáplár érkezett gyalogosan Máriapócsra és egyenesen Vékey György főbíró lakására ment és ott összeütve sarkantyuját, jelentette, hogy ő a 14. huszárezred kvártélycsinálója. Az ezred egy-két nap múlva ideérkezik. Az ezredes podgyásza Mátészalkán maradt és ő egyelőre azért jött, hogy egy kocsit kérien, amelylyel a podgyászt elhozassa. A főbíró intézkedése folytán Csupár János fogata néhány percz múlva a káplár rendelkezésére állt. Igen szívélyes bucsu után a huszár behajtatott örült sebességgel Mátészalkára. Ott a huszár egy ház mellett megállította a kocsit és parancsot adott a kocsisnak, hogy várjon reá. A kocsis várt is egy óráig, de mikor a huszár még sem jött ki a házból, utána ment. Nagy meglepetésére a házbeliem sem a huszárról, sem az ezredes podgyászáról nem tudtak semmit. A kocsis azután visszahajtatott Máriapócsra, ahol jelentést tett a főbíróknak. A rendőrség tovább kutat.

— **Nagy tűz Tapolczán.** Ma reggel 8 óraker Tapolca nyugati részében tűz ütött ki és 25 percz alatt négy ház a melléképületekkel együtt porrá égett. A tűzoltóknak nagy erőfeszítéssel sikerült a tüzet lokalizálni.

— **Meggyilkolt asszony.** Buliga Gyulca, aradmegyei, pankotai cigányasszonyt, Lasku Avrál cigányember, akivel az asszony éveken keresztül vadházasságban élt, de akit a múlt héten elhagyott, ma a mezőn lelőtte. Mikor Lasku látta, hogy az asszony még nem halt meg, revolverével addig verte annak fejét, míg azt teljesen szétronsolta. A gyilkost letartóztatták.

— **Kettős rablógyilkosság.** A biharmegyei Sarkodon ma reggel a község határában járók borzalmas életre bukkantak. Meggyilkolva, vérbe fagyva találtak két parasztagdát. A boldogtalan emberek neve Székes Zsigmond és Nagy Zsigmond. Székes és Nagy ökröket adtak el a vásárra és mikor a vásárból hazafelé tartottak, akkor támadták meg őket a rablók. Mindkettőjükön tömördek nagy zuzott seb van; valószínű, hogy fejszével verték agyon őket. Zsebeiket kiforgatták, minden pénzüket elvették, sőt még a kabátot és csizmát is lehúzták róluk. A gyilkosoknak még eddig semmi nyoma; a csendőrök azt hiszik, hogy kóbor cigányok követték el a rémes rablógyilkosságot.

— **Munkáskizárás.** A pancsovai szabómesterek kizárták az összes munkásokat. A kizárás okául az szolgált, hogy a mesterek követelték a munkásoktól, hogy lépjenek ki a szakszervezetből, a munkások pedig ezt megtagadták.

— **Életunt fiatalember.** A Ferencz József-hid pesti oldalánál kifogtak egy férfiholttestet, mely körülbelül 5—6 napig lehetett már a vízben. Ruhájának egyik zsebében egy levelet találtak a következő szöveggel:

„Berényi Jenő, kaposvári születésű, 19 éves vagyos. 1907-ben Kaposvárott érettségiztem és szereplője voltam az érettségi botránynak. Szüleim Kaposvárott laknak. Öngyilkosságom oka az, hogy nem kaptam állást és könnyelműségem. Kérem, értesítsék szüleimet. Tisztelettel Berényi Jenő.”

A levél július 30-án kelet. A rendőrség a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállította és a fiatalember szülőit táviratilag értesítette az öngyilkosságról. Az öngyilkos vagyonos szülők gyermeke, de már gimnázista korában nagyon könnyelmű volt, úgy, hogy szülei nem segélyezték többé. Legutóbb négy hónapig bolyongott a fővárosban lakás nélkül.

— **Automobil-baleset.** Ma este a Röck Szilárd-utca és a Teréz-körút sarkán Gurdányi Andor magánzó automobillja elgázolta Uhrmann Henrik 62 éves kereskedőt. A súlyosan sérült embert a mentők lakására vitték.

— **Különös megmenekülés.** A Baross-utczában a 93. számú ház előtt ma este izgalmas jelenetnek volt tanúja az utca összecsendült közönsége, amikor egy alig néhány éves gyermek nekiszaladt a gyorsan haladó városi villamos vasut kocsijának, daczára a kalauz folytonos csengetésének. Az utca közönsége leirhatatlan sikoltozás és hangos kiáltásokkal rohant a kocsihoz, mely alatt a gyermek elterült. Mindenkire azt a rémes benyomást tette a látvány, hogy a gyermeket a kocsi elgázolta, mert már a mentő-deszka is elborította. Több percig tartott az összecsendült közönségnek és a villamos kocsin levőknek kínos ijedsége, míg végre kihúzták a gyermeket a kocsi alól és bár egy hajszál választotta el a kerekétől, épen menekült meg. A különös menekülésben és a kocsinak gyors megállításában szerepe volt a vagon elülső peronján álló Illosvay Dániel cs. és kir. kamarás, huszár-alezredesnek és különösen a kocsi vezető-kalauznak, aki a kocsit nemcsak a kellő pillanatban állította meg, hanem a gyorsan alkalmazott ellenáram a kocsit több méternyire visszarántotta. Csakis így csodás módon történt, hogy a gyermeket épen húzták ki a villamos kocsi alól.

— **Halálozások.** Czukermann Dezső ötöd-éves orvostanhallgató, dr. Czukermann Soma városi orvos fia szentesen három napig tartó szünetes és betegség után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Báró Rukavina Koszta horvát politikus Krapina mellett lévő birtokán 60 éves korában hirtelen meghalt. Báró Rukavina 1866-ban végezte a Terézianumot, ahonnan egyenesen a csehországi harcztérre küldték. A harcztéren ellenséges golyótól megsebesült és feke maradt a csatateren, amíg a porosz katonák rákadtak és kórházba szállították.

x **Idegesség, Ideggyengeség** (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnemés, szédülés, hágyadság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó elektroterápiái intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

x **Zászlók,** címerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

Egy varázsigéről.

Budapest, augusztus 6.

Mit is jelent egy város életében ez a közfoglalom tárgyát képező fogalom: éjjeli élet? Mindenesetre meghosszabbítását a város életének, szinte két várost: egy dolgozó nappalt és egy másikat, amelyért tulajdonképpen a dolgozó nappalok verejtékeznek: a villamos szentjánosbogárkától fényes, hűvös, csendes, éjjeli várost. Az ébren eltöltött éjjel, vagyis az éjjeli élet, fiatalságot jelent, mert hogy a fiatal napokat szeretjük meghosszabbítani, a fáradt öreg napok — a nothnagell elmélet szerint is — valósággal sóhajtának az éjszakáért, mely álmokat rejtget.

A fiatal város más álmokat hajszol az éjjeli utca aszfaltján. Nem pihentető álmokat, de olyanokat, amelyek nem hagynak aludni. Dekadens városoknak nincsen éjjeli életük, csak progresszív városoknak. Éjjel tovább mozog a tehetetlenség törvényének engedő dolgozó ember. De ez már terméketlen, meddő mozgás. Édes meddőség! Izgalmas béke! Zaklató csend! Nagyvárosi éjszaka...

De — hogy kivegyem a tollat a poézis nefelejkék tintájából — kell, hogy realisabb háttérre is legyen az éjjeli élet fogalmának. Hiszen amolyan varázsigé ez, melyet mi is átvettünk a nemzetközi forgalomból és már áldozunk is neki, persze szóval és vezércikkkel, ami talán még hamletibb „szó” a kávéházban elfecsérelt szónál is. Csak olyan, mint például az „Idegenforgalom” varázsigéje. Csak hogy ennek a realitása már hozzáférhetőbb, mert nyilvánvaló, hogy az idegenforgalom pénzbeli igérvény, melyet ha nálunk nem is, például Párisban annál cseggőbb aranyra váltanak. (Nem régen olvastam egy kimutatást, mely szerint ott 1907-ben, minden idegen kiadásaként csak 500 frankot számítva, kerek egy milliárdot jóvedelmezett az idegenforgalom. Az 500 frankot még pesszimistikus számításnak tartom, azokra az amerikusokra gondolva, akik a párisi szezonra teljesen berendezett palotákat vesznek bérbe, kutyákkal és maitresse-szel.)

Hát kétségtelen, hogy az éjjeli élet követelményének is megvannak a maga realis indítékai. Ez is, éppen az idegenforgalommal összefüggésben, pénz jelent. Bizonyos varázserőt jelent az idegen számára és valószínű, hogy ha Budapestnek nemcsak titkos és gyanus lebujszokban, hanem az utcákon zajlanék az éjjeli élete, mint Párisé, vagy Berliné, akkor több volna, mint egy állomás az orient-express vonalán.

De kétségtelen az is, hogy sehol művésziiben nem működtek valaminek visszafeltesztésén, mint nálunk az idegenforgalom és az éjjeli élet című varázsigék gyakorlati megvalósítása ellen. Abszurd és hihetetlen, hogy a villamosok nálunk 11 óráig ha járnak mindössze, ami a külföld nagyobb városaiban már csak azért is lehetetlen volna, mert a lakosság tehetősebb része is a külvárosok intim lakóházaiba gravitál és a mulató centrum ugyyszólván csak üzlet- és mulatóhelyiségek számára szolgál. Ha Párisban, vagy Berlinben nem éjjel 1—2 óráig járna a villamos, akkor az összes mulatóhelyek és boulevardok üresek volnának.

De elképzelhetetlen, hogy az olyan kicsinyes, mint a kapupénz, mennyire akadályozza az éjjeli életet. Sőt: egyenesen megfojtja. Az a potom husz fillér barrikádöt emel a takarékos, derék családapa és az éjjeli lump között. Csak meg kell figyelni a színházakban féltiz körül az ideges mozgolódást, ha Otello történetesen még nem ölte meg Desdemonát. A tragikus, viharzó emberi indulatoktól tovaragadott színházlátogató hirtelen az órájához kap és azontul semmi vér sem elég neki ahhoz, hogy minél gyorsabban befejezze a tragédiát. Tíz óra előtt tíz perccel teljesen megváltozik az utca képe. Mindenütt marathoni futókat láthatunk, akik órával a kezükben rohannak a cél felé — a rendszeren már sötét kaputörök felé. Bizonyos, hogy, ha az olimpiádon nem is, itt megjavítjuk a világrekordot.

Mindez husz fillér miatt. Amely husz fillér az egész világon ismeretlen szenvedés szimboluma. Budapest az egyetlen világváros, ahol kapupénzt szednek. A helyzet kulcsa holott olyan egyszerű: egy aluminium kapukulcs a nadrágszebben. De szimbo-

luma a kapupénz annak a nagyszerű leleményességnek is, amelyvel mi ideáljainkat, minő az „éjjeli élet”, szolgálni tudjuk. Mák.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A „Csókkirály”,** a Fővárosi Nyári Színház nagyszerű operette-újonsága gyorsan közeledik első jubileuma felé. A huszonötödik előadást a zeneszerző dirigálja, aki különben erre az alkalomra új ünnepi nyitányt írt. Az operette első vidéki előadása Debreczenben lesz. Zilahy igazgató nagy költséggel állítja ki a darabot, melynek főszerepeit Zilahyné-Singhoffer Vilma és Rózsa Lily fogják játszani.

(*) **Városligeti Szinkör.** Az apropos, amely arra kényszerít, hogy a Városligeti Szinkörrel írjunk: Gál Gyula és Rózsahegyi Kálmán vendégszerelése az „Elnémult harangok”-ban. Gálról és Rózsahegyiről tudjuk, hogy jó színészek, a Városligeti Szinkör előadásairól szintén ismeretes, hogy falura való kopott vásznak között lemorzsolódó szerepnem-tudás és az is régi dolog, hogy az ilyen vállalkozást városi szubvenzióval ellátni, monopóliummal védeni, sőt állandósítani: skandalum. Mi új dolgot lehetne tehát írni a mai estéről.

(*) **A Műcsarnok nemzetközi kiállítása.** A Képzőművészeti Társulat ezidei téli nemzetközi kiállítása, amint az előjelekből következtethető, olyan gazdag és nagyszabású volt, amilyen nagyon régen volt Budapesten. Művészeink ugyyszólván kivétel nélkül mindannyian készülődnek a kiállításra, amelyen ez-uttal alkalmuk lesz összemérni tudásukat és felettségeküket a sok évszázados művészi hírnévnek örvendő hollandok és belgákéval. Művészgardánknak egyik nagy része már a nyár elején a külföldre utazott el és ott festi meg képeit, másik nagy része az ország gyönyörű vidékeit látogatja sorba, amelyek kifogyhatatlanul szolgáltatják nekik az érdekesebb-nél-érdekesebb festői témákat. Csoportosan, egész nagy kollektívával vonulnak föl a kiállításra a szonoki művésztelpek lakói alföldi tájakkal és karakteres magyar genre-képekkel. Festőink mellett igen nagy számmal fognak résztvenni szobrászaink is, akik az elmúlt esztendőokban gyéren veztek részt a tárlatokon. Ugyancsak erősen készülődnek azonban a kiállításra a hollandusok s belgák is, kik a nálunk való szereplésükkel fokozni kívánják jóhírnevüket. Az előbbiekkollektíváját Mendlik Oszkár, ottan élő kiváló tengerfestőnk válogatja össze s abban együtt lesz minden iskola jelesebb tagjainak legjava alkotása. Legjava művészetét mutatja be hazájának Fernand Khnopf belga festő is, akit a belgák gyűjteményeinek szervezésére fölkértek. Rajtuk kívül az idegenek közül a világhírű állatfestő: Zügel tanár és az ugyancsak nagyhirű állatszobrász fia vesznek részt a kiállításson. Zügel tanár a napokban hivatalosan értesítette a Társulat vezetőségét, hogy összes kész festményét elküldi, amelyek éppen most oly nagy dícsőséget szereztek neki Európa művészeti gócpontjaiban. Ezeken felül pedig küld még számos tanulmányt is. Zügel Vilmos állatszobrokkal fog szerepelni. A kiállítás november hó 15-én nyílik meg ünnepélyesen.

(*) **Elítelt bohózatról.** Dr. Moutier párisi orvos bepörölte Feydeau Georges-ot és Milheant, a Nouveauté-színház igazgatóját, mert a „Dame de chez Maxim” című bohózatában nem valami előnyösen szerepeltették a nevét. Ugyanis a bohózatban azt a székét, amelyen az összes alakokat elaltatják, a szereplők a dr. Moutier hires székének emlegetik. Most azt jelentik Párisból, hogy a törvényszék a vádlottakat ötszáz frank pénzbírságra ítélte és nem ezer frank kártérítésre marasztalta el, mint azt a panaszos kívánta. Az ítélet elismeri, hogy a szerzőnek nem volt szándéka a sértés, mivel Moutiert nem is ismeri. De a darab meghűzöllia az orvos találmányát, a kitűnő gyógyhatásúnak elismert villamosszéket és ezért kellett elítélni a szerzőt és a színházigazgatót, aki a darabot előadatta. Az ítélet elrendeli, hogy a Moutier nevet nyolcz napon belül el kell távolítani a személyek sorrendjéből.

(*) **Esperanto színelőadás.** E hónap tizenkét-czedikén a drezdai operaházban előadják Goethenek „Ifjénia” című tragédiáját esperanto nyelven. Az érdekes előadás védőséget Frigyes Ágost szász király vállalta el, aki megígérte, hogy jelen is lesz az előadásón.

(*) Szerződtek. Az Országos Színészegyesület szerződési osztályánál szerződést kötöttek: A r a d i Aranka dr. Janovich Jenő kolozsvári szintársulatához; G ó z o n Gyula Erdélyi Miklós nagyváradai szintársulatához; E r n y e i János Mezei Kálmán szintársulatához; G a b á n y i Jenő Mezei Béla szintársulatához és A i d o r i László Szilágyi Dezső szintársulatához szerződtek.

(*) Magyar Zeneiskola. A Magyar Zeneiskolába, melynek B á r c z y István polgármester az elnöke és S c h n ö l l e r Lajos polgári iskolai rendes tanár az igazgatója, augusztus 31-étől kezdve naponként délután 3—5 óráig lehet beiratkozni az Erzsébet-körut 27. sz. alatt. A Zeneiskola egy előkészítő, négy rendes és három közművelődési osztályból áll. Gyakorlati tantárgyak: zongora, orgona, hegedű, mélyhegedű, gordonka, fuvola, czimbalom, zeneszerzés, magánének, színpadra-képzés, ugy az Operára, mint bármely más színpadra. A tanítási idő naponként délelőtt 9—12-ig és délután 2—6-ig. 6 órán túl felnőttek számára esti tanfolyamok. A rendes tanítás szeptember 5-én kezdődik. Felvilágosítással szívesen szolgál S c h n ö l l e r Lajos igazgató, vagy helyettese.

(*) A Vigopera színésziskolája. A Vigopera iskolája szeptember első felében kezd meg második évi működését. Az iskola ez évben nagyobb tananyagot ölel fel és ezért tanári karát újjászervezi és kiegészíti. A drámai tanszakot a jövő évben is dr. Hevesi Sándor vezeti, az operette-tanszak vezetője Mérey Adolf lesz, akiket munkájukban a legkiválóbb színházi szakemberek és tanerők támogatnak. Az iskola rendszeres esti drámai és operette gyakorló- és vizsga-előadásokat fog rendezni az Intim-színpadon. Jelentkezéseket máris elfogad a Vigopera iskolája Csokonay-utca 3. szám alatt. A beiratkozás augusztus 20-án kezdődik.

FŐVÁROS.

(A központi vásárcsarnok átalakítása. Említetük, hogy a vásárcsarnoki bizottság a központi vásárcsarnok átalakítását, illetve kibővítését haladéktalanul szükségesnek jelezte. A vasúti perron kibővítésével és az áruhelyek áthelyezésével, továbbá a vas- és farészek elkészítésével a mérnöki hivatal jelentése szerint 23.000 korona költség merült fel. A tanács most felhívja a pénzügyi ügyosztályt, hogy a költség fedezetére nézve a pénzügyi és gazdasági ügyosztály útján tegyen javaslatot és pedig oly időben, hogy az ügy a törvényhatósági szünetet követő legelső közgyűlés napirendjébe kitzühet legyen. A közgazdasági és közlelémezési bizottságot pedig felhívta a tanács, hogy a szükséges átalakítási és berendezési munkákra fartsa meg a nyilvános árlejtést. Az új csoportosításból folyó összes intézkedések megtételére a tanács a vásárcsarnokok igazgatóságát hívta fel azzal, hogy a bérletfelmondásokat, valamint az áruhelyek kellő szétosztását szükség szerint idejekorán eszközölje.

(Uj mentőkészülék. A fővároshoz ma Szalay Miklós aláírással beadvány érkezett, melynek borítékában egy igen érdekes találmány is rejtőzködött. A találmány egy gömbölyű nemezpaper, ezzel a felírással: „Vigyázz!” Ezt a kartonlapot a villamos vasúti kocsik és autombilok vezetői elé akarja elhelyeztetni a feltaláló állandó figyelmeztetésül és annak a biztos meggyőződésének ad kifejezést, hogy ezzel egyszer s mindenkorra meg van oldva az elgázolások elhárításának nagy kérdése. A kocsivezetőknek tehát csak az orruk előtt elhelyezett mentőéremre kell nézniük, ami pedig az utcákon történik, azzal nem kell törődniük. A főváros illetékes ügyosztálya érdeme szerint intézte el a feltaláló beadványát.

(A főváros fürdőinek ellenőrzése. Az állandó gyógyfürdő-bizottság előterjesztést tett a tanácsnak az iránt, hogy a főváros tulajdonát képező fürdők üzemét és kezelését a bizottság kebeléből kiküldendő tagokkal ellenőriztesse. Ez előterjesztéshez képest a tanács a Rudas-fürdő üzemének és kezelésének felügyeletére és ellenőrzésére M o l d o v á n y i Sándor bizottsági tagot, az Artézi-fürdőnél pedig ugyanezen teendőket teljesítésére dr. Weisz Jakab bizottsági tagot kérte fel

Ezen páratlanul kedvező ajándék folytán az „EGYETERTÉS” előfizetése maradt a régi: 1/4 évre 7 kor.

EGYESÜLETEK.

(—) A Vöröskereszt-Egyesület a soborsini Hunyady-kastély gyönyörű parkjában jótékony ünnepélyt rendezett, amelyen résztvett a község és vidék intelligenciáján kívül a nép is. Az ünnepély lelke Hunyady Károlyné grófné volt és mellette a soborsini urhölgyek buzgólkodtak az ünnepély sikerén. A változatos program után, mely csak este nyolcz órakor ért véget, a vendéglőben táncmultság volt reggelig. Az ünnepély tiszta jövedelme meghaladja a 4000 koronát.

(—) A Magyar Református Tanítók Országos Egyesületének választmánya augusztus 20-án délelőtt 9 órakor a Lónyay-utcai főgimnázium dísztermében ülést tart, melynek tárgyai: 1. A református népiskolák és néptanítók feladata és teendői az iskolaköteles kort túlhaladott ifjuság továbbképzése ügyében. Előadó: A l m á s s y Kálmán. 2. Felterjesztés a konventhez a felekezeti tanítók fizetésének az államiakéval egyenlő alapon való rendezése tárgyában. 3. Felterjesztés az egyházkerületekhez a református népiskolai oktatás korszerű, pedagógiai szervezése és fejlesztése tárgyában. 4. Ritókh István lemondása folytán megüresedett egyik alelnöki állás betöltése. 5. Pénztárvizsgálat. 6. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. 7. Indítványok. A vidékről felránduló református tanítók ez alkalommal a vasútra kedvezményes jegyet kapnak, ha ez irányban az országos bizottsághoz fordulnak. Az ülésen résztvevők a Kálvin-téri református teológián kapnak szállást.

(—) A F. M. K. E. évkönyve. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület elnöksége terjedelmes kötetben számol be az egyesület 1907—1908. évi munkásságáról. A jelentés, mely Clair Vilmos főtisztár munkája, elmondja, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az elnökség felterjesztésére elhatározta, hogy amennyiben Nyitra vármegye és Nyitra városa is hozzájárulnak, Nyitrán közművelődési házat építtet. Az egyesület kezdeményezte a mozgalmat, hogy az Én Ujságom az ország nemzetiügyi vidékein az iskolásgyermekek számára államköltségen fizetessék elő, amit a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1911-re meg is ígért; azonkívül az elmúlt évben is sikerrel folytatta a felvidéki iparostanonczoknak magyar vidékekre, magyar mesterekhez való közvetítését, ugyszintén egészen árva tót gyermekeknek magyar szülőkhöz való örökbeadását. A magyar istentiszteletek behozatalának előmozdítása céljából az egyesület, vallásfelekezeti különbség nélkül, több felvidéki hitközségnek ajándékozott magyar énekes és imakönyveket; közbenjár az egyesületi óvónők fizetésének rendezése ügyében; tevékeny részt vett az Országos Közművelődési Kongresszus rendezésében és az Országos Közművelődési Tanács megalakításában; anyagilag segítette a hazafias célokat szolgáló egyesületeket; magyar dalosköröket, műkedvelői társaságokat és olvasóköroket szervezett; fentartott és segítette 38 kisdóvót; felállított 127 falusi könyvtárat; új óvodát szervezett Keres nyitramegyei községben, szóval ott volt mindenütt, ahol a felvidéki magyarság érdekeinek előmozdítására volt szükség. Az egyesületnek 6950 tagja van, vagyona 325.772.98 korona (vagyonszaporodás az 1907. évben 18.322.29 korona), évi szükséglete 81.720 korona, amelyhez az állam 9000 korona segítséggel járul. A magyar nyelvnek és szellemnek az iskolában és azon kívül való eredményes terjesztéséért az egyesület az elmúlt évben 2750 koronát fordított az érdemes tanítók, tanítónők és óvónők jutalmazására, az egyesület nagydíjával, a 200 koronás Thuróczy Vilmos-utalomdíjjal való kitüntetésre pedig Melega Miklós szepesmegyei, zakárfalvai tanítót ajánlja a nagygyűlésnek, aki 1883. óta tanítóskodik, egymaga 200 mindennapi iskolásgyermekeket, változtatott tanítással oktatva, teljesen magyarrá tett, ugyannyira, hogy ezen tótajku községben immár nemcsak a vallásoktatás, de a templomi éneklés is magyarul folyik, ujabban pedig erélyes és áldásos munkát fejt ki az alkoholizmus ellen.

(—) A temesvári Fehéskereszt-Egyesületnek gróf Andrassy Gyula belügyminiszter 2000 korona állami segílyt utalványozott.

(—) Közművelődési Egyesület Veszprém megyében. A dunántúli részen immár kilencz vármegye alakított közművelődési egyesületet s a többiek példáját magáévá téve, most szervezte tizediknek Vesz-

prém vármegye a „Veszprémmegyei Közművelődési Egyesületet”. Harmadikán volt az alakuló közgyűlés, melyet Szász Ferencz, az előkészítő-bizottság elnöke nyitott meg. Az előkészítő-bizottság által elkészített alapszabálytervezetet a közgyűlés elfogadta s az egyesületet megalakultnak jelentette ki.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Az ügyvédi kamarák köréből. A brassói ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Jekel Frigyes ügyvédet Brassó székhelyével a kamara ügyvédi listromába folytatónak bejegyezte.

§ Gróf Eszterházy Pál tőzsdéldifferenciál. A rendőrség által letartóztatott Liedermann Aurél fogvatartását tudvalevőleg a büntető törvényszék vádtanácsa is elrendelte azzal az indoklással, hogy a terheltnek — beismerése szerint — nem volt írásbeli utasítása arra, hogy a gróf azon kötelesséit lebonyolítsa, melyből 54.000 korona árkülönbözet származott. Liedermann azt vitatja, hogy gróf Eszterházy Pál személyesen járult hozzá az üzletek veszteséggel való lebonyolításához, mert pénzügyei akkor úgy állottak, hogy fedezetet előteremteni nem tudott. Azzal is állítja, hogy a gróf ő ellene egyáltalán nem akart panaszt tenni s az egész hajszá csak azért történt, hogy a gróf régi bizalmas barátját kompromittálja. Liedermann azonban a vizsgálóbíró előtt a leghatározottabban kijelentette, hogy az illető képviselő ezen ügyekben a legönzetlenebbül járt el, az ajánlásán kívül az üzletekben semmi része sem volt s egészen más magántermészetű gyűlölködés az, ami a grótot és környezetét ezen ügyben vezeti. Liedermann védője, dr. Gaál Jenő a vádtanács végzése ellen a kir. táblához folyamodott, a bizonylatok között tanusítványokra is hivatkozott arra nézve, hogy a gróf ügyvédje olyan nyilatkozatokat tett, hogy ő Liedermanntól nem kívánnak semmit, ő csak a képviselőt szeretné üldözni. A védő még ezenkívül beperelte a grótot a tőzsdébiróság előtt annak elismerése iránt, hogy Liedermann hűségesen elszámolt neki s ő személyesen adott felhatalmazást az ügyletek lebonyolítására. Soron kívüli tárgyalást s Eszterházy Pál személyes kihallgatását kérte ezen a tárgyaláson. A tőzsde választott bírósága soron kívül ki is tűzte a tárgyalást augusztus 17-ére, amikor gróf Eszterházy Pál eskü alatt vallhatja, adott-e megbízást Liedermannnak, vagy sem?

§ Apjának gyilkosa. A hunyadmegyei Dobrován ez év január 18-án Serga Iván 20 éves ottani földműves meggyilkolta ősz apját, Serga Nikolaet. Apa és fia együtt idogáltak a koreszmában és valami csekély ok miatt összeszólkoztak. Az öreg Serga meggya botjával meg is ütötte fiát, aki készt előrántva rohant menekülő atyja után. Az ívő a tájában az öreg megbotlott és elesett. Fia, aki mint egy vadállat rohant apjára, szintén elesett és a kezében levő kést markolatig döfte atyja hátába. Az öreg Serga néhány nappal később a késszurás folytán meghalt, míg fia gyilkossággal vádoltan került a dévai esküdt-bíróság elé. A tárgyaláson a vádlott mindvégig tagadta, hogy atyját megölni akarta s azt állította, hogy véletlen folytán döfte atyjába a kést. A törvényszék az esküdték verdiktje folytán szándékos emberölés miatt 15 évi fegyházra ítélte Serga Ivánt. A kir. Kuria dr. Baumfeld Lajos védő felszólalása után 10 és fél évi fegyházra szállította le a vádlott büntetését, enyhítő körülményül fogadván el a vádlottnak teljesen elázott állapotát az eset alkalmával.

§ Vonatösszeütközés a fővárosban. Nagy riadalmat keltett 1907. év október 10-én délután 12 óra 45 perczkor a Budapest-kiterő és Soroksár állomás között történt vonatösszeütközés híre a fővárosban. A 34. számú szelvénynél a 952. számú tehervonat összeütközött a 903. számú gyorsvonattal. Az összeütközés következtében a 903. sz. gyorsvonaton volt Pfahler Viktor lakatos és a 952. sz. tehervonat vezetője, Czeitler Antal meghaltak, 18 egyén pedig testi sérülést szenvedett. Az összeütközés okát kiderítő vizsgálat megállapította, hogy a 952. sz. tehervonatot a Ferencvárosi állomáson forgalmi szolgálatot teljesítő Ruttkay Béla Aurél eredetileg a 903. sz. gyorsvonat elhaladása után akarta utnak indítani, közben azonban megállapodott Ferencváros-kiterővel abban, hogy ha a 953. sz. tehervonat bemehet a Ferencvárosi állomásra, akkor a 952. sz. tehervonat a Ferencváros-kiterőn várhatja be a 903. sz. gyorsvonat elhaladását. Ezen megállapodáshoz képest Ruttkay Béla Aurél forgalmi tiszt a 952. sz. tehervonatot 4 óra 30 percznyi késéssel utnak indította, annak a 945. és 953. sz. vonatokra keresztelési parancsot is adott, a 903. sz. gyorsvonatot illetőleg azonban keresztelési parancsot adni elmulasztotta. Ferencváros-kiterőn Neumann Adolf állomásfelvigyázó fogadta a 952-es tehervonatot és a 953-as vonat kihaladása által okozott zajban röviden odaszólt Czeitler Antal vonatvezetőnek, hogy „indulás a 903-as után”. Az összeütközés következtében meghalt Czeitler Antal vonatvezető nem hallotta Neumann Adolf vonatvezető parancsát s jelt adott az indulásra. Czinnemann Ede mozdonyvezetőnek aggálya volt a 903-as gyorsvonattal való találkozást illetőleg s az indulási jel után integetéssel kérdést is intézett Czeitler Antalhoz. Czeitler újabb visszajelzésére megindította Czinnemann a vonatot anélkül, hogy az esedékes 903-as gyorsvonattal való találkozás helyéről sejtelve is lett volna. A Ferencváros-kiterő kijáratú váltójánál Dobi János váltóór szolgálatteljesítése közben már hallotta a 903-as gyorsvonat jelzését Soroksár állomásról, amikor a 952-es tehervonat váltója felé megindult. Bár Dobi Jánosnak a váltó egyenesre állítását illetőleg parancsa nem volt, s bár a 952. sz. tehervonatra feltétlenül meg kellett volna állania, ha a kijáratú váltó neki állítva nincsen: Dobi János fejét vesztve egyenesre állította a 952-es vonatra a kijáratú váltót s ezzel elkerülhetetlenné tette a katasztrófa bekövetkezését. Hiába intette le azután Dobi váltóór a 952-es vonatot, hiába adta le Neumann Adolf a „minden vonatot megállítandó!” harangjelet, a pályakanyarodásban Czinnemann a leintő jelet nem láthatta s így az összeütközés bekövetkezett. A kir. ügyészség Ruttkay Béla Aurél forgalmi tiszt, Neumann Adolf állomásfelvigyázó, Czinnemann Ede mozdonyvezető és Dobi János váltóór ellen közvesztélyi cselekmény vétségéért emelt vádat. A vádlottak védői: dr. Bakonyi Samu, dr. Komlósi Gyula, az ügyészi vádirat ellen kifogásokat adtak be, melyeket e hó 28-án tárgyal majd a törvényszék vádtanácsa.

SPORT.

Tátralomniczi versenyek.

— Harmadik nap. —

A mai nappal bezáródott a három napra kiírt tátralomniczi meeting, hogy helyet adjon a vasárnap Budapesten kezdődő nyári meetingnek. Sportszempontról igazán semmi jelentősége nem volt az egyes futamoknak és azt hisszük, hogy egyáltalán az idén utoljára lett megtartva. A nap főszáma különben az 5000 koronás Hölgyek-díja volt, melyet a reás favorit, Vöröskirály könnyen nyert meg; ennek ellensúlyozásaképpen azonban két vaskos meglepetésben is volt részünk az első és utolsó futamban, amit — urlovas-versenyekről lévén szó — már igazán megszoktunk.

Részletes tudósításunk a következő:

I. Eladók handicapja. Díj 1200 korona. Táv 1200 méter. 1. Sibrik S. **Macska** 66 kg. (Tulajdonos). 2. Geist G. Salome 70 kg. (Pálffy). 3. Markovits J. Lothian 66 kg. (Krause). Futottak még: Claymore (Czárán Z.), Trutscherl (Zangen B.), Carmela (Baich), Most (Czárán J.). Könnyen három hosszal nyerve, felhosszal harmadik. Tot.: 10:120, 20:119, 49, 36.

II. Hölgyek díja. Díj 5000 korona. Táv. 1600 méter. 1. Jankovich B. Gy. **Vöröskirály** 69 kg. (Czárán J.) 2. Schey P. Liane 65½ kg. (Pálffy). 3. Milne F. Aurevoir 63½ kg. (Zangen B.) Futott még: Pityu (Baich). Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik.

III. Szepességi-díj. Gátverseny-handicap. Díj 1800 korona. Táv 2400 méter. 1. Geist G. **Haraszt** 60 kg. (Csompora), 2. Schey P. százados Nevermore 58½ kg. (Kollár), 3. Capt. Don Sprit 63 kg. (Hujber). Futottak még: Pisano (Neumann), Boszantó (Rémes), Magas (Galló), Pityóka (Kolonits). Küzdelem után 2 hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. Tot.: 10:37, 20:28, 88, 28.

IV. Tátral-díj. Gátverseny-handicap. Díj 1500 korona. Táv 2400 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. **Maczó** 78 kg. (Czárán Z.), 2. báró Durneiss Gy. Morbihan 66½ kg. (Krause), 3. Sibrik S. Westminster 80½ kg. (Tulajd.). Futottak még: Parnassus (Czárán J.), Ladybird (Baich), Korhely (Issekutz), Szikra (Pálffy). Biztosan 2 hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. Tot.: 10:26, 20:35, 40, 39.

V. Vigasz-díj. Díj 1200 korona. Táv 1400 méter. 1. Markovits J. **Sunny-Day** 66½ kg. (Krause), 2. Schey P. száz. Marasquin 69 kg. (Pálffy), 3. Báró Neimans R. Ginster 66 kg. (Sibrik). Futottak még: Mazurka (Czárán Z.), Marastoni (Issekutz), Fatia Negra (Baich), Royal Anne (Zangen). Küzdelem után 1 hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos termésbecslés a tőzsdén.

Budapest, augusztus 6.

Junius hónapban, amikor a földművelésügyi kormány első hivatalos termésbecslése napvilágot látott, nagy izgalmat keltett a tőzsdén az a hír, hogy ennek a jelentésnek az adatait egyesek állítólag már néhány órával a hivatalos kiadás előtt ismerték s az így szerzett információkat tőzsdei ügyletek kötésére használták föl. A tőzsdén akkor azt beszéltek, hogy a termésbecslésről kiszivárgott adatok a földművelésügyi minisztériumból származtak, még pedig úgy, hogy valakinek súlyos indiszkrecziót kellett elkövetnie. Az eset azért keltett nagy nyugtalanságot, mert azzal, hogy ha egyes czégek meg nem engedett módon korábban juthatnak hozzá a földművelésügyi kormány hivatalos adataihoz, ezzel a többiek rovására jogtalan előnyhöz jutnak s illuzóriussá lesz minden tőzsdei spekuláció.

A földművelésügyi minisztériumban természetesen méltányolták a tőzsdei körök panaszát, s azonnal a legszigorubb vizsgálatot indították meg annak a kiderítésére, hogy történt-e a hivatalos közegek részéről valami indiszkreczió s ha igen, kit terhel ezért a felelősség? A földművelésügyi miniszter megkeresésére a tőzsde fegyelmi tanácsa is nyomatogást indított ebben az ügyben és számos tőzsdetagozt kihallgatott, hogy világosságot derítsen az esetre.

A vizsgálat immár tökéletes befejezést nyert és amint erről alkalmunk volt meggyőződni, kétségtelemül beigazolódott, hogy a földművelésügyi minisztériumban szabálytalanságot nem követtek el és semmiféle indiszkreczió, vagy hivatalos titok megsértése nem történt. A tőzsdelátogatók minden alap és konkrét bizonyítékok nélkül egyszerűen tippeltek, akár a lóversenyen, a termés idej adataira, üres tapogatózásukat és tippjeiket, mint tőzsdei hangulatot forgalomba hozták s általuk teljesen ismeretlen tényeket, mint ismerteket terjesztették.

A vizsgálat mostani befejezése csak újabb bizonyosság arra, hogy a földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági statisztikai osztálya tökéletesen megfelelő nagyszerű föladatának s nemcsak az ország, de az egész külföld előtt kivívott tekintélyét egyre csak öregbíti. Pontos, lelkiismeretes munkájával az ország egész mezőgazdasági életének érltktetését figyelemmel kíséri s megbízható, minden aprólékos részletre kiterjedő adat gyűjtésével az egész világ szakköréi előtt tekintélyt és elismerést vívott ki magának.

Jól esik tudni, hogy egy ilyen testülethez a gyanu árnyéka sem férközhetik.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Használatra valódi áldás gyomorbajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza

Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Szterényi az ipartörvényről.

A Kereskedelmi és Iparkamarák küldöttsége
Szterényi József államtitkáránál. —

Budapest, augusztus 6.

Nagy fontosságú nyilatkozatokat tett Szterényi József államtitkár ma délelőtt az ország kereskedelmi és iparkamaráinak egy nagyobb küldöttsége előtt a végrehajtási novelláról, a borkereskedelem állami támogatásáról és az ipartörvény revíziójáról. Az államtitkárnak az ipartörvény revíziója tárgyában tett nyilatkozatai különösen nagy megnyugvást és örömet keltenek közgazdasági és ipari körökben, mert az államtitkár a legnagyobb előzékenységgel méltányolta a szakköröknek ama óhaját — amelyeknek éppen ma is kifejezést adtunk — hogy az ipartörvény revíziójának tanulmányozására az érdekelteknek több időt adjon a kormány s az eredetileg októberre tervezett hivatalos szaktanácskozmányt ez év végére, vagy a jövő év elejére tolják ki. Szterényi államtitkár egyben kijelentette azt is, hogy a kormány az ipartörvény revízióját még ezzel a Házzal okvetlen le akarja tárgyalni, tehát a szakköröknek viszont erre a körülményre kell tekintettel lenniük. Ha tehát a közgazdasági érdekképviseletek véleményes jelentéseikkel elkészülnek addigra, az ipartörvény revíziójának együttes tárgyalására a hivatalos szaktanácskozmányt ez év novemberében hívja össze a kereskedelmi miniszter. Az új ipartörvény zseniális megteremtője egyébként ismét hangsúlyozta, hogy a legösszintébb kritikát kéri munkájára. Ami nem is lesz nehéz, mert a mi az adott nehéz viszonyok mellett is oly kiváló, hogy a tárgyalás bíráló csak a legnagyobb elismeréssel emlékezhetik meg róla. A kamarák még kérték a végrehajtási novella kihirdetésének elhalasztását is, aminek érdekében közbenjárását megígérte az államtitkár. Ugyancsak megnyugtató választ adott az utóbbi időben oly sokat emlegetett borkereskedelmi szubvenziók ügyében is.

A kamarák küldöttségét Thék Endre, a budapesti kamara alelnöke vezette. A küldöttségben részt vettek Seindlein Károly, Uhlein József, Sipos A. Gyula, Szakács Péter, Iovag Veszt Ede kamarai elnökök, Sugár Ignác, Szávay Gyula, Szabó József, Vágó József, dr. Jordán, Hirschknopfi Frigyes, Flegmann Samu titkárok és még többen. Thék Endre a küldöttség nevében átnyújtotta az ország kamaráinak a végrehajtást törvény kihirdetésének elhalasztására, a borkereskedelem szubvenzionálására és az új ipartörvény revíziója dolgában megtartandó ankétára vonatkozó kérelmüket, mire Szterényi József államtitkár a következő nagyhatású beszédben válaszolt:

„Igen tisztelt uraim! Öszintén köszönöm az ország egyesült kamaráinak szíves figyelmét, hogy azon kérésekkel, amelyeket az összkormányhoz kívánnak intézni, hozzám fordulnak. Tolmácsolói leszünk az önök óhajainak. A kapcsolat, amely a kereskedelmi tárczát az ország közgazdasági közönségével összeköti, a legtermészetesebb, mert hisz mi vagyunk hivatva: a kereskedelmi tárcza, az ország közgazdaságának megóvására, közgazdasági érdekeinek istápolására, az ipar és kereskedelem érdekeinek védelmére és fejlesztésére.

Három ügy az, amelyet tisztelt barátom, a budapesti kamara érdemes alelnöke az imént szóba hozott. Az egyik a sokat emlegetett végrehajtási novella, a másik a borkereskedelem kérdése és a harmadik az ipartörvény revíziójának ankétászerű tárgyalása. Ami az első kérdést és kérést illeti, kötelességszerűleg tolmácsa leszek a kamarák kérésének a miniszterelnök, a kereskedelmi miniszter és az igazságügyminiszter előtt is. Ebben a tekintetben a legmesszebbmenő módon igyekezni fogunk az urak óhajainak a lehetőség határain belül érvényt szerezni. (Éljenzés.)

Ami a második kérdést illeti, t. i. a borkereskedelem állami támogatásának kérdését, ez egy idő előtt a nyilvánosság előtt tárgyalni, amelyben a kereskedelmi miniszter egyáltalán semmi néven nevezendő állást eddig még nem foglalt. A minisztérium előtt egy kérvény fekszik, a minisztérium az iparfejlesztésről szóló törvény értelmében 50.000 ko-

ronát meghaladó támogatást az ipartanács elé tartozik utalni, az ipartanács ebben véleményét mondott. Ez az ügy most van tehát a tárgyalás legelemibb stádiumában. Biztosíthatom azonban az urakat, különösen azon kamarákat, amelyek területén nagyobb borkereskedelem van, hogy ebben a tekintetben az egyenlő elbánás elvétől a miniszter nem fog eltérni (lelkes éljenzés) és ha valamely támogatást nyújt, akkor oly értelemben fogja azt nyújtani, hogy az a magyar borkereskedelemnek és bortermelésnek feltétlen hasznára legyen. (Éljenzés.)

Hiszen nekünk, tisztelt uraim, akik itt a leg-súlyosabb felelősséggel visszük a gazdasági ügyeket, nem ritkán megrághalmazásoknak vagyunk kitéve, nincs más érdekünk itt, mint a közgazdasági életnek előmozdítása és olyképpen való fejlesztése, amely az ország anyagi megerősödésének az eredményét hozza. (Lelkes éljenzés.) Minden egyéb távol áll tőlünk, egyéni célja senkinek sincs, sem az iparfejlesztésben, sem a kereskedelemben; a közérdek az egyedül, amely minisztert és minisztériumot vezérel, semmi más szempont. Erről az uraknak módjuk van nap-nap után meggyőződni; önök, a kamarák, akik nélkül nagyobb akció tulajdonképpen nem történik, önök, a kamarák képviselői a legilletékesebb, a leghivatottabb ellenőrzői a mi tevékenységünknek. Egész megnyugvással hivatkozom az önök teljesen elfogulatlan kritikájára e tekintetben is. (Éljenzés.)

Ami az ipartörvény revízióját illeti, nap-nap után olvasom a kritikáknak többkevesebb tárgyilagossággal való megnyilatkozásait; hol keserőségekkel telt cikkeket, amelyek az ipartörvény revízióját szükségtelennek hirdetik, hol epébe mártott cikkeket, amelyek szerint bőbeszédűség jellemzi a törvényt, de valami sok hasznos benne nem foglaltatik; nem tagadhatom, olvasok még több elismerő cikket is. A mi álláspontunk ebben a kérdésben az: mi megcsináltuk a javaslatot, az ország dolga, hogy a szabad kritika alapján megnyilatkozzék véleménye. Ha némely oldalról úgy találják fel a kérdést, mintha nekünk érdeklünkben volna siettetni a bírálókat, méltóztassanak tudomásul venni, hogy sem a miniszternek, sem nekem ebben absolute semmiféle érdekem nincsen. Addig méltóztassanak a tervezetet tanulmányozni és feleletet tanácskozni, amíg az urak elkészülnek vele. Mi nem siettetjük, méltóztassanak egész szabad folyást adni a kritikának. (Éljenzés.) Ami érdekünk az élet követelményeivel számoló jó ipartörvényt adni az iparos, a kereskedő és a munkásosztálynak. (Élénk helyeslés.)

Egyetlen óhajunk van csak. Méltóztatnak tudni, hogy az általános választói jog kérdése az őszi parlamenti ülészakban napirendre kerül. Hogy azután meddig tart a mostani országgyűlés tartama, az ma még természetesen nem tudható. A mi érdekünk, ami óhajunk csak az, hogy mi, akik egy kötelezettséget önként vállaltunk, hogy egy adósságot az ország iparos és kereskedői osztályával szemben lerovunk, hogy ezt tényleg lerójuk még és a jelenlegi országgyűlés által ezt a törvényalkotást még fedél alá hozzuk. Minden más szempont alárendelt. De ha az iparos- és kereskedőosztály nem fogja sürgetni, t. i. hogy a mostani országgyűlés tárgyalja, abban sem találunk semmit. Nem fogjuk befolyásolni a kritikát a legtávolabbról sem. Nem fogunk olyan terminust kitűzni, amely önöket és az egész érdekeltiséget feszélyezze munkájukban. Amikor készen lesznek akkor hívjuk össze az értekezletet. (Élénk helyeslés.) Mi október közepére terveztük az ankétát. Semmi nehézség abban, hogy december közepén tartuk. (Egy hang: Novemberben!) Hogy közepén van az igazság, itt is elfogadom. Legyen november.

Biztosíthatom az urakat, nem sietjük el a dolgot, nem sürgetjük az urakat, hanem alapos munkát akarunk csinálni, mert sokkal nagyobb hiba volna egy elhamarkodott törvényt alkotni olyan téren, amely az ország lakosságának 2 és fél millió lelkét érinti anyagi érdekeiben, mint az ipartörvény, ahol — mint ebből a javaslatból méltóztatnak látni, a legellentétebb érdekek kiegyenlítését igyekeztük megpróbálni. Hogy mennyire sikerült, nem én vagyok hivatva elmondani, vagy elbírálni. Az urak meg fogják bírálni, mi nyugodtan várjuk az önök kritikáját és azt tartjuk: ami ebből a kritikából — bármely oldalról jöjjön az — hasznosítható az ország

ipara és kereskedelme, a szociális béke érdekében, azt mind hasznosítani fogjuk; ami ebből a kritikából nem meríthető haszonnal, azzal felelősségünk tudatában fogunk szembeszállni, hogy ezt pedig ezért és ezért az okért nem akceptálhatjuk. (Élénk helyeslés.)

Tisztelt uraim, egész multam abban az összhangban van, amely Magyarország iparát és kereskedelmét a kereskedelmi tárczával összefűzi. Ezt a multat az ipartörvényben sem fogom megtagadni. Én az ipartörvényt miniszteremmel együtt úgy akarom megoldani, hogy Magyarország iparos-, kereskedő- és munkásosztálya igazi érdekeinek kifejezője legyen. (Hosszas, élénk helyeslés és éljenzés.)

Az államtitkár nagy lelkesedéssel fogadott be-széde igen nagy örömet keltett a küldöttség tagjai sorában, akik azzal az elhatározással mentek szét, hogy igyekezni fognak azon, hogy az ankét novemberben megtartható legyen.

Itt említjük meg, hogy ma délelőtt Szterényi József kereskedelmi államtitkáránál a Technológiai Iparmúzeum szabómester-tanfolyamának hallgatói is tisztelegtek küldöttségben. A küldöttség tagjait Bálint Menyhért szaktanár mutatta be az államtitkárnak, akit Krausz József szabómester üdvözölt, mint a magyar ipar egyik legbuzgóbb apostolát, aki a kisiparosság érdekében áldásos munkásságot fejt ki.

Szterényi államtitkár a következő beszéddel válaszolt az üdvözlésre:

Tisztelt uraim! Az önök megjelenése itten annak a bizonyosága, hogy teljesen megértették és a maguk javára értékesítik Kossuth Ferencz miniszter úr ó exczellenciájának azt az intenczióját, amelyet az iparos-mesteri tanfolyamokkal elérni kívánt. Amikor a miniszter ur az iparoktatásnak ezt az újabb rendszerét szélesebb alapokra fektette, amikor nemcsak a jövő iparos nemzedék neveléséről kívánt gondoskodni, hanem a jelenleg működő és a nemzet értékes rétegét képező kisiparosság erkölcsi és szellemi színvonalát is emelni kívánta, akkor az a célbegett előtte, hogy a magyar kisiparosságot meg kell erősíteni létében, meg kell erősíteni a maga küzdelmében, amelyet a változott gazdasági viszonyok között a megélhetésért nap-nap után folytatnia kell. Módot kell neki adni, hogy kezében a tudás fegyverével a külföld versenyét, amely nap-nap után mind nagyobb mértékben jelentkezik, sikerrel leküzdhesse. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Az önök megjelenése, az az eredmény, amelyet önök ezen mester-tanfolyamon elértek és felmutattak, bizonyítéka annak, hogy helyes uton járnak és hogy Magyarország kisiparossága megértette a hozzá intézett komoly szót és követi azt a helyes irányt, amelynek nincs más célja, mint — ismétlem — az ország kisiparosságának megerősítése. (Lelkes éljenzés.)

És ha az önök szónoka utalt arra, hogy önök nem foglalkoznak politikával, hogy önök egyes egyedül a maguk mesterségének fejlesztésével keresik boldogulásuk útját, akkor arra azt válaszolom, hogy helyes uton járnak. Minden állampolgár adja le a maga politikai szavát akkor és abban az időben, amikor annak sora reá következik; minden állampolgár gyakorolja ezzel a maga alkotmányos kötelességét hazafias irányban és nemzeti szellemben. De mindenki és különösen a kisiparosság, amely sajnos évtizedek óta hanyatlóban, azon a helyen, amelyet a sors számára kijelölt, komoly munkával hódítsa meg magának azt a tért, amely az országnak hasznos, saját magának és családjának pedig boldogulást biztosít. (Élénk helyeslés.)

Sajnos, tisztelt uraim, Magyarország elmulasztotta a kisipar javára felhasználni azt az időt, amidőn számára nagyokat lehetett volna alkotni. A 80-as évek iparpolitikája, fájdalom, nem a magyar kisiparra volt felépítve. Ha abban az időben, amikor még a közlekedési eszközök nem voltak olyan fejlettek, amikor a gyáripár nem támasztott még olyan nagy versenyt a kisiparnak, ha akkor fejtették volna ki azt a tevékenységet, amelyet ma mi vagyunk kénytelenek megtenni, akkor máskeppen állana ma Magyarország kisipara. De amit az akkori kor elmulasztott, azt kell most pótolni. Igyekezzünk is pótolni, igyekezzenek önök is pótolni a mulasztottakat és legyenek meggyőződve, hogy váltett munkával a kormány legmesszebbmenő támogatása mellett, ha közösen munkálkodunk, el is érjük a célt.

A küldöttség lelkesen megéljenzte az államtitkár válaszát.

Bécsi aszfalt-kartel. Ugyancsak terjed a kartelező kedv. Alig mulik el nap, hogy ne adnánk hírt arról, hogy ilyen, vagy olyan kartel alakul. Tegnap az osztrák aszfaltgyárosok alapították Bécsben aszfalt-kartelt. A megállapodás célja természe-

tesen egyöntetű eljárás az árak és fizetési feltételek tekintetében. Magyarán: az árak felemelése.

A takarmányeművek szállítási kedvezménye. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés a takarmányhiány ügyében előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben utal a miniszternek a feniorgó viszonyok folytán valószínűleg itél elhatározására, hogy a takarmányeművek vasúti szállítása tekintetében legközelebb lényeges újabb kedvezményeket engedélyez és erre vonatkozólag azt kéri, hogy a kedvezmények úgy adassanak meg, hogy minden korlátozás nélkül általánosan igénybevehető legyenek, vagyis, hogy elejtessék a más alkalommal érvényesített megszorítás, amely azt követeli, hogy a kiutalások gazdák részére rendelték legyenek, ami gazdasági egyesületi bizonyítvánnyal igazolandó. Az egyesülés beadványa kifejti, hogy különösen a kisgazdáknak érdeke is feltétlenül azt igényli, hogy a kereskedők teljes mértékben részesülhessenek a takarmányeművek tekintetében engedélyezett összes szállítási kedvezményekben, mert ellenkező esetben a kisgazdák — mivel kisebb szükségletük folytán nem szerezhetnek be teljes kocsiakományokat, hanem szükségletüket a kereskedőnél fedezik — elesnek a rendkívüli kedvezménytől, már pedig a kisgazdákat legalább is éppen annyira szükséges az állatállományuk fenntartására irányuló igyekezetükben támogatni, mint a nagyobb gazdasági üzemeket. Feleliti továbbá az OMKE, előterjesztése, hogy a kifejtett álláspont nem éppen a kereskedőknek külön nézete, amit megerősít az is, hogy Szolnok-Doboka megye gazdasági bizottsága, a napisajtó híradása szerint, legutóbb a takarmányeművek szállítási kedvezményének ügyében előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, ugyancsak azt a kívánságot hangoztatta, hogy a kedvezményes szállítás igénybevétele a kisgazdáknak árusító kereskedők részére is biztosítottassék.

Balesetbiztosítás a vasúton. A mellett a hatalmas közgazdasági kormányzati tevékenység mellett, amelyvel évtizedek mulasztásait oly rohamosan pótolják, újabb és újabb alkotásokkal lépik meg Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és hatalmas munkatársa, Sztterényi József államtitkár a hazai közvéleményt. A legújabb alkotásuk a vasúti balesetbiztosítás. Hogy mennyire haladtak már a törvény előkészítésében és milyenek kontemplálják, azt nem lehet tudni. Nyilvánosságra eddig csak annyit került, hogy a vasúti balesetbiztosítás kötelező s a biztosítási díj nagyon csekély lesz. Az utasok fizetik a jegyváltásnál s a progresszió a vasúti kocsiosztályokhoz igazodik. A tervezet statisztikája ezt a biztosítási reformot nemcsak humánusnak igazolja, hanem jó üzletnek is. Akármilyen minimálisak lesznek is a biztosítási díjak, az évi jövedelem a legpesszimistikusabb számítás szerint is meg fogja közelíteni a husz millió koronát. Ebből a hatalmas összegből nemcsak a kárvallott utasok kárjancsát fedezheti, de fedezheti a katasztrófákkal kapcsolatos kocsis- és uttestrongálás költségeit is. Jutna az összegből a biztosítási alapnak, a vasúti munkások és alkalmazottak balesetbiztosító alapjának s ebből a pénzből lehetne törleszteni a beruházási kölcsönt is. A korszakos törvénytervezetet, amelylyel ismét megelőzzük a külföldet, még az országgyűlés összeülése előtt közlésezi a kereskedelemügyi miniszter.

A vaskartel tárgyalásai. A vaskartelhez tartozó szövetségek tegnap ülést tartottak. A sinkartel ülésén tudomásul vették, hogy a közel jövőben a vasutak részéről jelentékeny megbízások várhatók, ami a vastermelésre nézve meglehetősen kedvező jövőt jelent. Ennél fontosabb volt a vasfelkészítményeket gyártó szövetség ülése. A felkészítmények után ez idő szerint meglehetősen nagy a kereslet, úgy, hogy a belföldi vasművek nem képesek ez idő szerint a keresletet kielégíteni, mert nincsenek arra felhatalmazva, hogy a reájuk kiszabott termelési kvótán felüli mennyiséget termeljenek. Ennek következtében állott elő azon helyzet, hogy a vasbehozatal Németországból az utóbbi hónapokban állandóan emelkedőben van. A német verseny leküzdése végett a szövetség elhatározta, hogy az egyes nagyobb termelésre berendezett vasművek ezentúl a reájuk kiszabott kvótán felül is előállíthatnak felkészítményeket, anélkül, hogy ez a termelési többlet a kvótába beszámíthatnák. Az ülésen a vasárak kérdése nem került szóba.

A hadseregszállítások és a gazdák. Az egyes gazdasági egyesületek körében már régóta foglalkoznak azzal, hogy a hadseregi szállítások ügyének elintézése egy külön szervezetre bízassék, mely egyrészt a gazdaközségeket kellőleg kioktatja a hadseregi szállítások elvállalásánál szükséges eljárásokra, másrészt ellenőrzi a hadsereg részére történő szállításokat. Legutóbb — mint Komáromból jelentik

— a Komáromi Gazdasági Egyesület bizottságot alakított, mely a hadsereg számára történő szállítások ügyét intézi. A bizottság elnökévé Kálmán Rudolf főispánt választották meg.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetéseketelenségeket közli: Ebner József kárpitos Bécs; Déczy György kereskedő Kapuvár; Dworák Antal szücs Pécs; Neufeld Jakab cipőgyár Mähr.-Ostrau; Rosenberg Armin kereskedő Szilágysomlyó; Müllner Rudolf vendéglős Bécs; Fischer Ferencz és Fia kereskedő cég Bécs; Reinsperger Ferencz vegyeskereskedő Weikersdorf; Sommerer Julia szatócs Puchstein; Bergmann Sebestyén hagyatéka Aussen-Willgraten.

Sörgyár Kaposváron. Krausz Mór Kaposvárot a Katona József-utczában sörgyárat akar létesíteni s erre építési engedélyt és a vízvezeték odavezetését kérte a városból. A tanács mindkét kérelmet teljesítését javasolja.

Nemzetközi filloxera-tanácskozmány. A napokban Eisenachban nemzetközi tanácskozmány volt a czéliből, hogy megállapítsassék a filloxera elleni küzdelemben követendő egyöntetű eljárás. A tanácskozmányban résztvett Belgium, Dánia, Franciaország, Ausztria, Magyarország, Svéd- és Norvégország, Svájc és a német birodalom. Határozatba ment, hogy minden jelenvolt képviselő hazájának illetékes hatóságával lépjen érintkezésbe aziránt, hogy egységesen szabályoztassanak azok a határozmányok, amelyek az egész növénykereskedelmet károsítják. Egy későbbben egybehívandó nemzetközi filloxera-tanácskozmánynak tartatik fenn az a feladat, hogy az ügyet végkép szabályozza.

Az építő kisiparosok mozgalma a munkáslakások építése érdekében. Ma délután kérte fel a kisiparosok küldöttsége gróf Batthyány Tivadart, hogy az Erzsébetvárosi kaszinóban tartott nagygyűlésükön választott 500 tagu küldöttséget a törvény által elrendelt haterzer munkásház munkálatainak elnyerése tárgyában vezesse Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elé. Neutra Mór előadása után gróf Batthyány Tivadart kijelentette, hogy a kérelem tárgyát természetesnek, sőt törvényben fogkerendő jónak tartja, a mozgalmat szívesen támogatja és annak sikerét tőle telhetőleg előmozdítja.

Méhészek tanulmányi kirándulása. Az Országos Méhészeti Egyesület által rendezendő délmagyarországi méhészeti tanulmányi kiránduláson résztvevő méhészek augusztus hó 25-én reggel 5 óra 50 perckor indulnak el Budapestről gróf Zichy Aladár, a méhészeti egyesület elnökének vezetése alatt. A kedvező időpont kövekeztében az ugyanakkor befejezett országos tanítói kongresszuson résztvett tanítóságnak is módja lesz az érdekes és tanulságos kirándulásban minél nagyobb számban megjelenni. Jelentkezési határidő augusztus 10.

Védekezés a takarmányhiány ellen. A kormány már behatóan foglalkozik a takarmányhiány ügyével. A minisztertanács határozatából kifolyólag egyúttal a pénzügyminiszter és a kereskedelemügyi miniszter is szívesen felkarolták a szűk takarmányviszonyok folytán előállott nehéz helyzet orvoslását, amennyiben a pénzügyminiszter mielőbb intézkedni fog, hogy a mezőgazdasági szesziződékből származó mosléknak általában kívánatos szabadabb forgalmát lehetővé tegye, a kereskedelemügyi miniszter pedig szűk- és mindennemű erőtakarmányok vasúti szállítása tekintetében a legmesszebbmenő engedményeket teszi. A földmivelésügyi miniszter az intézkedések egész sorát fogantatja abból a czéliből, hogy a bürokratikus eljárás lehetőleg mellőztessék. Ottlik Iván államtitkár elnöklése alatt ezeknek az ügyeknek intézésére bizottságot alakított, melynek tagjaivá Darányi Béla, Pirkner János, Eberg János miniszteri tanácsosok, dr. Szomjas Lajos és Györy Lóránd miniszteri osztálytanácsosok nevezettek ki. Végül arról is értesülünk, hogy a földmivelésügyi miniszter legelső sorban a leginkább sújtott törvényhatóságok területén levő gazdasági egyesületek elnökeivel személyesen is közvetlen érintkezésbe lépett.

A miskolczi tözsdéről. A miskolczi tözsdén tegnap meglehetősen üzletelenség uralkodott. — Schrecker Lipót, a miskolczi gözmalom igazgatója lemondott a tözsdéelnöki állásáról, mivel a tözsdének néhány tagja az üzletkötéseket a szabályoknak megfelelőleg nem jelentette be.

A fedezetlen határidőüzlet eltörlése. A Magyar Gazdaszövetség folyó évi, Darányi Ignác elnöklése alatt Parádán tartott közgyűlése Kodolányi Antal indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatá-

rozta, hogy a törvényhozáshoz felirattal fordul, amelyben a tözsdéi fedezetlen határidő eltörlését kéri. A feliratot a szövetség most terjesztette fel a képviselőházhoz s ebben kifejté a többek közt, hogy a gazdaközségnek a fedezetlen határidőüzlet eltörlésére irányuló akcióját a multban úgy igyekeztek feltüntetni, mint osztályvédelmi akciózt s ezáltal diszkreditálni is igyekeztek a mozgalmat. Ma azonban már ezzel a váddal sem állhatnak elő, akiknek a papirosbuza intézménye kedves és hasznos hajt, mert a vélemények e kérdésben már kialakultak és végcredményében azt a feljegyzést igazolták, hogy a tözsdereform s ezzel kapcsolatban a fedezetlen határidőüzlet szerencsés eltörlése nemcsak a termelő gazdaosztály érdekeit védi, hanem védve és biztosítva a kereskedelmi forgalom reális voltát is, országos érdekeket szolgál. Hivatkozik e részben a felirat a német és osztrák tözsdetörvényre, a gabonakereskedőknek mindinkább sürűbben ismétlődő állásfoglalására a fedezetlen határidőüzlet eltörlése tárgyában s végül kéri a képviselőházat, utasítsa az illetékes minisztereket a fedezetlen határidőüzlet eltörlését magában foglaló tözsdetörvény előterjesztésére.

Az árpauzlet Angliában. Minthogy Angliában jelenleg nagy az árpahány, a hazai kereskedőkre nézve kiváló érdekel bir az árpauzlet viszonyaiban való tájékozás. Az árpauzlet hajórakományokban főként Londonban összpontosul, de jelentékeny az üzlet Edinburghban, Leithban, Glaskowban, Hullban és kisebb mértékben Liverpoolban és Bristolban is. A nagykereskedelem középpontja azonban teljesen London. Az árpafogyasztók, malmok, sörfőzők, desztillálók az árpát a brokerektől és shipperektől vásárolják, akik az árut határidőre, vagy loco a tengerentúl szerzik be. A rendes feltételek: kassza okmányok ellenében 2½ százalék diszkonttal és három nap hozzáadásával, vagyis összesen 95 nap, 5 százalékkal minimummal és a bankamatláb, amennyiben ez az 5 százalékot meghaladja. A kontinentális és angol árpa vásárlása mintá ellenében értéknik, mely esetben rendesen a London Corn Trade Association működik választott-bírószág gyanánt. Az amerikai árpát, ugyszintén a búzát és zabot hivatalos nyilatkozat ellenében adják el, amely az áru minőségét és az áru pontos elraktározását tünteti fel a behajózás alkalmával. Ami az idej angol árpatermést illeti, meglehetősen jó. Ha augusztusban nagy esőzések nem lesznek, az angol termés nem lesz ugyan oly nagy, mint a mult esztendőben, de minősége jobb. Az aratás augusztus végére és szeptember elejére esik és ez előtt végleges ítéletet mondani nem lehet. Mint-hogy Anglia termelése saját szükségletét nem fedezi, a hazai termelésre és kereskedelemre nézve kiváló érdekel birhat, hogy az angol piac viszonyaival megismerkedjenek és a megfelelő lépéseket megtegyék, hogy ott augusztus végén megjelenjenek.

Gyümölcstermésünk értékesítése. Az idej gyümölcstermés, amely nagy átlagban határozottan jónak mondható, az értékesítés, az eladás és feldolgozás nehéz problémája elé állította a magyarországi gyümölcstermelőket, akik a nagy fáradsággal és áldozattal elért szép eredményt rendszerint nehezen tudják a kellő sikerrel és anyagilag tökéletesen kielégítő módon felhasználni. A gyümölcstermelőknek jelentékeny mérvben segítségükre siet most Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, aki rendeletben hívta fel az országos gyümölcészeti biztost arra, hogy a tőle telhető módon támogassa a termelőket gyümölcsterményeik értékesítésében és a szükséges felvilágosításokat a tekintetben mindenkor megadja. Molnár István országos gyümölcészeti biztos a miniszter rendeletének megfelelően a magyarországi gyümölcstermelőkhez intézett körlevelében kimerítő felvilágosításokat ad úgy általában a gyümölcs értékesítésére nézve, valamint a nyers állapotban nem értékesíthető gyümölcsfelesleg feldolgozása tekintetében. Az országos gyümölcészeti biztos figyelmeztet azonban egy az érdekelteket, mint magát az érdeklődő közönséget arra, hogy közreműködése nem terjed tovább, minthogy a külföldi vevőknek és a hazai eladóknak pontos jegyzékét nyílvántartja és a jegyzéket kívánatra megküldi. Magának a gyümölcsnek az értékesítése, az egész eladás és átvétel lebonyolítása a termelőkné és a vevőknek a feladata, bár e tekintetben is a szükséges felvilágosításokai az országos gyümölcészeti biztos utján mindenkor megkaphatják. A földmivelésügyi miniszterium külön füzetet is adott ki a gyümölcstermelés érdekében és

abban utmn
értékesítésé
vek és költ
szerű fizet
érdeklődők
rium utján

A Lloy
kormány a
tudvalevöl
hajófuvar
nagyobb be
zött kikötő
vizió alá vé
termelési és
záilleszteth
végén foglá
ügyi minisz
most felhív
hogy vélem
jék. A beér
keletindiai,
s később a
állapítani.

Czipőip
cipőipari k
sok ebből
Sztterény
Agulár Ede
Bécsbe szől
zenek. Szt
a küldöttsé
elintézése é

Inn	Szár
Duna	Passa
	Linz
	Bécs
	Pozso
	Komá
	Budap
	Paks
	Mohá
	Gomb
	Ulvid
	Pancs
	Ósrov
Norva	Morva
Vág	Zselm
	Trene
	Szeró
Kába	Szt-G
	Szár
	Győr
Dráva	Vasár
	Zakár
	Barcs
	Füzök
Nora	M.-Sz
Száva	Zágrá
	Szajca
	Mitrov
	Dobó
Szamos	Szatm
	Kraszna
	Latorca
	Laborez
	Homor
	Ug
	Perce

A Magy

DR.
Elektr
Intézet
Budapest

Gyógyt
Elektrmag
tás.
Röntgen su
kezelés.
Magas fo
mal való k
valisatio).
Kék fényne
Villamos h
trotherm).
Villamos fé
Villamos m
ratio).
Galván, Far
árammal
Villamos víz
Szénasavas f
Főbb ja
Általános id
szathenia,
— Rende
Könyv

abban utmutatás foglaltatik a gyümölcs eltartására, értékesítésére, vagy esetleges feldolgozására, sőt tervek és költségvetések is vannak mellékelve. E népszerű füzet, amelyben a szükséges tudnivalókat az érdeklődők megtalálják, a földművelésügyi minisztérium utján megszerezhetők.

A Lloyd hajófuvardíjainak revíziója. Az osztrák kormány a Lloyd-társasággal kötött új szerződésében tudvalevőleg minden tekintetben, főleg azonban a hajófuvardíjak megállapításánál az eddiginél sokkal nagyobb befolyást biztosított magának. Többek között kikötötte, hogy a tarifák minden két évben revízió alá vétessenek, hogy azok ily módon a változott termelési és kereskedelmi viszonyokhoz jobban hozzáilleszteszessenek. Az első ilyen revíziót a folyó év végén fogják megtartani és az osztrák kereskedelemügyi miniszter, valamint az osztrák ipartanács már most felhívásokat bocsátott ki az érdekelt körökhöz, hogy véleményüket és esetleges kívánalmaikat közöljék. A beérkezett vélemények alapján első sorban a keletindiai, kínai és a japáni viszonylatok díjtételeit a később a levantei vonalak díjtételeit fogják megállapítani.

Czipőipari kiállítás. Bécsben a jövő hónapban czipőipari kiállítást rendeznek. A budapesti czipőiparosok ebből az alkalomból küldöttségben keresték fel Sztérynyi József kereskedelemügyi államtitkár Agulár Ede vezetésével, hogy a kiállítás tartamára Bécsbe szóló kedvezményes vasuti jegyeket kérelmezzenek. Sztérynyi József államtitkár szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy kérésük kedvező elintézése érdekében közbe fog járni.

VIZÁLLAS.

Table with columns for location (Ján, Dunán, Norva, Vág, Kába, Dráva, Mára, Száva, Szamos) and exchange rates for various currencies and goods.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadótulajdonos: A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift. Telefon 102-39.

- gyógytényezők: Elektromágneses gyógyítás, Röntgen sugarakkal való kezelés, Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio), Kék fényvel való kezelés, Villamos hőfürdők (Elektrotherm), Villamos fényfürdők, Villamos masszázs (Vibratio), Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés, Villamos vízfürdők, Szénsavas fürdők, Főbb javallatok: Általános idegesség (neuraszthenia, hystéria), Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE Gabonátözsde.

Budapest, augusztus 6.

Ma a határidőpiacon szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg az üzlet, a forgalom folyamán azonban nem mutatkozott oly jó vételkedv, mint a megnyitáskor és így tehát kissé gyengült az irányzat, mi mellett az árfolyamok is visszaszorultak kevéssé. A készáru piacon a kínálat és kereslet egyaránt jó volt ma, mert a malmok 50.000 mm. búzát vásároltak egyenlegként, változatlan áron. Rozs változatlan tartott, zab változatlan, tengeri 5-10 fillérrel drágább.

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 kg. 23.65 korona, 200 mm. 81 kg. 23.40 korona, 200 mm. 80 kg. 23.60 korona, 1400 mm. 80 kg. 23.60 korona, 100 mm. 80 kg. 23.60 korona, 150 mm. 80 kg. 23.60 korona, 600 mm. 80 kg. 23.65 korona, 500 mm. 80 kg. 23.50 korona, 800 mm. 80 kg. 23.55 korona, 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 700 mm. 80 kg. 23.25 korona, 500 mm. 80 kg. 23.20 korona, 500 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 4000 mm. 79.5 kg. 23.60 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 79 kg. 23.45 korona, 400 mm. 79 kg. 23.40 korona, 150 mm. 79.5 kg. 23.40 korona, 150 mm. 79 kg. 23.40 korona, 1400 mm. 79 kg. 23.45 korona, 100 mm. 78 kg. 22.90 korona, 600 mm. 78 kg. 23.45 korona, 600 mm. 78 kg. 23.40 korona.

Makói: 3000 mm. 80 kg. 22.60 korona. Fejérmegyei: 700 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 300 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 500 mm. 78 kg. 23. — korona. Pestvidéki: 500 mm. 80 kg. 23.45 korona, 2000 mm. 79.5 kg. 23.45 korona, 200 mm. 79 kg. 23.30 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 500 mm. 79 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78.3 kg. 23.20 korona, 150 mm. 78 kg. 23.10 korona, 200 mm. 78 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 23.20 korona. Bácsági: 500 mm. 80 kg. 23.40 korona, 3105 mm. 79.5 kg. 23.60 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 450 mm. 78 kg. 22.40 korona. Bácskai: 2000 mm. 79.5 kg. 23.40 korona, 3000 mm. 79 kg. 23.40 korona, 1000 mm. 78 kg. 23.20 korona, 300 mm. 78 kg. 23.15 korona, 300 mm. 77.5 kg. 21.15 korona.

Felsőmagyarországi: 400 mm. 79 kg. 23.30 korona, 200 mm. 78 kg. 23.20 korona. T-Becsei: 5000 mm. 80 kg. 27.60 korona, 1300 mm. 79.5 kg. 23.55 korona. B-Fiódvári: 5000 mm. 79.5 kg. 23.40 korona. Szerémségi: 300 mm. 80 kg. 23.30 korona, 900 mm. 79.5 kg. 23.15 korona. Rozs: 2300 mm. 18.80 korona, kpf., 1000 mm. 18.80 korona, kpf., 500 mm. 18.70 korona, kpf., 100 mm. 18.75 korona, kpf., 500 mm. 18.60 korona, 400 mm. 18.55 korona. Tengeri: 200 mm. 15.80 korona, kpf. Zab: 300 mm. 16.60 korona, 300 mm. 16.30 korona. Az árak 100 kg.-kin koronákban értendők.

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt: Előfordult kötések (50 kg.-kint). Buza 1908. októberre 11.24, 11.26, 11.21, 11.18. Buza 1909. áprilisa 11.60, 11.63. Rozs 1908. októberre 9.34, 9.33, 9.35, 9.30, 9.27. Zab 1908. októberre 8.22, 8.24, 8.20. Tengeri augusztusra 7.70, 7.72. Tengeri 1909 májusra 7.30, 7.34, 7.30, 7.32.

1 óra 30 percig zárulnak:

Table with columns for commodity (Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri) and price range (1908. októberi, 1909. áprilisi).

Budapesti gabonaforgalom.

Table with columns for commodity (Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa) and quantity (Erkezett, Elszállított).

Értéktözsde.

A tegnapi utótözsden élénkség uralkodott, mert Berlinből néhány vásárlási megbízás érkezett és a spekuláció véleményes vásárlásokat eszközölt. Emiatt egyszerre kereslet mutatkozott, mire meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. Ennek az élénkségnek azonban ma már a nyoma is alig látszott; magasabb külföldi jegyzésekre barátságos hangulattal és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg ugyan az előtözsde, a forgalom folyamán azonban kedvetlen volt a hangulat, úgy, hogy csak nagynehezen tarthatták magukat az árfolyamok.

A déli tözsde olcsóbb berlini jegyzések nyomán gyengén indult. Az üzlet folyamán azonban, midőn az arbitrázs bécsi megbízásból az Osztr. Magy. Államvasuti részvényekben vételeket eszközölt, az irányzat kissé javult és az értékek árfolyamai mérsékelte forgalom mellett némileg emelkedtek. Az utótözsden barátságos hangulat uralkodott, a forgalom bár szűk térben mozgott, néhány kötés mégis volt, ami lezárta az élettről adott bizonyosságot. Az Osztrák hitel ma reggel 629.50 koronán indult, lassan 628.25-ig gyengült, aztán 629-re javult. A Magyar Hitel 741.50 koronás kezdő kurzusa 742.25 és 741.75 között ingadozott, míg az Államvasut 691.25-ről 692.50-re javult.

Forgalomba került továbbá: Leszámitoló-bank 469.50 koronán, Jelzálog 431.50 koronán, Rima 558.50 —558.— koronán, Városi villamos vasut 261.25 koronán, Hazai bank 276.— koronán, Szanatórium-sorsjegy 7.40 koronán, Danubiusz 227 koronán, Lipótvárosi takarékpénztár 158 koronán.

Előtözsde.

Előtözsde gyengült. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 629.50-628.75 Magyar hitelrészvény 742.25-741.25. Osztrák-magyar államvasut 692.—. Jelzálogbank 431.50.

Déli tözsde.

Déli tözsde javult. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 628.25-629.— Magyar hitelrészvény 741.75-742.—. Rimamurányi vasmű 557.75-558.25 Magyar leszámitoló-bank 470.—. Jelzálogbank 431.50. Lipótvárosi takarékpénztár r.-t. 158.—. 4%-os földtehermentesítési kötvény 93.55. Danubius hajógyár r.-t. 227.—. Erzsébet kir. szanatórium-sorsjegy 7.35.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8.— 10.— K, 1908. augusztus hó végére 24-26 K.

Utótözsde.

Utótözsde barátságos. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 629.—. Magyar hitelrészvény 742.—.

BÉCSI GABONATÖZSDE

Bécs, augusztus 6. (Saját tudósítónk jelentése.) Az északamerikai piacok további erőteljes áremelkedéseket jelentettek s általában a külföldi tözsdéken szilárd volt az irányzat. Az itteni piacon a lehető legnagyobb csend uralkodott s az irányzat nyugodt maradt, buza, rozs és zab ára nem változott, tengeri ellenben szilárd irányzat mellett 10 fillérrel drágult. Árpában is nagyon csendes volt a forgalom, mert a külföldi reflektánsok nem jelentek meg és a kínálat is szűk keretek között mozgott. Ennek a cikknek irányzata és ára azonban tartott volt.

Jegyzetett buza: új tiszavidéki 12.15-12.50 korona, marosi 11.90-12.25 kor., bánáti 11.90-12.25 korona, tótfelvidéki és csepeli régi 11.70-12.10 korona, új ———— korona, új déli vasuti 11.75-12.10, marchfeldi 11.75 12.10 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.80-10.05 korona csepeli 9.75-10.— kor., pestmegyeli 9.80-10.05 déli vasuti 9.75-10.— korona, különféle magyar 9.75-10.— kor., osztrák 9.85-10.05 korona.

Arpa: morvaországi 9.20-10.90 kor., marchfeldi ——— kor., bécsvidéki ——— kor., tótfelvidéki 8.30-10.40 kor., csepeli ——— kor., győri ——— kor., déli vasuti ——— kor., tiszavidéki ——— kor., takarmány ——— kor.

Magyar tengeri: régi 8.20 8.45, új ——— kor., ——— kor., cinquantin 8.60-8.90, új ——— korona.

Magyar zab: selejtes ——— kor., közepes 8.50-9.— korona, elsőrendű 8.95-9.30 kor., válogatott ——— korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai ——— korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, augusztus 6. A nyugati piacokról érkezett gyenge irányzatjelenségek dacára meglehetősen szilárd irányzattal folyt le a mai előtőzsde forgalma, amely azonban nagyobb mérvet csak hitel, és alpesi bányarészvényekben öltött. Az államvasuti részvények árfolyama nem változott. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult. Később államvasuti részvények budapesti vásárlásokra javultak, míg a többi értékek nyugodt irányzatot tanúsítottak. Berlinből a bányáértékek gyengébb irányzatát jelelik.

A tegnapihoz arányban mérsékeltébb forgalom mellett tartott árfolyamokkal zárult le a mai tőzsde. Osztrák hitel 28%, Magyar hitel 41%, Jelzálog 31, Leszámitoló 70, Rimamurányi 58, Közüti változatlan, Déli vasut 112, Államvasut 92%-el zárult. Hazai 76%. A helyi paczon csendes volt a forgalom. Kötés Danubius, Szanatórium és Földtehermentesítési kötvényekben fordult elő. Járadékpiazz üzletelen és gyengébb. Valutapiacz rubel-bankjegyek kivételével változatlan.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitelr. 629.-. Magyar hitelr. 742.-, Länderbank -.-, Államvasut 691.25 -.-, Elbavölgyi vasut -.-, Déli vasut 113.-, Alpesi bányatársulat 672.75, Rimamurányi 558.-, Májusi járadék 96.35, Magyar koronajár. 92.85 Orosz érték 95.45, Török sorsjegy 183.50, Német márka 117.45.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 628.25, Magyar hitel 741.50, Länderbank 435.50, Unio-bank 539.-, Államvasut 690.75, Anglo-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 112.75, Gőzhajó -.-, Alpesi bányarészvény 672.25, Májusi járadék 96.35, Magyar koronajár. 92.85, Török sorsjegy 183.50, Német márka 117.45, Elbavölgyi vasut 452.-, Rimamurányi 557.50, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-.

Bécs, augusztus 6. (Osztrák értékek zárulata.) 4-2 százalékos papir-járadék 96.30, 4 százalékos

osztrák arany járadék 115.80, 1860-as sorsjegy 150.75, Osztrák hitelsorsjegy -.-, Angol osztrák bankrészevény 293.50, Bécsi Bankverein 510.50, Osztrák-magyar bank 1736.- Déli vasut 111.60 Dunagőzhajózási társ. 998.- Dohányrés. 391.50 Cs. k. arany (vert) 11.34 Német bankv. 117.41 Osztr. Lloyd 408.- 4.2 száz. ezüst. jár 96.30-95.50, Osztr. koronajár. 96.45, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 627.75, Union-Bank 539.25, Osztrák Länderbank 435.-, Osztrák-magyar államvasut 691.75, Elbavölgyi vasut 452.-, Alpesi részvény 671.75, 20 frankos 19.06, Londoni váltóór 239.45, Lipótkohó 428.-, Töröksorsjegy 182.30, Gyengült.

Bécs, augusztus 6. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 110.80, Tiszal és szeg. kölc. sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részvény 741.-, Magyar leszámítoló és váltó részvény 467.-, Rimamurányi 555.80, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság 399.-, Magyar koronajár. 92.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. -.-, Magyar nyer.-k. sorsjegy 184.-, Kassa-Oderbergi vasutársaság -.-, Magyar jelzálogbank 431.-, Magyar keresk. bank -.-

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, augusztus 6. (Tőzsdejelentés.) Megnyitáskor az irányzat kedvező, tekintve, hogy a spekuláció a tegnapi favorizált értékekben likvirációt eszközölt. A tegnapi newyorki tőzsde hanyatló irányzatú lefolyása is hozzájárult az árcsökkenések mozgalmának támogatására. Bányáértékek körülbelül 1%-kal csökkentek, rajnai acél kivételével, amely kedvező osztalék hírekre 2%-kal emelkedett. Amerikaiak szintén nagyobb mértékben szenvedtek, míg bankok tört részekkel alacsonyabbak. Olasz vasutak nyomottak, 1.15%-kal alacsonyabbak, Prinz Heinrich-vasut 1%-kal emelkedett. Járadékok kedvezőbb megítélés alá estek és mérsékeltan emelkedtek. Hajózási részvények ellenben a hanyatló összirányzat alatt álltak. A további folyamatban némi ingadozás után könnyű javulás észlelhető, amely főleg bank- és bányáértékeket segítette. A készpénzpiacz ipari értékei legnagyobbbrst szilárdak. Napi pénz 3 1/2%, magánleszámitolási kamatláb 2 7/8%.

Zárulatkor jegyezték: 4-2 százalékos papirjárdék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.50, osztrák hitelrészevény 197.50, Déli vasut 21.40, orosz bankjegyek 214.70, 4 százalékos új orosz kölcsön -.-, Disconto Commandit 174.60, Dinamit-truzst 165.-, Harpeni 200.-, Unifikált török járadék 91.90, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.30, 4 százalékos magyar aranyjárdék -.-, Magyar koronajárdék -.-, Osztrák-magyar államvasut 147.80, Bécsi váltóór 85.70, Olasz járadék -.-, Alt. villamossági Edison 214.-, Gelsenkircheni 194.30, Laurakohó 211.25, Szilárd.

Frankfurt, (Zárul.) aug. 6. 4-2 százalékos papirjárdék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.75, 4 százalékos magyar aranyjárdék 03.10, Osztrák hitelintézeti részvény 197.60, Osztrák-magyar államvasut 147.80, Északnyugati vasut -.-, Busflehradi vasut -.-, Londoni váltóór 203.85, Bécsi Bankverein 141.-, Villamos részvény 141.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.-, 4-2 százalékos ezüstjárdék -.-, Osztrák koronajárdék 96.50, Magyar koronajárdék 92.90, Osztrák-magyar bank 124.50, Déli vasut részvény 21.40, Elbavölgyi vasut -.-, Bécsi váltóór 85.16, Párisi váltóór 811.16, Union bankrészevény -.-, Alpesi bányarészvény -.-, Nyugodt.

Hamburg, (Zárul.) augusztus 6. 4-2 százalékos ezüstjárdék 98.90, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut 21.30, 4 százalékos aranyjárdék 98.20, Osztrák hitelrészevény 197.60, Osztrák-magyar államvasut -.-, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.-, Nyugodt.

London, augusztus 6, Angol consol -.-

Páris, aug. 6. (Zárul.) 3 százalékos Francia járadék 96.32, Osztr. aranyjárdék 98.90, Magyar aranyjárdék 94.20, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 48.90, 4 százalékos Olasz járadék 103.80, Déli vasut elsőbbségi kötv. 290.-, 5 százalékos marokkói járadék -.-, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.40, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.-, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 95.40, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.12, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 515.-, 4 száz. Szerb járadék 1907. -.-, 4 százalékos spanyol járadék 95.75, 4 százalékos unifikált török jár. 92.45, Török sorsjegy 169.50, Török dohányrészevénye 403.-, Osztrák föld-hitelintézet 1116, Osztr. Länderbank 468.-, Magyar jelzálogbank 456.-, Banque de Paris 1455, Banque Ottomane 673. Osztr. magyar állam-

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: tiszavidéki, fehérmegyei, pestvidéki, bányási, bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, 100 kilogramm ára. Rows include: Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repoze.

Table with columns: Burgonya, Fehér, Rózsá, Sarga. Rows include: Dunántúli, Velsőmagyarországi, Nyírségi, Erdélyi, Bányási, Pesti.

Table with columns: Különféle termények, Faj, Penz, Ár. Rows include: diánozsr, szőlő, szilva készár, herceg.

Államadésság közkölcsonók

Table listing various bonds and interest rates, including Magyar aranyjárdék, Koronajár. 4%, etc.

Záloglevek. Elsőbbségek.

Table listing mortgage and first priority securities, including Belvár. tkpt. r.-t., Egyesült. f. v. tkpt., etc.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks, including Belvárosi takarékpénztár, Budapest-Erzsébetvárosi tak., etc.

Biztosító társaságok.

Table listing insurance companies, including Első magyar ált. biztosító, Fonciere pesti birt. int., etc.

Gőzmalnak.

Table listing steam engines, including Concordia, Első budapesti, Erzsébet, etc.

Különféle vállalatok.

Table listing various companies, including Bpest-szt-lőrinczi tegyágyár, Egyes. tégl. és szemenygyár, etc.

Bankok részvényei.

Table listing bank shares, including Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűlési-r., etc.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets, including Bazilika sorsjegy, osztrák felülb., etc.

Pénzmekek és váltók.

Table listing currencies and exchange rates, including Arany, magyar v. osztr. vert, " " " kor., etc.

Váltók.

Table listing various exchange rates, including Német b. bankjegy (100mk.), Francia b. j. (100 frank), etc.

Ujlaki tégl. és mészégő.

Table listing various goods and prices, including Ujlaki tégl. és mészégő, Első m. gazdasági gépyágyár, etc.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets, including Bazilika sorsjegy, osztrák felülb., etc.

Pénzmekek és váltók.

Table listing currencies and exchange rates, including Arany, magyar v. osztr. vert, " " " kor., etc.

Váltók.

Table listing various exchange rates, including Német b. bankjegy (100mk.), Francia b. j. (100 frank), etc.

Péntek

vasut -.-, Keleti vasut gépyágyár 54.30.-, Tula köcsön 156. Rand 105. -.-, Trá terdamra (rövid) 123. Belgiumra 1/18, Váltó 5. Magánkam

UZI

Budap

jelentése 1875 darab gyar és tar tehén, -.-, 132 bosnyák darab bos Követ élősulyban

Magyar

76.- koro középminő minőségű legjobb n 80.- K. k 52.- 64.- jobb minős

Magyar te

ronáig, k segí -.-, ségti 50.- ronáig, k silányabb legjobb m- kesonáig, náig. Biva náig, kiv minőségű ségti -.-, marha 30 legjobb m minőségű ségti -.-, 48.- 64. élősulyban

A fel

a mult he vettek ré élénkebb koronával

Buda

és borju drb növe leölt bár Arjeg fillér, kiv borjukért silány és marháért nélküli. E rányokért élénk vol kentek

St.-

telefonjel darab bo gott sert élő juhok Elad 72-90 122-14 rendű 80 élő hiz sertés 12 fillér; k sülő 12 bárány 2

Bud

sallban darab lov. E vett 68 váltakoz

vasut —, Déli vasut 118.—, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 543.—, Rio Tinto 17.40, Sucrierie d'Egypte 30.—, Tula 236.—, Thomson Houston —, Urkányi kőszén 156, Chartered 20.25, De Beers 292.50, East Rand 105.50, Jagersfontein 95.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 51.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német placzokra (rövid) 123.22, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/10, Olasz aranyváltó (rövid) 1/10, Váltó Svájcra (rövid) 1/10, Csek Londonra 251.40, Magánkamatláb 1/10, Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vágómarhavásár.

Budapest, augusztus 6. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés” részére.) Felhajtott: 1875 darab Vágómarha és pedig 1052 darab magyar és tarka ökör, 579 darab magyar és tarka tehén, — darab bosnyák ökör, 11 darab bosnyák tehén, 132 darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, — darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élősúlyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 70.— 76.— koronáig, kivételesen 70.— koronáig, középminőségű 62.—68.— koronáig, silány minőségű 52.—60.— K.-lg. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 78—88 koronáig, kivételesen 80.— K. középminőségű 66—76 koronáig, silány 52.—64.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű 60.—66.— kor.-ig, középminőségű — kor.-ig, silány 48.—58.— koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 48.—66.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 50.—74.— koronáig, kivételesen 80.— koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 62.—73.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 50.—60.— koronáig, silányabb minőségű 36.—49.— koronáig, kivételesen 52.— koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 36.—46.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Boszniai tehén legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Növendékmарha 48.—64.— koronáig. Mind 100 kilónként élősúlyban.

A felhajtás körülbelül 600 darabbal kisebb volt a múlt hetinél, idegen vevők is kisebb számmal vettek részt a bevásárlásban, az irányzat mégis élénkebb volt s az árak általánosságban 1—2 koronával mm.-kint emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, augusztus 6. Felhajtott: 353 drb élő borju (közte 18 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmарha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 74—80 fillér, kivételesen 82 — fillér; középminőségű élő borjúkért 64—72 fillér; leölt borjúkért — fillér; silány és rugott borjúkért 46—62 fillér, növendékmарháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 2—4 fillérrel kgr.-kint csökkentek

Bécsi szurómarhavásár.

St.-Marx, augusztus 6-án. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra fölhoztak: 3733 darab borjut, 3850 darab fiatal sertést, 1709 levágott sertést, 967 darab levágott juhot, 188 darab élő juhot, 214 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 72—90 fillér; elsőrendű 92—120 fillér; legelőre 122—143 fillér; élő borju 64—84 fillér; legelsőrendű 86—104 fillér; élő hussertés 96—122 fillér; élő hizott sertés 108—120 fillér; levágott nehéz sertés 124—174 fillér; levágott hizott sertés — fillér; könnyű sertés 136—140 fillér; elsőrendű süldő 120—144 fillér; levágott juh 84—104 fillér; bárány 22—36 korona páronként.

Heti lóvásár.

Budapest, augusztus 6. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 238 darab I., 467 darab II. oszt. Összesen 705 darab lovat. Elkelt 390 darab ló. A székesfehérvári megvett 68 darab vágólovat 100—106 korona között váltakozó áron.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, augusztus 6-án. (Hivatalos tudósítás), Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 129—130 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 130—131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 133—137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslelészám: 1908. évi augusztus 4. napján volt készlet 37877 drb., 1908. augusztus hó 5-én felhajtott — darab, 1908. augusztus 5-én elszállított 407 darab, 1908 augusztus 6. napjára maradt készletben 37470 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, aug. 6. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 186 darab sertés, 27 darab süldő, 10 darab malacz. Pófelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1055 darab sertés, 35 darab süldő, — darab malacz, összesen 1241 darab sertés, 62 darab süldő, 10 darab malacz. Eladott 1234 darab sertés, 61 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 8 drb sertés, 1 darab süldő, 10 drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 106—110 fillér, életsúlylevonással — fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 96—102 fillér, életsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsúlylevonással 132—136 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 136—139 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 134—138 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, életsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő 84—120 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. augusztus 6-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő tulnyomóan derült és száraz volt. A hőmérséklet tovább emelkedett és maximuma: Csáktornyan 31 C° és minimuma: Botfalun 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára

Meleg idő várható, elvélve — főleg nyugaton — zivataros esőkkel.

Allomás	Legmagasabb hőmérséklet Celsius szerint	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Hőmérséklet	
					max.	min.
A-Szalmon	28.1	12.4	SE	3	0	21
Ungvár	20.8	13.3	N	2	1	24
Kőszeg	21.4	10.6	S	1	1	23
Losonc	20.5	14.3	W	2	8	28
Ózonda	28.0	2.8	R	2	4	28
Budapest	29.8	17.2	NW	1	2	28
Bécs	27.9	17.0	—	1	0	28
Keszthely	24.8	19.8	SE	1	0	27
Pács	29.6	20.1	NE	1	4	28
Zágráb	29.3	17.0	—	3	8	28
Klujna	28.0	21.4	—	1	0	26
Szeged	29.5	18.2	SE	1	0	25
Temesvár	28.0	19.4	—	2	0	24
Nagyvárad	28.4	19.2	SE	2	0	25
Kolozsvár	28.6	19.2	SE	2	0	21
Nagysebén	21.3	12.6	SE	2	0	21
Szalmon	—	—	—	—	—	—
Arad	—	15.6	SW	1	1	26
Eger	—	10.8	—	—	—	—
Aradvár	—	13.8	NE	2	2	28
Solnocsillány	—	21.0	SE	2	2	28
Komárom	—	19.2	SE	1	8	26
Magyar-Ovár	—	16.0	SE	2	1	28
Sopron	—	19.2	SE	1	0	28
Csikvenca	—	23.1	—	—	—	—
Doboz	—	18.0	—	—	—	—
Cekekő	—	18.0	E	2	0	25
Grosháza	—	17.2	SE	—	—	—
Arad	—	14.0	—	—	—	—
Zombolya	—	17.1	NE	1	0	27
Versec	—	21.7	SE	2	0	29
Orsova	—	15.0	SE	0	0	26

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 6. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Zombori Lajos budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez. Oszter János nagybecskereki lakost, ugyancsak ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a nagy-

becskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezte.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Szilágyi Albert gyöngyösi állami főgimnáziumi rendes tanárt a lugosi állami főgimnáziumhoz, Patek Béla kassai állami polgári iskolai rendes tanítót pedig ugyanebben a minőségében a nagy-károlyi állami polgári fiúiskolához helyezte át és az igazgatói teendőket is megbízta.

Pályázatok. A balassagyarmati pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári, a nagyenyedi pénzügyigazgatóságnál fogalmazói, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságnál fogalmazó-gyakornoki állásra 2 hét és a zombori ügyészségnél hivatalszolgái állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MÁTYÁS

Dr. MITZGER

hirneves szakintézet
Budapest, Andrássy-ut 51. I. emelet.

Ideg-, nemi-,

bőr-, vérbetegségek, bujakkóros (siphilis) betegségek, önfertőzés utóbajai és férfú gyengeségi állapotok, impotentia gyökere gyógyításra. Tapasztalt biztos és gyors eredmények folytán a tisztelendő teljes gyógyulás után fizethető.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. or. és kir. cselekedő orvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbaj, szeptik, bujakkórt (siphilis), bőrbajokat, elgyengült férfú, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg- és b. gerincbaj, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 8-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyulást.

Titkos betegségek

biztos és lelkiismeretes meggyógyítására óriási tapasztalatai folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZAR

egyetemi orvos-tudor specialista.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, heveny vagy idült hurutját, vizeleti nehézségeket, hólyagbaj, fekélyeket, siphilis, ideg- és hátféregbajok és bármily női betegségeket.

Budapest, 10., Karoly-körut 10. I. emelet.

Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidéktelek levél útján is biztos eredményes gyógykezelés és gyógyszeréről is gondoskodik. — Nőknek külön váróterem, külön kijárat.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek,

mint húgyvesztés és hólyagbajok, húgyvesztésküldetek, vizeleti zavartok, éjjeli magömlések, sebek és bujakkóros bántalmak (siphilis, az önfertőzés utóbajaként fellépő ideg- és b. gerincbaj, kórházi férfú, oró elgyengülés, bármily b. k. k. stb. nőknél lehetséges, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógykezelésnek folytán legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. or. és kir. osztály főorvos országos hírt és a legújabb, 82

éve lennálló rendelt intézetet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este, idült húgyvesztés és hólyagbaj vizsgálatra villamos húgyvesztésküldő segélyével.

Vidéktelek levelekre kimerülő választ és szakértői tanácsot nyernak, gyógyszeréről gondoskodik lez. Titoktartás biztosított.

Nőknek külön váróterem.

KÜLÖNFÉLÉK.

Temetőben.

Alkonybíbor. — Sötétlő cipruságon
A nyugvó nap mosolygó fénye reszket,
Valaki jön. — Mély gyászban. Haloványan.
— És csak néz, néz egy ledől keresztet.

— Sötét az él. — Csupán a hold világít.
Csalogány szól a bokrok rejtekében.
Éjtélt ütött. — Susogás. — Jő a másik...
S átöleli halványan, hófehéren.

Horváth Ákos.

(Ádám és Éva szerződése.) Kansas Cityben a felebbezési törvényszék olyan ítéletet hozott, amely példátlan a jogéletben. A pör első pillanatra igen egyszerűnek látszik. Egy asszonynak volt valami követelni valója a férjén. A dologban — így adja elő a „Journal des Debats” — az a sajtóságos, hogy a férfi és a nő anyakönyvi hivatal, esketés, tanúk, lakodalom és költségek nélkül kelt egybe. Ez a minden szertartást elhárító frigy tartósabb boldogságu együttéléshez vezetett, mint bármely nagyszerűen összeintézkedett házasságkötés. Valamennyi békeség be szokott fejeződni, ennek az egyetértésnek is vége szakadt a multkorjában. A férfi és feleség szörnyen összeveszett és elhatározták, hogy amilyen gyorsan egymáséi lettek, ugyanolyan módon el is válnak. De ez már még sem ment egészen simán. Az asszony akként okoskodott, hogy a soká tanúsított szerelmi hűségért megérdemelje a férjétől valamelyes évi járadékot. Mivel a kívánsága nem teljesedett, hát bepörölte az urát. Az első fórum elutasította a nőt azzal a megokolással, hogy az igénye nem jogos, mivel a törvényes formások mellőzésevel lépett házasságra. De a felebbezési bíróság a javára döntött. Megítélte neki az évi járadékot és érvényesnek nyilvánította a házasságát. A törvényszék — csodák-csodája — a szentírásra, illetőleg az első emberpárra hivatkozott, mondván, hogy bizonyos, vagy legalább is igen valószínű, hogy Ádám és Éva tanúk nélkül kötött házasságot, mivel egyedül voltak a világon. Az első férfi csak rövid magyarázatra szorítkozhatott, amit Éva anyánk alkalmasint némán hallgatott végig. Évezredek teltek már el azóta anélkül, hogy a hagyomány, vagy a történelem kétségbevetta volna ennek az első frigynek az érvényességét.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

37

— Nem kételkedem benne, hogy férjem első felesége tényleg megkérte az urát, vegyen neki arzenikumot — folytattam én. Abban sem kételkedem, hogy azt tényleg használta csunya arczbőrének megszépítésére. Azt azonban nem hiszem, hogy tévedésből olyan nagy adagot vegyen be, hogy halálát okozza.

Olyan hevesen tette le Dexter poharát a kis asztalkára, hogy annak tartalma kilocscsant. Egy pillanatig találkoztak a pillantásaink; azután lenézett a földre.

— Mit gondolsz, hogyan halt ő meg? kérdezte olyan halkán, hogy alig tudtam megérteni.
— Idegen kéz által, feleltem én.

Olyan mozdulatot tett, mintha ki akarna ugrani a székből, de annyira gyenge volt, hogy visszaesett.

— A férjemet nem gondolom — siettem hozzátenni. Hiszen tudja, hogy az ő ártatlansága felől meg vagyok győződve!

Láttam, hogy reszket. Mindkét kezével megfogódzott a szék karjában.

— Ki mérgezte akkor meg? kérdezte, miközben hátratámaszkodott a székében.

Ebben a kritikus pillanatban elhagyott a bátorságom. Félttem neki megmondani; kit gyanúsítottok.

— Nem tudná ön talán? kérdeztem válaszképpen.

Egy kis szünet állt be. Hirtelen mozdulattal felegyenesedett székében. A szeméi visszakapták fényüket, az arca ismét kipirult. Tán arra az érdeklődésre gondolt vissza, melylyel Beaully asszony után kérdezősködtem? Vajon eltalálta-e az én gondolataimat?

— Feleljen becsületszavára — szólt iz-

gét. Mivel a jelen esetben is kölcsönös beleegyezésről lehet szó satöbbi... Amerika ismeretes arról, hogy ott a legkönnyebb a válás. Ha a Kansas Cityben elhangzott ítéletnek akad majd mása, akkor az új világ a „legszerartalanabb” házasságok földje lesz.

(Müködvelő csavargó.) Párisban a minap éjjel Szent Germain mellett razzliát tartottak a csendőrök és az erdőhöz közel egy kunyhóban négy csavargót találtak, akik rőzsetűz mellett vigan pezsgöztek. A zsandárok le akarták tartóztatni a különös társaságot, mert igen gyanusnak tartották; de az egyik csavargó előszedte papirosait és bebizonyította, hogy vagyonos ember. Azelőtt kereskedő volt Orleansban és rendezett viszonyok között élt. Valami szerelmi affér azonban arra készítette, hogy minden ingóbingóját eladja és beköborolja a világot. Így lett csavargó. Már husz éve járja az országokat, az idő alatt sohasem aludt ágyban, az éjteleket mindig szabad ég alatt töltötte, vagy istállóban. Erősen bizonygatta a csendőröknek, hogy kitünően érzi magát különös életmódja mellett és eltökélt szándéka, hogy élete végéig csavargó marad.

(Rosszullét a színházban.) A párisi színházi orvosok tegnapelőtt értekezletre gyűltek össze, amelyet innepi lakoma követett. Nem azok a színházi orvosok jelentek meg, akik a színpadi személyzetet gyógykezelik, hanem azok, akik a nézőtérben ügyelteskednek, hogy a közönség körében előforduló rosszullétek alkalmával orvosi segílyt nyújthassanak. Az értekezleten a tagok legelsőbbben is a díjazási viszonyokról tanácskoztak, amennyiben fizetésük hátrás a semmivel, de azt azután pontosan megkapják. Egy-egy teljesítendő szolgálatért 2, azaz két darab tiszteletjegyen részesednek, amelyet tovább ajándékozhatnak, vagy a legtöbbet ígérőnek elárúsinhatnak. Az elnök a tárgyalás folyamán a hallgatóságul meghívott vendégeket azzal szórakoztatta, hogy a színházakban tapasztalt rosszullétekről elmélkedett. Azt mondotta, hogy száz közül huszonkilenc esetben a derekukat szorosan összefűző hölgyek ájulnak el. A baj nem nehez orvosolni, mert egyszerűen csak meg kell szabadítani az illetőt a megnyomorító karcsusági kötelekektől. Mielőtt a nők színházba mennének, az öltözködési gondok miatt kicsiny időt szánnak az étkezésre. Így aztán táplálkozási hiány is szokott járulni ahhoz a muló természetű veszélyhez, amit az erős összefűzés keletkeztet. Dr. Langlois a párisi színházak emeletét rosszszagú szellőztetését is okolja. A fülledt levegő csak elősegíti azoknak a hölgyeknek az indiszpozícióját, akik gyenge ideg-

rendszerűek és a rémes jelenetek láttára izgatottá válnak. A párisi színházi orvosoknak sokszor akad dolguk, de a munkájuk a legtöbbször igen könnyű. Csak nagyritkán van arra példa, hogy férfíhez szólítják őket. A tanácskozás során arról nem volt szó, hogy mennyien szoktak rosszul lenni a színpadon történetek miatt.

(Utmutató fiatal férjeknek.) Egy londoni folyóirat hosszú és érdekes cikkben ad utmutatást a fiatal férjeknek arra nézve, hogyan kell bánni az asszonnyal és hogyan lehet boldoggá tenni. A sok tanács közül közöljük azokat, amelyek legméltóbbak a figyelemre:

Örizz meg az asszony illuzióit és igyekezzél éppen úgy tetszeni neki, mint vőlegénykorodban. Gondold meg, hogy ez az új élet, amely néked csak epizód, az asszony gondolatait és szokásait teljesen fölforgatja és egészen ismeretlen világba veti. Légy kiméletes hozzá mindezekért.

Mondd meg neki minden alkalommal, hogy szereted. Akármennyire tudja is, azért örömmel hallja újra; ne tégy úgy, mintha ez egészen természetes lenne.

Kezdj mindent olyan mértékben, ahogyan folytatni is tudod! ez különösen az anyagi dolgokra vonatkozik. Ne sértsd meg azzal a kényseritással, hogy kérnie kelljen tőled a pénzt; ebben különösen finom érzésűnek kell lenned, mert a legtöbb családi viszálykodásnak a pénz az okozója.

Légy figyelmes aprólékos dolgokban. Egy rózsaszál gyakran egész napját megaranyozhatja.

Mondd el neki minden bánatodat és minden örömedet, hiszen ő feleséged, nem testvéred s szeret téged. Kötelességed, hogy elmondj neki mindent s ő bizonyára nem egyszer segít a bajodon jó tanáccsal.

Törd el, ha sir. A férfinak dolgozni kell, az asszonynak sírni.

Ne sértsd meg nyilvános kritikával. Ha valamit kifogásolsz, mondd meg neki otthon.

Ne felejtkezz el róla, hogy megcsókolód, amikor hazajössz és amikor elmész hazulról.

Hítsd el vele, hogy ő az egyetlen asszony, akit valaha szerettél. Ezt sokra becsüli.

Ne bosszantsd, ha nem akard, hogy alkalomadtán ő is bosszantsd téged.

Bánnj vele úgy, mint egy pajtással vagy baráttal, de ne felejtse el, hogy asszony, akinek szüksége van a te támogatásodra.

Mindenekelőtt pedig arra ügyelj, hogy megőrizd az illuzióit, amelyek rólad a lelkében élnek. Ez megőr minden fáradozást.

gatottan. Ne próbáljon becsapni! Egy asszonyt gyanúsít a tett elkövetésével?

- Igen.
- Mi a kezdőbetűje a nevének?
- B.
- Beaully?
- Beaully!

Mindkét kezét magasra feltartotta és gőrcsős nevetésbe tört ki.

— Elég sokáig éltem, kiáltotta vadul. Végre találtam valakit, aki éppen olyan tisztán lát ebben a dologban, mint én. Kegyetlen Valéria asszony! Miért nem mondta ezt meg mindjárt.

— Hogyan? kiáltottam, Dexter izgatottsága által magam is nagy izgalomban. Az ön gondolatai egyeznek az én gondolataimmal? Lehetséges, hogy ön is gyanakodik Beaully asszonyra?

— Gyanakodni? ismételte megvetően. Hiszen a kételkedésnek még az árnyéka is szétfoszlik ezen bizonyosság előtt; Beaullyné mérgezte meg Macallan asszonyt.

HUSZADIK FEJEZET.

Felugrottam és Dexterre bámultam. Sokkal izgatottabb voltam, semhogy beszélni tudtam volna. Legmerészebb várakozásomat is föllülmulta ez a teljes bizonyossággal mondott feltevés.

— Üljön le, szólt Dexter nyugodtan. Miért ijedt meg? Ebben a szobában nem hallhat meg bennünket senki.

— Nem szólt ön senkinek efelől, amit nekem most mondott? kérdeztem hosszabb szünet után.

— Soha. Senki sem gyanakodott reá.

— Még a bírák sem?

— Még a bírák sem. Valami bizonyíték pedig, mely ellene szólt volna, nem került napfényre.

— Ha ön bíró lett volna, lezáratta volna a bűnös nőt?

Dexter nevetett ezen a kérdésen.

— Nézzen rám, szólt aztán, hogyan zárathat le egy ilyen férfi, mint én vagyok, aki székehez van lánczolva, valakit? Azonkívül más akadá-

lyok is voltak. Én nagyon óvatos ember vagyok, ámbar ön ezt nem vette észre. Daczára ennek, mégsem tudtam gyűlöletemet, melyet ezen asszony iránt éreztem, elrejtteni. Ha a szemek elbeszélnek valamit, akkor az én szemeim biztosan elárulták Beaullynének, hogy szinte éhezem arra a gyönyörűségre, hogy őt az akasztófán lássam. De Beaully-Borgia asszony velem szemben nagyon elővigyázatos volt.

Nem is tudom leírni azt a nagy óvatosságot. Ha valaha rábizonyul és a bizonyítékok összegyűlnek ellene, ezt csak asszony fogja tudni elérni, olyan asszony, akire nem is gondol, tehát nem is védekezhetik.

— Mondja ki mindjárt, hogy olyan asszony fogja ezt megcsélekedni, mint én vagyok, szólta én. Mert én hajlandó vagyok megpróbálni.

Dexter szeméi fénylettek, a fogai pedig ki-villantak a bajusza alatt. Büszkén dobolt kezével a támlán.

— Igazán megakarja tenni?

— Ha segítségemre lesz, feleltem én. Világosítson fel morális bizonyosságaival és meg fogja látni, mit teszek!

— Meg fogom tenni! felelte Dexter. Csak előbb egy kérdést intézek még önhöz. Miképpen jött arra a gondolatra, hogy ezt az asszonyt gyanuba fogta?

Elbeszéltem neki, amit a perről tudtam és fősulyt fektettem arra a helyzetre, hogy Beaully asszonyt éppen akkor nem találják sehoh, mikor az ápolónő magára hagyta Macallan asszonyt.

— Ön eltalálta! kiáltotta Dexter. Ön csodálatos asszony! Mit csinált ama reggelen, melyen Macallanné meg lett mérgezve és hol volt az éjszaka? Én megmondhatom önnek, hol nem volt ő. A szobájában nem volt.

— Nem volt a szobájában? ismétltem én. Egészen bizonyos ebben?

— Ha Beaully asszonyról szölok, minden szavam bizonyos. Ezt vegye tudomásul és most hallgasson ide.

(Polyt köv.)

S
Pér
Fővárosi ny

Csók
Regényes d
Kezdete d

Mű
Szombat: Csó
Vasárnap d. u.
Este: Szép

AMI
Telefon
4-49.

Nyit

Nagy
a
Pers

8 Tan-
a kínai m
és az
ATaba
Kezdete 12 óra
HAJ
Az előadás

BEKET

Nagy
„Nino” a vilá
tel egyszerre
súlya 1800 kg
pármányozó

DEI
Ma és mindenn

CI
garantált
Hézag és mole

B
kés

3 szoba t
mely áll 1 h
dóan készén
finomabbig, K

Nagy
Budapest, V

Most
A BE

Dr. Gerhar
Dr. Gump
Dr. His W
Dr. Krans
Dr. Krehl
Dr. Matthe
Dr. Mering

D
különös tör-
a halál bel

Két kötet

LAMP

S Z I N H A Z A K

Pénteken 1908, augusztus 7-én.

Fővárosi nyári színház

Király színház

Zárva

Műsor.

Szombat: 100 év múlva
Vasárnap: 100 év múlva

Csókkirály

Regényes daljáték 3 felv.
Kezdeté fél 8 órakor

Városligeti Nyári Színház

Az elnémult harangok.

Színmű 4 felvonásban.
Kezdeté fél 6 órakor

Műsor.

Szombat: Csókkirály.
Vasárnap d. u. A komédiások
Este: Szép Heléna.

AMERIKAI PARK

Telefon 4-49. UJ-ÖSBUDAVARA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 6 órától reggel 4 óráig.

Ma és mindennap

Nagy Disz Előadás a Varietében.

Persina 100 idomított állattal.

8 Tan-Kvai 8 | 8 Collin Clairons 8
a kínai művészek | a forgószélianczosok

és az egész monstre augusztusi műsor.

A Tabarin Moulin-Rougeban

Kezdeté 12 órakor 25 szencziós új szám Kezdeté 12 órakor
HAJNALIG TANGZELŐADÁSOK

Az előadások kedvezőtlen időben is megtartanak.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget

Ma este 9-8 órakor

Nagy Fényes Előadás

"Nino" a világ legerősebb embere. Nino 2 autóbilit emel
fel egyszerre a benne ülőkkel együtt. Az autóbilitok
súlya 1800 kg. Verona csoport a jelenkor legkiválóbb körök
párművészei. Hely 1 férfi és az egész nagy műsor.

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti korzón, Wurm-sarkán
Ma és mindennap délután 4-5-ig és este 9-10-ig kezdve az
európai hírt

CISKOVSKY

quartette hangverseny, fényes változatos műsor.
Étel és meleg ételek. Rendes polgári árak.

Butor

kézpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állan-
dóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelű a leg-
finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér
bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési
vállalata.
Budapesti, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Most jelent meg:

A BELGYÓGYÁSZAT TANKÖNYVE.

Irták

Dr. Gerhardt D., egyet. tan., Jena; Dr. Minkowski O., s. t., Greifswald;
Dr. Gumprecht F., egyet. tan., Weimar; Dr. Moritz F., egyet. tan., Giessen;
Dr. His W., egyet. tan., Göttingen; Dr. Müller F., egyet. tan., München;
Dr. Kraus F., egyet. tan., Berlin; Dr. Noorden K., egyet. tan., Edecs;
Dr. Krehl L., egyet. tan., Strassburg; Dr. Romberg E., egyet. tan., Tübingen;
Dr. Matthes M., egyet. tan., Köln; Dr. Stern R., egyet. tan., Borzsló;
Dr. Mering J., egyet. tan., Halle; Dr. Vierordt O., egyet. tan., Heidelberg.

Kiadta
Dr. MERING J.

Az ötödik (1908.) kiadást fordították
Dr. KOVÁCS RICHÁRD
és Dr. LAUFER LIPÓT.

Átnézte és előszóval ellátta
Dr. KORÁNYI SÁNDOR
a budapesti egyetem nyilván. rendes tanára.

Két kötet. 229 ábrával és 6 táblával. Ára 30 korona.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

Kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) r.-t.-
nál, Budapest, VI., Andrassy-ut 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendégfogó
VI. kerület, Andrassy - ut 39. szám.
A szalmabevégők legkedveltebb étterme.
Mérsékelt árak! * Kifűnő kiszolgálás

Most jelent meg!

VELENCE

Kalauz magyarok számára
Képekkel és Velence színes térképével

Ára 1 korona. Ára 1 korona.

Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Andrassy-ut 10

Hallotta-e már?

Megalakult a

Magyarországi Kisbirtokos Szövetség.

Végre a kisbirtokosok is öntudatra ébredtek és fel-
ismerték a szervezkedés rendkívüli nagy jelentőségét.
Szükséges is volt már, mert állandóan olyan törvé-
nyeket hoztak reánk, amelyek legnagyobb hátrányunkra
vannak. Ilyen a szeszadótörvény is. Most jön tár-
gyalás alá: A gazdasági kamarákról. A földadóról
szóló törvény. Az új ■ Kisbirtokosok!
bortörvény stb. stb. Ezeknél nektek is jelen kell lennetek! Nem szabad
megengedni, hogy folyton nátkül tek hozzanak tör-
vényeket, rólátok. Ide csoportosuljatok kisbirtokosok!
a mi kibontott zászlónk alá. Ingyen megküldjük a
"Szövetség Ismeretőjét" és a progressív földadóról
szóló könyvet. — Szervezkedjünk kisbirtokosok!
Felvilágosításért forduljatok:

A Magyarországi Kisbirtokos Szövetséghez vagy
A "MAGYAR LOBOGÓ" szerkesztőséghez

Budapest, VI., Csengery-utca 82.

TATRAKALAUZ

1908.

Utmutató a Magas-Tátrába
és a Tátravidéki fűrdőkbe.

A Magyarországi Kárpátgyógyászat
köreim. ködösvölvi szerkesztette:

Dr. Szontag Miklós
kir. tanácsos.

— Átnézte —
Dr. Jármay László.

Térképekkel. 4 új kiadás.
Ára 2 kor. 40 fill.

SINGER és WOLFNER
kiadása,

Bpest, Andrassy-ut 10.

BUTOR RÉSZZELFIZETÉSRE
RENDKIVÜLI OLCÓSÁGON KAPHATÓ
EHRENTREU TESTVÉREKÉRT
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-SAROK)
KAPU AZ ARJÓVYER INYEN. TELEFON 6227

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó 9-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulás hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között

Indulás Bpest-Petöfi-térről 8:00 órakor de. és 2:30 órakor de
> Bathány-térről 8:05 > > 2:35 > >
> O-Budáról 8:20 > > 2:50 > >
Érkezés Vácra 10:00 > > 4:20 > >
> Nagymarosra 11:00 > > 5:30 > >
Ind. vissza Nagymarosról 11:30 > > 8:00 > > este
> Vácra 12:15 > déli > 8:45 > >
Érkezés Bpest-Öbudára 1:10 > du. > 9:40 > >
> Bathány-térről 1:25 > > 9:55 > >
> Petöfi-térré 1:30 > > 10:00 > >

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjjal a következők:
Budapestről-Vácra vagy megfordítva
I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér

Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva
I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér.

Vácra Nagymarosra vagy megfordítva
I. hely 80 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, kato-
natisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon fél-
áron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m.
kir. áll. s. g. v. hivatalnokok a szabályszerű igazol-
vány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utaz-
hatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való te-
kintettel olcsó menet- és térjegyek adatnak ki és pedig -
Budapestről Nagymarosra és vissza
I. hely 150 fillér, II. hely 120 fillér

Vácra Nagymarosra és vissza
I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kénye-
lemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a kö-
zönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van
polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és
Visegrád között oszavargózós közlekedik, melynek állomása
Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van.
Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy
erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzé tenni.

Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elfismert
egy és kétcsövű vadászfegyvereket,
flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemlés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

3 hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

3 hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. ker., Bávány-utca 6/C.

12 cserfatartály
vaspánttal 50 hl-től, feljebb 150 hl-ig, tartályonként 6 korona hl-terenként, azonnal eladó hely Nasice. Tulajdonos: Josefine Blau Natice.

Csemege-szőlő
legszebb fehér és piros Chasselas 5 kilonként 3 koronáért, óriási almát, zamatos körtét, nemesfajú szilvát 2 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kis-kunhalas.

Műasztalosnál
készen kaphatók sima fényezett hálószobák, cseresznyefa, mahagoni és szürke jávorfából igen jó minőségben raktár tulszofaltsága miatt igen olcsón. Néhány sima angol ebédlő berendezés és uri butorok is vannak készen. Réti, Lónyai-utca 25.

Kastély
(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két meléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czim megtudható: Mosse Rudolfinál Budapest, Nádor-utca 11. 27809

Modern lakások
III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával, minden modern kényelemmel, gáz, villany, kiadók. Ugyanott tágas pinczehelyiség.

Szőlőt
Gyöngyös-Visontahegyit 5 kilonként K 4.-, zamatos körtét, rétes- és asztali almát K 2.50 „Mátragyöngy” görög, turkesztán, cantalup és ananász dinnyét vasuton 25 kilonként 7 koronáért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok

Rézagy 45.-.-ftl
Vasagy matracoztal 8.50
Gyermekagy 11.50
Sodronyagy-betét 3.50
Vas-és rézbutorok gyártásában. 28046

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 67-0L.

Vilamos világítás
saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránylat és felvilágosítás ingyenes. Sírli és Gárner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap-és államviszágakra (egyestárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestro ugyszintén államszámveteltani államviszágára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészül. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsau-tca 44.)

Zalogcédulákat
veszek. Kizálogositott, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiválok és teljes értéket kifizetom.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

Vadászfejver
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint, Előrefekvő lakászerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru, Bücksilinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélszövekekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghmerles, ugyanitt Götz Zeiss, Voigtländer és más finom lönyképezőgépek, egy perzsaszönyeg és egy motorke-rekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 49082

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemű kárpitos-és díszítőmunkákat. 27881
Mintaraktár művészeti kivitelű butorokból, francia és angol szövekből. Költségmentes díjmentes.

Csemege-szőlő
csakis nemes fajok postakosaranként 3 korért, mászánként 40 korért, szegfűkörté, csemege alma, turkesztán és görög dinnye fejes káposzta, paradicsom, teljes kukorica, kovászoborka zöld-paprika vegyesen vagy egyenként 2 korért, ismételődnak külön árajánlatot küld Gyümölcs-kivitel Csongrádról.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb könyes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások fizetek feltűnés nélkül megfigyelést a etűnti egyének és növelelelevelok irónak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L 15. Telefon 108-52. 28587

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalonuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Stenografai
Rákóczi-ut 60. I. em. ezelőtt Váci-kört 83. Ingyenes gépirásoktatás és összes írógéprendszerek. Diftalan és biztos allasszóvettetés. A „Stenográfia” országos Gabelsberger gyorsíró-és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyorírás, gépirás és kereskedelmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairás-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsíró-és kereskedelmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosított-és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

Csemege-szőlő
csakis nemes fajok postakosaranként 3 korért, mászánként 40 kor-ért, csemege alma, káposzta, turkesztán-cukor dinnye, paradicsom bármelyeknek mászáját 16 korért, görög dinnyét tíz, szegfű-körtét 23, kovászos uborkának száza kettő, zöldpaprikának 1 korért, fentiekből postakosaranként egyenként vagy vegyesen 2 korért szállítja Szabó C ongrádról.

Kolozsvári
fogtudomány és állam-tudományi szigorlatokra, államviszágakra és alapviszágakra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legelővidebb idő alatti kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikert biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vissza sikere után igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-a. 2.

30 forint. Varrógépek
egy új valódi SINGER A. gép, zárt szekrényvel 6 évi jótállással csakis
SINGER A.
műgépésznél Budapest, Rákóczi-utca 65. Mindenemű varrógépek javítását legelőnyösebb áron elvégelem. Árjegyzék ingyen.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garzon szobák szalon bór-fotellek, gyönyörű tüdő, diván, bőrszék, íróasztal, perzsaszönyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Magyar Tanügyi Intézet. (Hatóságilag engedélyezve.) József-kört 10. Felvilágosítást nyújt egy bel-és mint külföldi iskolákról, ehntéz minden a tanügy körébe tartozó ügyet, elintéző iskolai beiratásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetemi hallgatóknak tiszteességes családotknál lenedő elhelyezéséről, állatásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tárgyiból való előmeneteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről kéthetenként, illetve havonként körülményesen értesíti, reagjk felügyel. Beszerzi a könyveket és taneszközöket. A tanulók korrespondenciájáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és útmutatást ad magánviszágai ügyben. 28849

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a leg-
újabb rendszerű
bankhitel
olján kizárólag csakis
Reményi nagy magyar bank-
szertelepén.
Prospektus és árjegyzék in-
gyen.
Budapest, Király-
58. szám.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 76. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal egy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szönyegok és függönyök valódi angol bérgegnitrah eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Szarvay-utca sarok.

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait 27733
Koporsó asztalosok
részere mindennemű koporsók díszítéssel összes lemekkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A
Magy. kir. államvasutak. 80077/908, számhoz.

Hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magy. királyi államvasutak Dombóvár-bátaszéki vonalán fekvő állomásokon létesítendő összes magas építmények munkáinak végrehajtására. A tervek, költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a külön épület leírás Zágrábban a magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége pályafenntartási osztályában (Mihanovic-utca 12. sz. I. em. 29. ajtó) és a szerzárói osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megszereshetők és pedig a tervek és költségvetés 20, a kiírási művelet 3 koronáért.
Az ajánlatok legkésőbb 1908. augusztus 12. óráig nyújthatók be a zágrábi üzletvezetőség általános osztályánál (Zágráb, Mihanovic-utca 12. sz. földszint).
Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújthatók be: »Ajánlat a Dombóvár-bátaszéki vonal állomásain létesítendő összes magasépítmények építési munkáira.«
Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1908. augusztus 12-án 12 óráig az ajánlat végösszegnek 250.000 koronáig terjedő része után 5% azaz öt százalék az ezen összeget meghaladó érték után pedig 2% azaz kettő banatpénz gyanánt teendő le a magyar királyi államvasutak zágrábi gyűjtőpénztáránaál Zágráb, Mihanovic ut. 12. sz. földszint akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas óvadékképes értékpapirokban.
A banatpénzről szóló letéjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok a budapesti áru és értéktőzszen legelőbb jegyzett árfoalyam szerint, számítottanak de névértéken felül számításba nem vétetnek.
Posta után küldött ajánlatok és banatpénzek, térti vevényel adandók fel.
A magyar királyi államvasutak üzletvezetősége előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállított képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamra bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.
Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.
Zágráb, 1908. évi július hó. Az üzletvezetőség.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
GEREBEN BELA KRISTOFER
Balogh Eleknél
Balatonhenyében 5 kilós postakosár szőlő 3 koronáért kapható. Ugyanott 140 hl. badacsonyvidéki bor eladó.
Az I. cs. k. Szab. Duna-gőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy Karlóca állomását, a kedvezőtlen viszonyok folytán 1908. augusztus 6-ától fogva a postahajóforgalomra nézve beszüntetni kénytelenített.

Nevelőnőket
német, angol, francziákat, boneokat lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sűrűsen keresek. Szegheóné S. Lujza, Budapest, VI. ker., Dessewfy-utca 22. 28822

Benzinmotorok
1-25 l. erőig műhelyünkben gyártlag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

KALLAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gépezőplakéztetek és árhalmok is megvételre kaphatók.

UJDONSÁG!
GYULAI PÁL
DRAMATURGIAI DOLGOZATOK
Két kötet.
Ára tízve 16 korona.
Diszkötésben 22 kor.

Kapható
LAMPÉL R. könyvkereskedése
(Wodlaner F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT MÁLKUNK RENDELTE FÉNYKÉP
NAGYTÁRSOK
ADUNK EGY ÉLET NAGYSÁBÚ KÉPEP 5 KORONÁÉRT
DISZES PASZPARTYÉRT
55-68 CTK. NAGYSÁGBAN
CSOMAGOLVA 3 SZINES
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA.
KÉPVISELŐK MINDENÖTT
FELVÉTELEK.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
FÉNYKÉPHAGYÍTÓ ÉS
RAFAEL FÉNYKÉPESZETI MŰTEREM
BUDAPEST, VI. ROTTENBILÉER-0-60
NYÚTNYATI ÉS 1908. ÉVI PÁRIS
NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON
DISZKOLEVEL: KERESZTÉL ÉS
ARANY-ÉREMMEL.